

Arabako Lurralde Historikoaren Hiri-hondakinen Inbentarioa

**Inventario de Residuos Municipales
del Territorio Histórico de Álava**

araba álava
foru aldundia diputación foral

Edukien aurkibidea

1. Hitzaurrea	2
1.1. Hondakinen sorkuntza eta bilketa	4
1.2. Hondakinen tratamendua	12
1.3. Frakzio nagusien bilakaera	14
1.4. Laburpen orokorra	18
2. Kudeaketa-unitateak	19
2.1. Aiaraldeko kuadrilla	20
2.2. Añanako kuadrilla	28
2.3. Gorbeialdeko kuadrilla	37
2.4. Arabako Lautadako kuadrilla	46
2.5. Arabako Mendialdeko kuadrilla	54
2.6. Arabako Errioxako kuadrilla	62
2.7. Vitoria-Gasteizko kuadrilla	71
3. PRU2030-aren helburu estrategikoak	78
4. Ondorioak	92
1. eranskina	95

Laburpenen zerrenda:

EAE: Euskal Autonomia Erkidegoa

AFA: Arabako Foru Aldundia

FOGO (gaztelaniazko siglen arabera): Jatorrian kudeatutako frakzio organikoa

FORS (gaztelaniazko siglen arabera): Gaika bildutako frakzio organikoa

HORECA (gaztelaniazko siglen arabera): Hotelak, jatetxeak eta kafetegiak

EIN: Estatistikako Institutu Nazionala

MITECO (gaztelaniazko siglen arabera): Trantsizio Ekologiko eta Erronka Demografikorako Ministerioa

EKP: Erabileraz kanpoko pneumatikoak

HE: PRU2030-aren helburu estrategikoa

AA: Atez ate

BPG: Barne-produktu gordina

LGG: Landa-gune garbia

PRU2030: Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko plana, 2017-2030

PREST. X BERRERAB.: Berrerabiltzeko prestakuntza

PBM: Puntu Berde Mugikorra

TEEH: Tresna elektriko eta elektronikoen hondakinak

EEH: Eraikuntza eta eraispeneko hondakinak

HEA: Hondakin ez-arriskutsuak

HA: Hondakin arriskutsuak

SCRAP (gaztelaniazko siglen arabera): Ekoizlearen erantzukizun hedatuko sistema kolektiboa (lehenago SIG)

SIGRE (gaztelaniazko siglen arabera): Industria farmazeutikoko ontzien kudeaketa eta bilketarako sistema integratua

TMB: Tratamendu mekaniko-biologikoa

Izen ofizialen laburpenak:

Añanako kuadrilla (Añana)

Aiaraldeko kuadrilla (Aiaraldea)

Gorbeialdeko kuadrilla (Gorbeialdea)

Arabako Errioxako kuadrilla (Arabako Errioxa)

Arabako Lautadako kuadrilla (Lautada)

Arabako Mendialdeko kuadrilla (Mendialdea)

Vitoria-Gasteizko kuadrilla (Vitoria-Gasteiz)

1. Hitzaurrea

Arabako Lurralde Historikoaren Udal-hondakinen Inbentarioa Hiri Hondakinen Behatokiak idatzitako agiria da. Hiri Hondakinen Behatokia hiri-hondakinen kudeaketari dagozkion alderdi guztiak koordinatu eta jarraitzen dituen organoa da, **Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko Planak, 2017-2030 edo PRU2030**-ak adierazten duen arabera. Agiri honen helburu nagusia lurraldeko hondakinen kudeaketari buruzko ikuskera eguneratua eskaintzea da. Horrela, PRU2030-ean ezarritako helburuak bete ahal izateko beharrezkoak diren erabakiak hartzea errazten da.

Dokumentuak, lehenik eta behin, Arabako Lurralde Historikoko hondakinen sorkuntza eta bilketari buruzko datuak jasotzen ditu, udal-hondakinak banatzen diren frakzioen arabera xehatuta. Sortutako hondakinen kopuruak adierazi ondoren, frakzio bakoitzak jasotako tratamendua eta lurraldean sortutako hondakin guztien tratamenduaren batukaria aurkeztuko dira. Amaitzeko, frakzio nagusien (Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera-kartoia eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntzaren bilakaera adieraziko da.

Dokumentuaren bigarren atalean, lurraldeari egindakoaren antzeko analisia aurkeztuko da, kuadrilla bakoitzaren kasuari egokitua.

Hirugarren atalean, hondakinen bilketa eta kudeaketarekin zuzenean erlazionatuta dauden **PRU2030**-aren jarraipen-adierazleak bildu dira. 2025. urtea garrantzitsua da, Planaren Helburu Estrategiko (HE) batzuek jotzen baitute zenbait adierazle ebaluatzeko erreferentziazko urte gisa.

Horixe bera da **03. HE Prebentzio kualitatiboa** helburuaren kasua, bi helburu barne hartzen dituen:

- 2025erako biohondakinen frakzioko ezegokiak % 3ren azpitik murriztea.
- Hondakin arriskutsuen ehunekoa % 90ean murriztea hondakin nahastuen frakzioan.

Era berean, **05. HE Birziklapena** helburuak beste bi helburu ere badauzka:

- Sortutako hondakinen % 55eko berrerabiltzeko prestakuntzako eta birziklapeneko tasa lortzea.
- % 65eko birziklapen-tasa lortzea.

Bestalde, PRU2030-aren helburuen jarraipena egiteko balio izateaz gain, estatuko arauditik eratorritako betebeharren jarraipena egiteko ere balio du, zehazki, **Ekonomia zirkularrerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzko 7/2022 Legea**ri dagokionez.

Izan ere, 17. eta 26. artikuluetan, hurrenez hurren, prebentzioari eta hondakinen birziklapenari buruzko betebeharrak deskribatzen dira 2025erako. Lehen kasuan, hondakinen sorkuntza % 13 murrizteko helburua ezartzen da, 2010. urtearekin alderatuta. Bigarrenean, berriz, PRU2030-ean dagoeneko jasota dagoen helburua errepikatzen da: 2025erako sortutako hondakin guztien % 55 (pisan) birziklatzea lortzea.

Gainera, azken helburuak baldintza gehigarria du, 2025erako udal-hondakinen berrerabiltzeko prestakuntza eta birziklapena gutxienez % 55era arte (pisan) areagotuko direla adierazten baita, baina, gutxienez, guztizkoaren % 5 (pisan) berrerabiltzeko prestakuntzari dagokio. Berrerabiltzeko prestakuntza hori, batez ere, oihala-hondakinetatik, tresna elektriko eta elektronikoen hondakinetatik, altzarietatik eta berrerabiltzeko presta daitezkeen beste hondakin batzuetatik etorriko da.

Amaitzeko, beharrezkoa da **hondakinak zabortegean ezabatzeko aukera arautzen duen uztailaren 7ko 646/2020 Errege Dekretuaren 8.** Artikuluan zehaztutako helburua aipatzea:

- 2025eko urtarrilaren 1erako, isuritako udal-hondakinen pisuzko kopurua sortutako mota horretako hondakinen guztizkoaren % 40 edo gutxiagora murriztuko da. Beste era batera esanda, urte horretarako, isurpena, gehienez, sortutako hondakinen % 40koa izango da (pisan).

Dokumentuan zehar eta, laburbilduz, ondorioen atalean, deskribatutako helburuen betetze-maila baloratu ahal izango dugu.

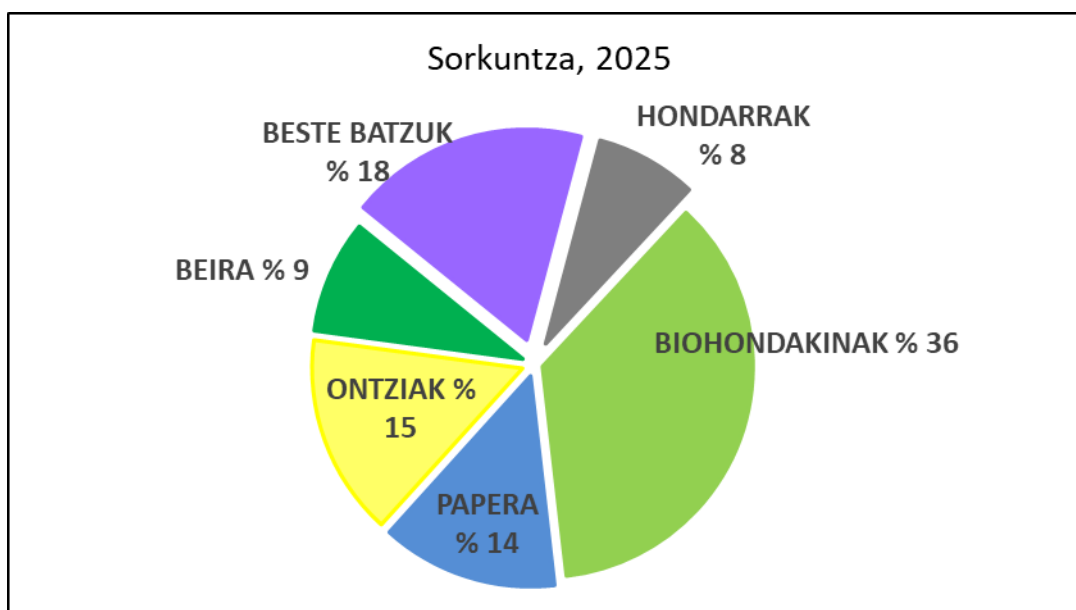

1.1. Hondakinen sorkuntza eta bilketa

Hondakinen sorkuntza lurraldeko etxeetan sortutako hondakinek osatzen dituzten frakzioak dira. Hondakin nahastuen osaeraren eta bilketa bereiziaren bidez jasotako hondakinen arabera kalkulatzen da.

1. grafikoan ikus daitekeenez, Biohondakinak da sorkuntzari dagokionez frakziorik handiena. Ondoren, antzeko ehunekoekin, ontzi arinak eta papera-kartoia daude. «Beste batzuk» kategoriaren barruan, irudikapena errazteko taldekatu diren frakzioak daude: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak, Hondakin ez-arriskutsuak (HEA), Hondakin arriskutsuak (HA), Bolumen handikoak, Zura eta Tresna elektriko eta elektronikoen hondakinak (TEEH).

Hondakin nahastuen frakzioa balorizagarriak ez diren hondakinen % 8 da. Hortaz, frakzio minoritarioa da, eta, bilketa bereiziko egoera ideal hipotetiko batean, frakzio horretara bideratutako edukiontzian frakzio hori baino ez litzateke egongo.

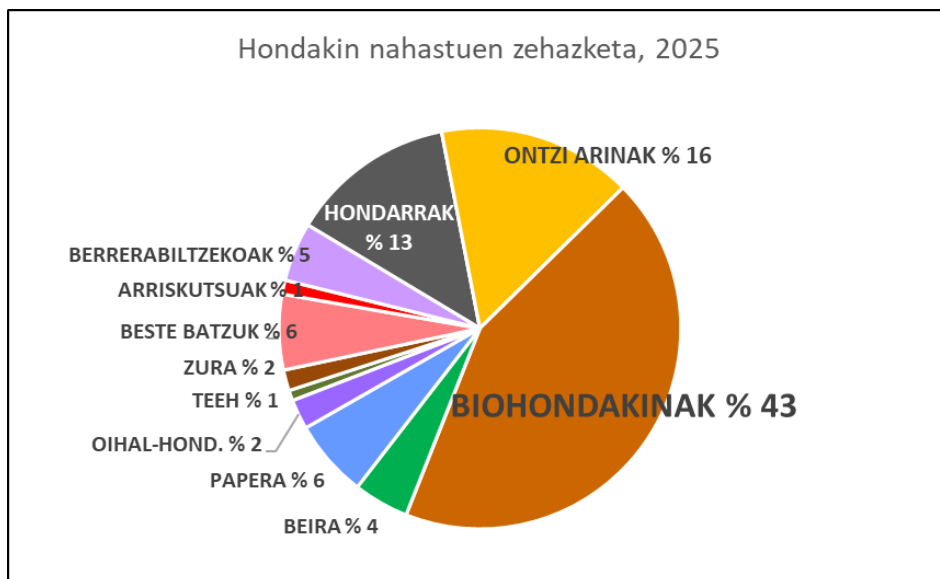

1. grafikoa: Udal-hondakinen sorkuntza, 2025 (% pisuan, ehuneko borobilduak)

PRU2030-aren 10. ekintzaren arabera, hondakinen zehazketa bi urtean behin egin behar da hondakinen sorkuntzaren jarraipen egokia egiteko. Beraz, 2025ean 2023an egindako hondakin nahastuen zehazketa eguneratu da.

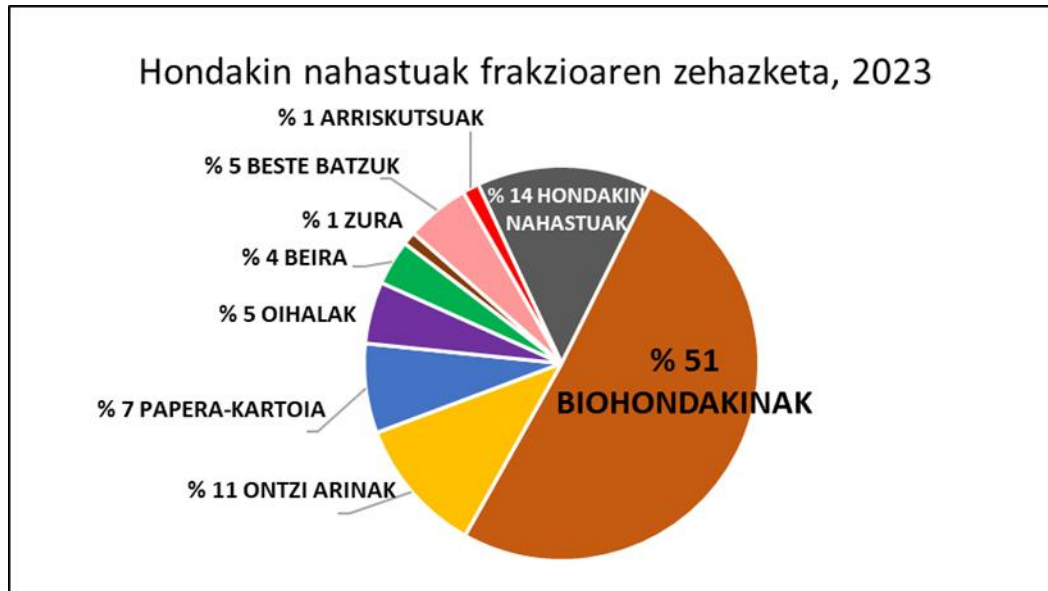
Honako grafiko honen balioek hondakin nahastuen bilketako frakzio bakoitzaren ehunekoa (pisuan) irudikatzen dute. Hondakinen bilketaren gehiengoa nahasturik egiten denez, ezinbestekoa da ohiko «zabor-poltsaren» osaera ezagutzea, lurraldeko hondakinen sorkuntza kalkulatzeko.

2. grafikoa: Hondakin nahastuen zehazketa, 2025 (% pisuan, ehuneko borobilduak)

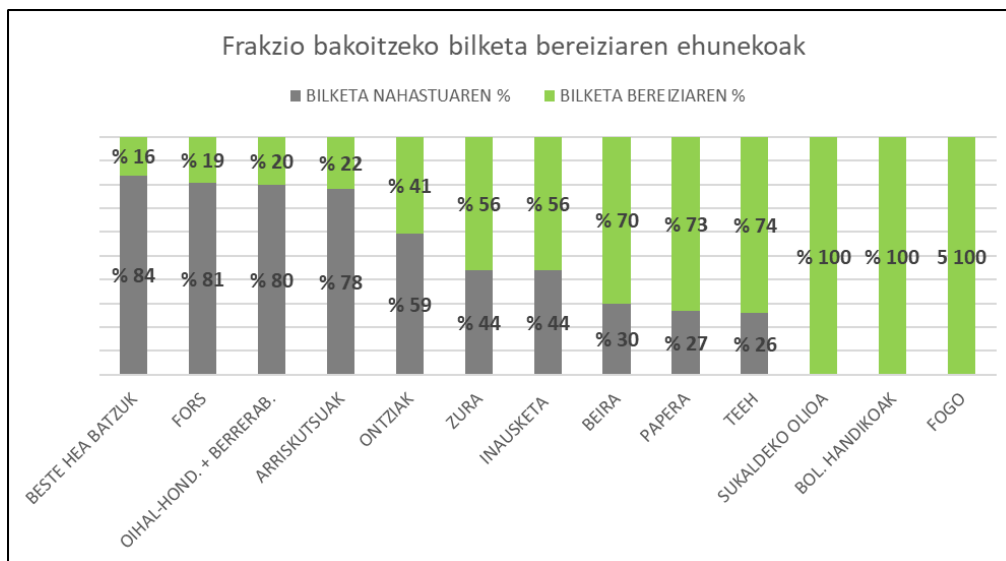
2023arekin alderatuta hainbat aldakuntza egon diren arren, funtsezko balioak ia ez dira aldatu. Biohondakinen frakzioak nagusiena izaten jarraitzen du, eta atzetik ontzi arinak eta hondakin nahastuak edo errefusak daude. Hondakin organikoen edukiontzia erabilera handiagoak azal lezake hondakin nahastuetan egon den biohondakinen ehunekoaren murrizketa.

3. grafikoa: Hondakin nahastuen zehazketa, 2023 (% pisuan, ehuneko borobilduak)

Sorkuntzaz gain, hondakin nahastuen zehazketak nahasturik eta bereizita biltzen diren ehunekoak kalkulatzeko ere balio du. Grafiko honetan frakzio bakoitzeko bilketa bereziaren sistemen ehunekoa islatzen da. Berdez bereiz biltzen den ehunekoa adierazten da, eta grisez, berriz, hondakin nahastuen poltsatik eskuratzen den zatia irudikatzen da.

4. grafikoa: Frakzio bakoitzeko masako bilketaren edo bilketa bereziaren ehunekoa (% pisan, ehuneko borobilduak)

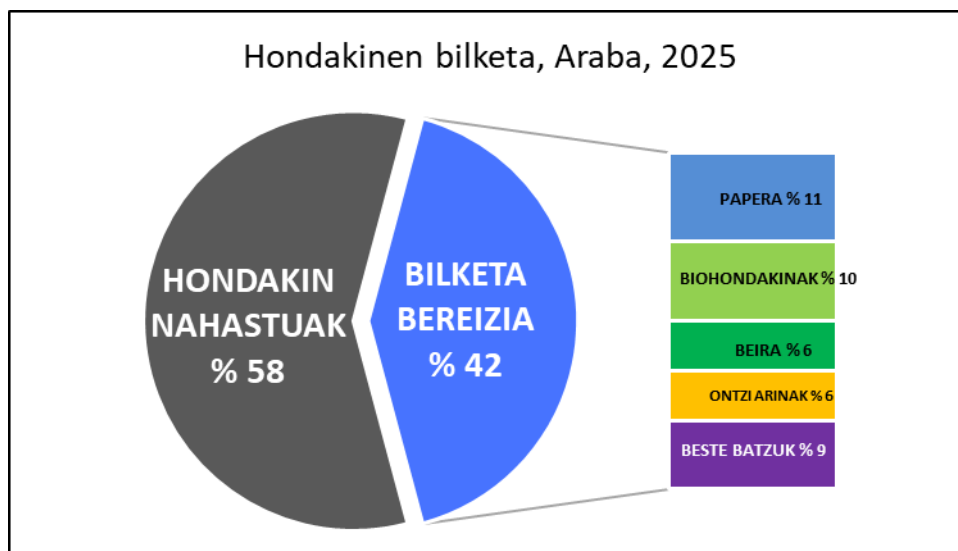
Badaude hondakin nahastuen bilketaren barruan ez dauden frakzioak; hortaz, bilketa bereziaren %100eko balioekin irudikatzen dira: Sukaldeko olio-hondakinak, Jatorrian kudeatutako frakzio organikoa (FOGO) eta Bolumen handikoak. Dagokion zutabea ez duen frakzio bakarra hondakin nahastuena da.

Grafikoan ikus daitekeenez, badaude sortutako guztizkoarekiko bilketa bereziaren % 50 gainditzen duten frakzioak, hala nola TEEH, Papera, Beira, Inausketa eta Zura. Beste frakzio batzuek, berriz, ez dute kopuru hori gainditzen, eta oraindik biltzen dira, gehienbat, hondakin nahastuen bidez. Frakzio horien artean honako hauek daude: Ontzi arinak, Hondakin arriskutsuak, Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak, Frakzio organikoa eta Beste HEA batzuk.

Frakzio horietatik, bereziki kezagarriak dira Frakzio organikoa eta Ontzi arinak, lurraldean sorkuntza handiena duten bi frakzioak baitira eta, ondorioz, hondakin nahastuen ehuneko handiena (pisan) hartzen baitute.

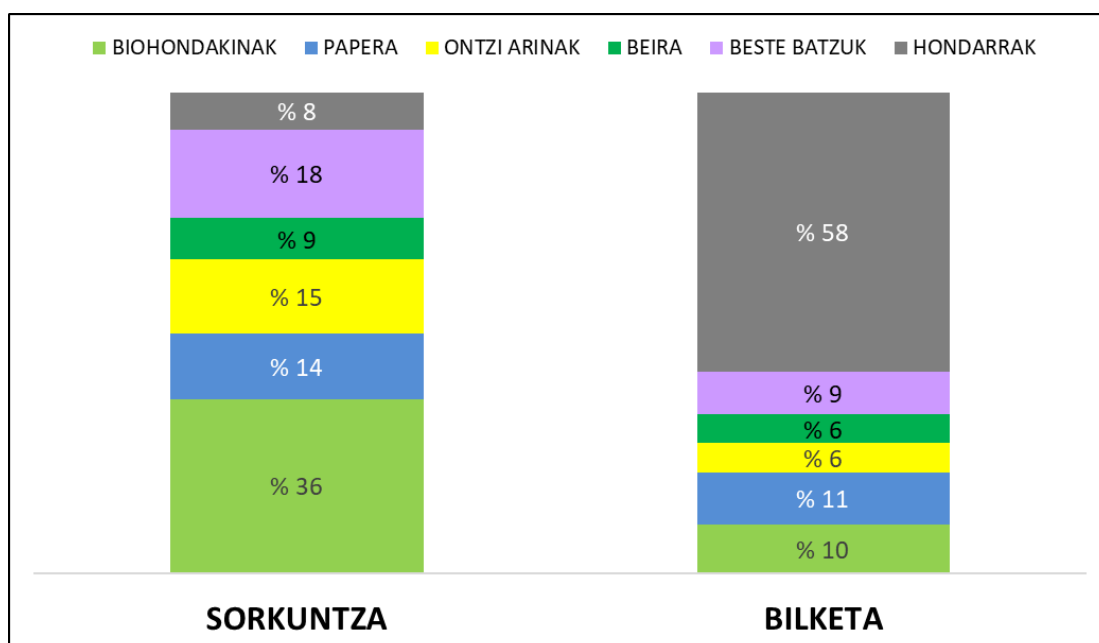
Arabako Lurralde Historikoko hondakinen bilketari dagokionez, 2025ean bilketa berezia handitu egin da 2024. urtearekin alderatuta, eta sortutako hondakinen % 42ra iritsi da pisan. Hala ere, oraingoz, frakzio nagusia hondakin nahastuena da.

5. grafikoa: Bilketa bereizia 2025ean (% pisuan, ehuneko borobilduak)

Frakzio bakoitzaren sorkuntzaren grafikoa eta bilketarena alderatuz gero (ikusi 6. grafikoa), agerian geratzen da badirela sorkuntzaren ehuneko handi bat hartzen duten frakzioak, bereizita biltzeko sistemek behar bezala jasotzen ez dituzten arren. Ondorioz, hondakin nahastuekin batera biltzen dira. Hori da biohondakinen kasua, sorkuntzaren % 36arekin eta bilketaren % 10arekin soilik.

6. grafikoa: Udal-hondakin nagusien sorkuntzaren eta bilketa bereiziaren ehunekoak (% pisuan, ehuneko borobilduak)

2025. urtean, hondakinen sorkuntza handitu egin da, bereizia zein nahastua. Bilketa bereiziari dagokionez, lurraldean dagoen joera mantendu da. Bigarren kasuan, hondakin nahastuak areagotu egin dira, 2018tik zegoen beherako joera hautsiz.

1. taulan, berdez agertzen dira ingurumenarekiko onuragarriak diren aldaketak; gorriz agertzen direnak, aldiz, kaltegarritzat hartzen dira. **2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak** ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10 baino gehiagoko aldaketak baloratuko dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

	ARABA, 2024	% pisuan	ARABA, 2025	% pisuan	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	79.600.714	59,1%	80.702.292	58,3%	1%
SUKALDEKO OLIOA	254.359	0,2%	305.338	0,2%	17%
ONTZI ARINAK	8.562.100	6,4%	8.708.110	6,3%	2%
BOL. HANDIKOAK	5.351.385	4,0%	5.122.555	3,7%	-4%
FORS	5.820.855	4,3%	7.122.179	5,1%	18%
FOGO	1.012.626	0,8%	1.567.865	1,1%	35%
INAUSKETA	7.029.485	5,2%	6.427.192	4,6%	-9%
BEIRA	8.314.788	6,8%	8.419.717	6,6%	1%
PAPERA	13.492.471	10,0%	13.650.054	9,9%	1%
OIHAL-HONDAKINAK	1.406.473	1,0%	1.450.251	1,0%	3%
TEEH	1.534.360	1,1%	1.924.350	1,4%	20%
ZURA	1.662.231	1,2%	1.714.420	1,2%	3%
BESTE HEA BATZUK	508.850	0,4%	942.739	0,7%	46%
ARRISKUTSUAK	218.254	0,2%	259.022	0,2%	16%
GUZTIRA	134.768.951		138.316.084		2,6%
Biztanleak (EIN)	339.137		342.161		0,9%
kg/bizt./urte	397,39		404,24		1,7%

1. taula: Ekarpena frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Bilketa bereizien barruan, FOGO, FORS, Beste HEA batzuk, TEEH eta Sukaldeko olioak nabarmentzen dira izandako hazkundeagatik. Biohondakinen, FOGOren eta FORSen kasuan, berriz, bilketa- eta kudeaketa-sistemak lurralde osoan hedatzea igoera horrekin koherentetzat hartzen da. Hazi diren beste frakzioei dagokienez, irudikatzen duten ehuneko txikia kontuan hartuta, datuen bilketan gertatzen diren aldaketa txikiek igoera handiak eragin ditzakete, baina, hala ere, horiek ez dute eragin handirik hondakinen bilketaren osotasunean.

Irudikatutako frakzio guztien artean, Beste HEA batzuk eta Hondakin arriskutsuak oso frakzio zailak dira, izaera oso ezberdineko hondakinak hartzen baitituzte barne. Hondakin horiek kopuru txikietan sortzen dira, baina, behar bezala kudeatuz gero, ingurumenarekiko duten eragina oso positiboa da.

Normalean, garbiguneen sarearen eta Puntu Berde Mugikorraren (PBM) bidez biltzen dira, baita Vitoria-Gasteizko Udalaren pilen bilketa komertzialaren, Aiaraldeko kuadrillako ekoguneen eta farmazietarako SIGRE SCRAParen bitarteko medikamentu-bilketaren bidez ere.

Hona hemen frakzio horien osaera xehatua. Elkarrekin irudikatu dira, grafiko eta taulen interpretazioa errazteko.

BESTE HEA BATZUK	kg
Plastikoak	321.184
Metala	182.895
Erabiltzen ez diren pneumatikoak	77.280
Beira laua	56.960
Poliestireno hedatua	8.800
Su-itzalgaileak	4.384
Kafe-kapsulak	2.723
CD/DVD	1.402
Bonbonak	917
Tinta eta tonerrak	805
Beste batzuk	285.389
GUZTIRA	942.739

ARRISKUTSUAK	kg
Olio minerala	41.157
Medikamentuak	38.825
Pintura zaharkituak eta itsasgarriak	26.877
Pilak	24.214
Bateriak	22.669
Plastikozko ontzi kutsatuak	8.959
Metalezko ontzi kutsatuak	4.978
Kimiko zaharkituak	3.785
Material xurgatzaile kutsatuak	2.910
Erregai eta olioien iragazkiak	1.703
Fitosanitarioak	1.472
Aerosolak, hutsik	971
Hidrokarburo-nahasketa	924
Koipeak eta break	601
Aerosolak, produktuarekin	416
Ur oliotsuak	313
Kutsatutako beirazko ontziak	287
Erradiografiak	164
Izotz-kontrakoa	127
Termometroak	7
Beste hondakin arriskutsu batzuk	77.663
GUZTIRA	259.022

2. eta 2. taulak: Beste HEA batzuk eta Arriskutsuak frakzioen banaketa, 2025 (balioak kg-tan)

Arabako Lurralde Historikoan bilketa egiten ari den moduari dagokionez, kaleko edukiontzia da sistema nagusia oraindik, bildutako hondakin guztien % 75arekin (pisuan).

Bigarren postua «beste udal-bilketa batzuk» kategoriari dagokio. Kategoria horretan udalerrriak egindako bilketak biltzen dira, hala nola parke eta lorategietako inausketa-hondakinena, bolumen handiko hondakinena eta kaleko edukiontzien bidez egiten ez diren baina zerbitzu publikoek eskaintzen dituzten beste bilketa batzuk. Bilketa horiengandik ezberdina da merkataritza-bilketa, kategoria propioa baitu. Bilketa mota hori ere udalerrriak egiten du, baina dendei bakarrik dago zuzenduta.

Bilketa pribatuak eragile pribatuak egiten dituzten bilketak dira. Hala ere, udal-hondakintzat hartzen dira eta, beraz, kontuan hartu ditugu inbentario honetan.

SISTEMA	KG	%
EDUKIONTZIA	103.652.811	% 75
BILKETA PNEUMATIKOA	4.207.665	% 3
AA	288.900	% 0,2
FOGO	1.567.865	% 1
BESTE UDAL-BILKETA BATZUK	9.207.720	% 7
BILKETA KOMERTZIALAK	3.918.496	% 3
BILKETA PRIBATUAK	6.895.907	% 5
GARBIGUNEAK + PBM	6.001.040	% 4
LANDA GUNE GARBIAK	2.575.680	% 2
GUZTIRA	138.316.084	% 100

4. taula: Ekarpena bilketa-sistemen arabera, 2025

Hurrengo orrian, 5. taulak frakzio guztien kopuruen bilketari buruzko datuak adieraziko ditu kuadrillen arabera, eta honakoak hartuko ditu barne:

- Jasotako guztizko hondakinetarako kg/bizt./urte ratioaren kalkulua
- Hondakin nahastuen (Hondar frakzioa) bilketaren eta bilketa bereiziaren ehunekoa.
- Berrerabiltzeko prestakuntzaren (berrerab. prest.) eta birziklapenaren ehunekoa

Beste urte batzuetako datuekin alderaketak egitean, kontuan izan behar da Aiaraldeko eta Arabako Errioxako kuadrillen izen ofizialen aldaketak kuadrillen taulako ordena aldatzea eragin duela.

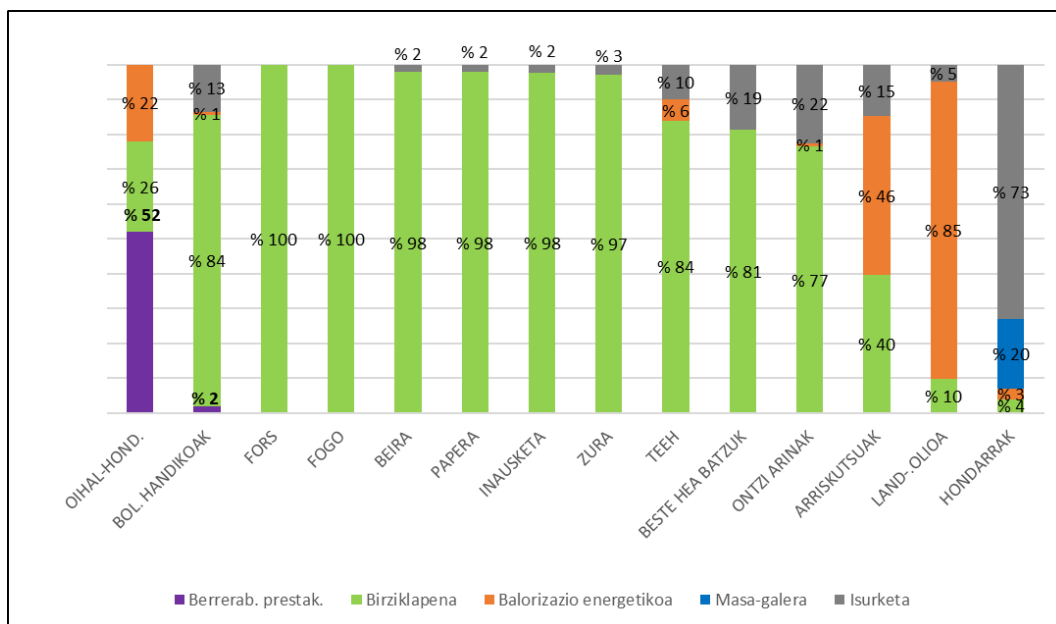
2025 URTEA	AIARALDEA	AÑANA	GORBEIALDEA	ARABAKO LAUTADA	ARABAKO MENDIALDEA	ARABAKO ERRIOXA	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
HONDAKIN NAHASTUAK	8.476.196,00	2.640.440,00	2.915.905,00	2.925.475,00	1.083.841,00	3.978.462,00	58.681.973,00	80.702.292
SUKALDEKO OLIOA	20.029,00	3.324,00	4.031,00	8.172,00	1.376,00	2.529,00	265.877,00	305.338
ONTZI ARINAK	833.773,00	280.687,00	335.120,00	410.969,00	95.893,00	410.577,00	6.341.091,00	8.708.110
BOLUMEN HANDIKOAK	756.940,00	478.420,00	290.404,00	271.119,00	234.970,00	241.891,00	2.848.811,00	5.122.555
FORS	341.209,00	694.420,00	51.820,00	234.700,00	0,00	288.900,00	5.511.130,00	7.122.179
FOGO	175.300,00	45.960,00	242.924,00	244.857,00	64.950,00	121.214,00	672.660,00	1.567.865
INAUSKETA	467.470,00	522.662,00	893.060,00	493.720,00	164.480,00	109.000,00	3.776.800,00	6.427.192
BEIRA	795.442,00	271.037,00	367.983,00	437.791,00	186.379,00	639.655,00	5.721.430,00	8.419.717
PAPERA	1.186.834,00	217.067,00	198.068,00	300.823,00	69.600,00	309.053,00	11.368.609,00	13.650.054
OIHAL-HONDAKINAK	177.931,00	49.269,00	36.015,00	66.702,00	15.149,00	54.124,00	1.051.061,00	1.450.251
TEEH	127.214,00	42.126,00	33.968,00	63.579,00	17.672,00	76.722,00	1.563.069,00	1.924.350
ZURA	673.920,00	178.820,00	0,00	208.560,00	42.920,00	90.400,00	519.800,00	1.714.420
BESTE HEA BATZUK	118.947,00	88.017,00	485,00	209.911,00	32.474,00	41.612,00	451.293,00	942.739
ARRISKUTSUAK	34.926,00	25.772,00	6.197,00	25.638,00	10.108,00	16.962,00	139.419,00	259.022
GUZTIRA	14.186.131	5.538.021	5.375.980	5.902.016	2.019.812	6.381.101	98.913.023	138.316.084
Biztanleak (EIN, 2025)	34.414	9.705	10.169	12.732	3.147	11.295	260.699	342.161
kg/bizt./urte	412,22	570,64	528,66	463,56	641,82	564,95	379,41	404,24
Hondakin nahastuak	% 60	% 48	% 54	% 50	% 54	% 62	% 59	% 58
Bilketa bereizia	% 40	% 52	% 46	% 50	% 46	% 38	% 41	% 42
Birziklap. + berrerab. prestak.	% 39	% 50	% 44	% 48	% 44	% 37	% 38	% 40

5. taula: Ekarpina frakzioen eta kuadrillen arabera, 2025 (balioak kg-tan)

1.2. Hondakinen tratamendua

Bildutako hondakinen tratamendu bereizia dela-eta, berrerabiltzeko prestakuntza, birziklapen, balorizazio energetiko eta/edo isurketara zuzentzen diren materialen ehuneko ezberdinak sortzen dira. Nahiz eta teknikoki tratamendu bat ez izan, masa-galera ere irudikatu da hondakin nahastuen frakzioan. Tratamenduaren aurreko eragiketa hori hondakin nahastuen barruko biohondakinak egonkortzeko burutzen da, masa-galera hondakin horien hezetasunaren lurrunketa edo lixibiatuaren bidez gauzatuz. Grafikoan urdinez irudikatu da.

7. grafikoa: Frakzio bakoitzaren tratamendua, 2025 (% pisuan)

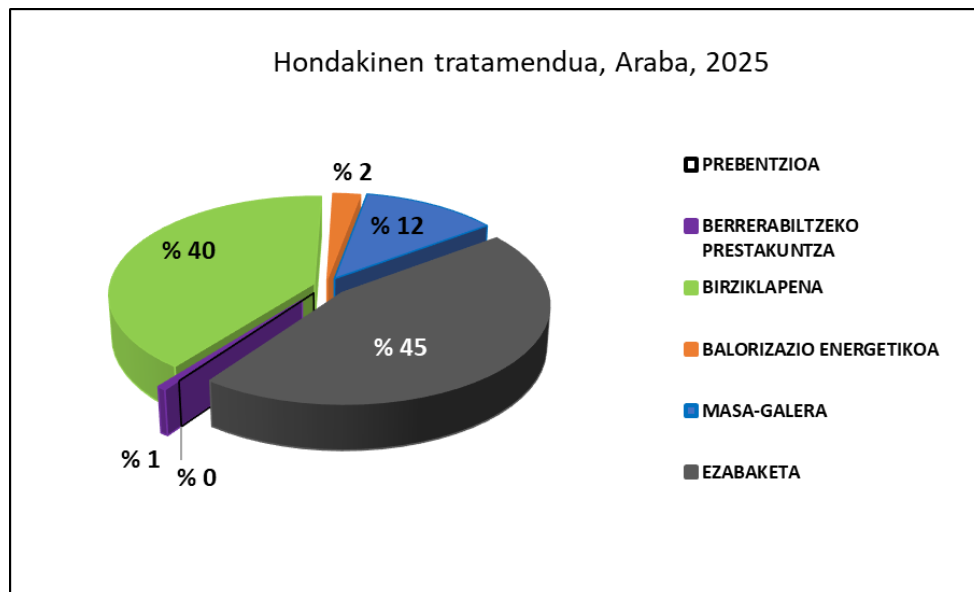
7. grafikoa ikus daitekeenez, bereiz bildutako frakzioek tratamendu hobeak egitea ahalbidetzen dute hondakinen hierarkian, nahastuta biltzen diren hondakinekin alderatuta.

Hondarrak frakzioko zutabeen ezabaketara bideratuta dagoen % 73an hiru joera ezberdin daudela aipatu behar da:

- hezetasuna murrizteko eta biodegradagarritasunerako prozesua jasan duten hondakinen % 25, material bioegonkor deritzona;
- plantan errefusatutako % 45; eta
- hondakin nahastuen frakzioaren % 3ko isurketa zuzena.

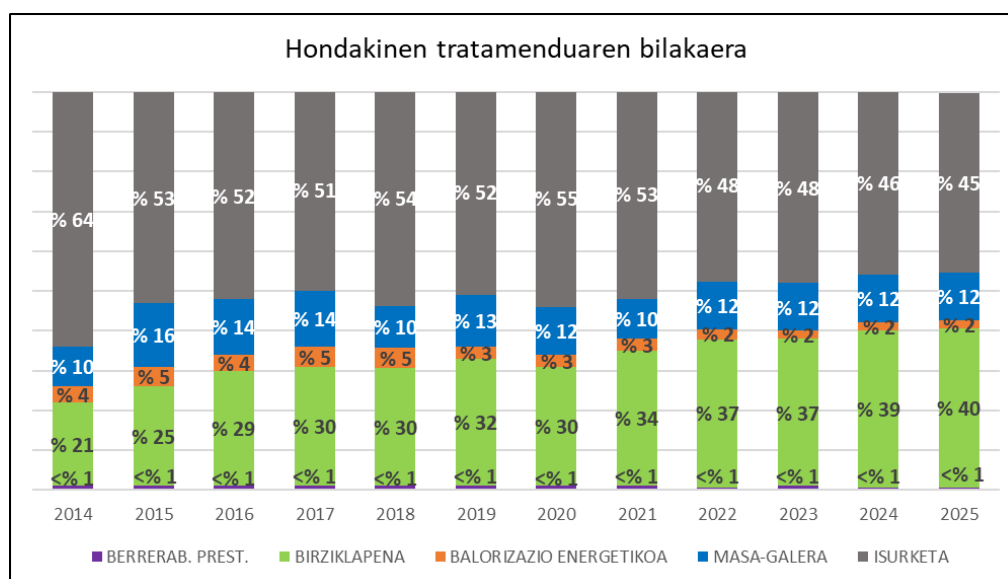
Hondakinen hierarkiaren terminologian oinarrituz, 8. grafikoa prebentzioa Araban sortutako hondakinetarako helmuga posible gisa sartu da. 2024. urtearekin konparatuta, ez da prebentziorik egon, sorkuntza % 2,6 igo baita.

8. grafikoa: Hondakinen tratamendua, 2025 (% pisuan)

Tratamenduen historia aztertuz gero, 2025ean berrerabiltzeko prestakuntzaren eta birziklapenaren batuketaren emaitza % 40ra iritsi dela ikus daiteke; ehunekorik altuena izan da datu-seriea hasi zenetik. Balio horrek 2025erako ezarritako % 55eko helburua lortu ez badu ere, ia bikoiztu egin da azken 10 urteotan.

9. grafikoa: Hondakinen tratamenduaren bilakaera, 2014-2025 (% pisuan)

1.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek hiru kontzepturen bilakaera irudikatzen dute frakzio nagusien kasuan (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak): sorkuntzarena, bilketa bereiziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena, frakzio nagusietan: Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak. Balioak kg/bizt./urte gisa adierazi dira.

Hondakin guztien sorkuntza kalkulatzeko, bilketa bereziaren bidez jasotako hondakinak eta hondakin nahastu gisa (Hondarrak frakzioa) jasotakoak batu behar dira. Frakzio bakoitzaren kasuan, frakzio horren bilketa berezia eta hondakin nahastuetan dagoen ehunekoa batzen dira. Azken kalkulu hori eskuragarri dagoen hondakin nahastuen azken zehazketaren emaitzen arabera egiten da.

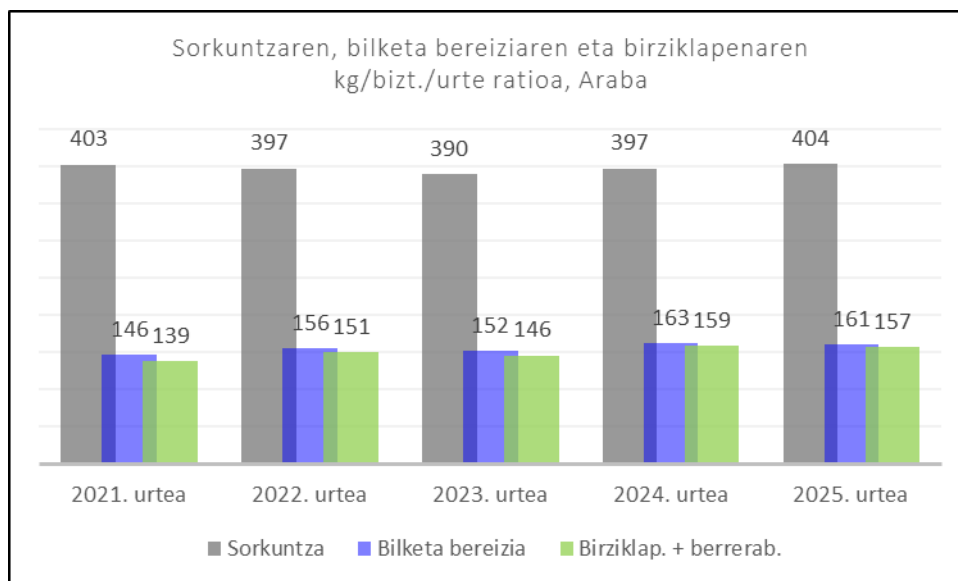
Bilketa berezia hura egiteko bide guztiak batuz lortzen da (kaleko edukiontzia, garbiguneak, udal-bilketak, etab.).

Azkenik, birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza frakzio bakoitzak jasotzen duen tratamenduaren arabera kalkulatzen da, bai bereiz bildutako bai hondakin nahastuen frakziotik berreskuratutako zatiari dagokionez. Ondorioz, grafiko batzuetan birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza bilketa bereziaren balioa baino handiagoa dela ikus daiteke.

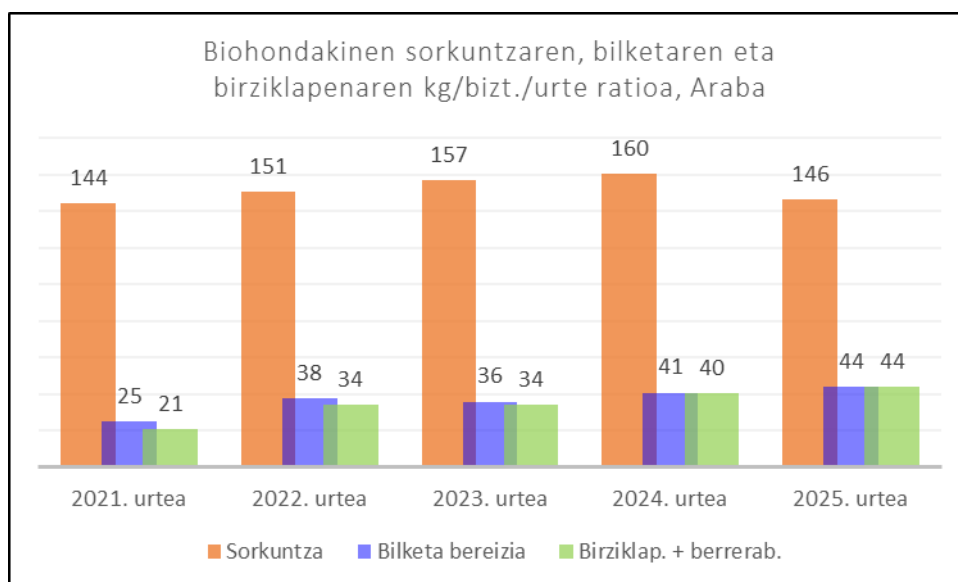
Grafiko hauek frakzio nagusi bakoitzaren egoera modu erraz eta zuzenean erakusten dute. Lehenengo zutabeak urtean biztanle bakoitzeko sortzen diren kg-ak adierazten ditu; bigarren zutabeak, berriz, zenbat kg biltzen diren bereiz. Horri esker, sorkuntza eta bilketa aldera ditzakegu. Azkenik, hirugarren zutabeak sortutako kg horietatik azkenik birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerara zenbat bideratzen diren erakusten du.

Azken izendapen horri dagokionez, bi azken tratamendu horiek jasotzen dituen 7/2022 Legean zehaztutako helburuen arabera erabiltzen da. Hala ere, aipagarria da berrerabiltzeko prestakuntza egiten den frakzio bakarra Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak dela.

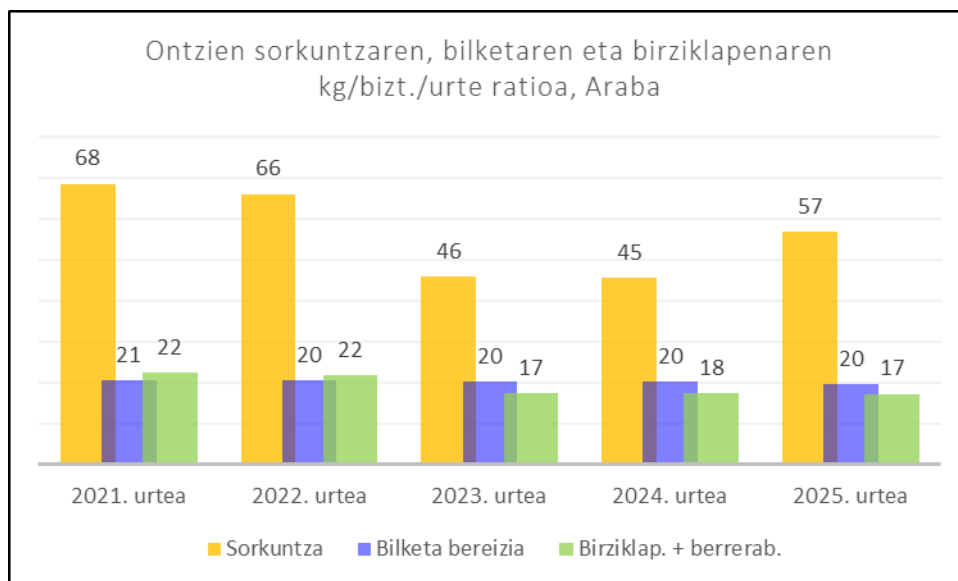

10. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera, Araba

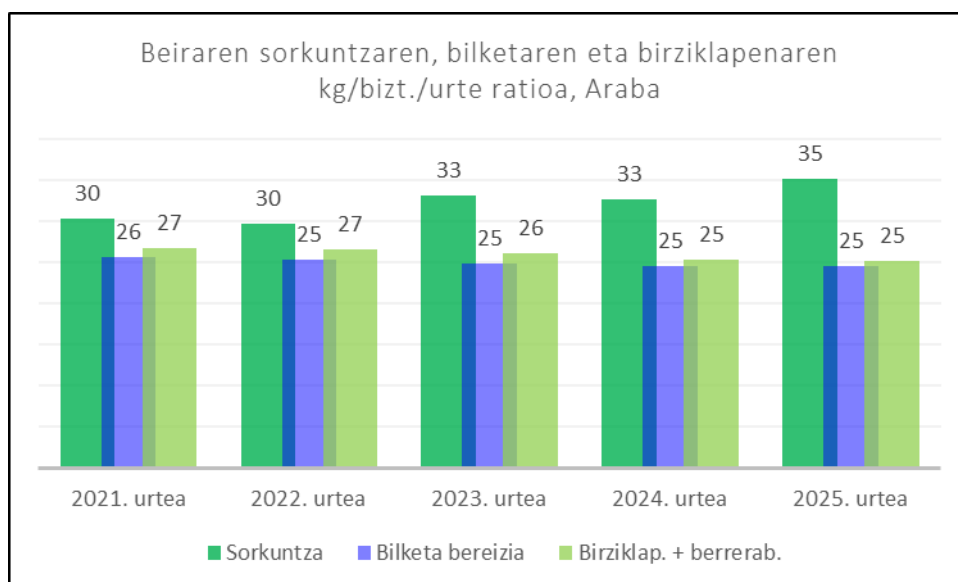

11. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

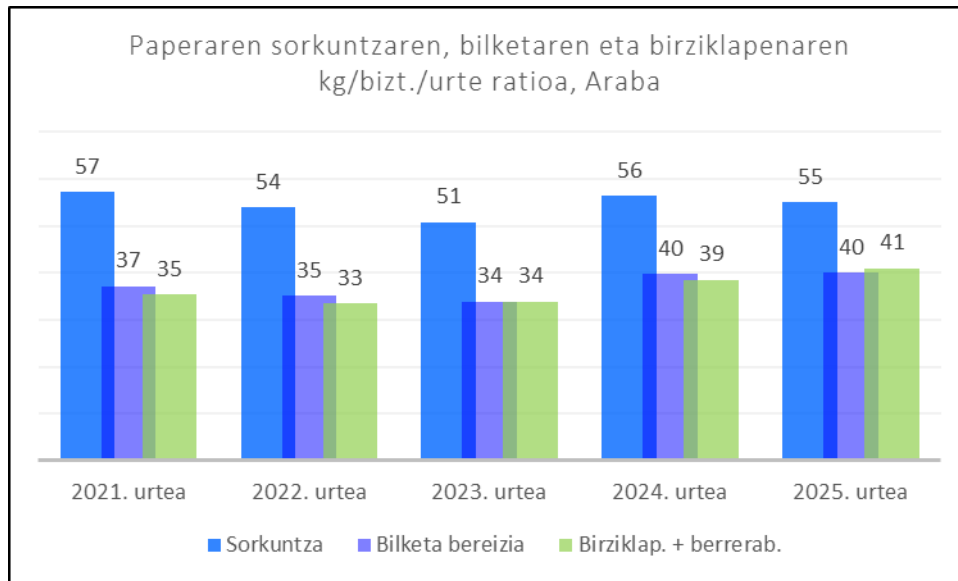

12. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

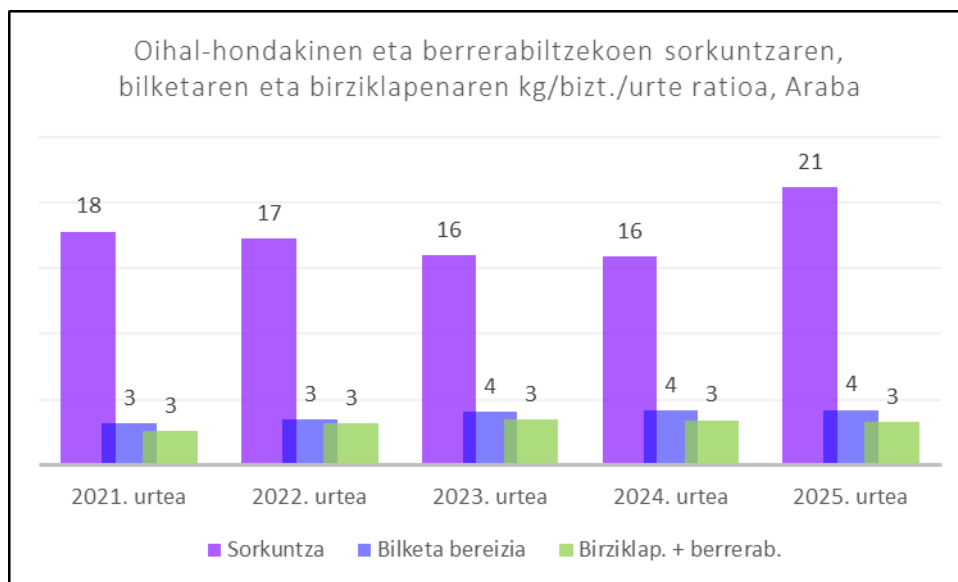

13. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

14. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

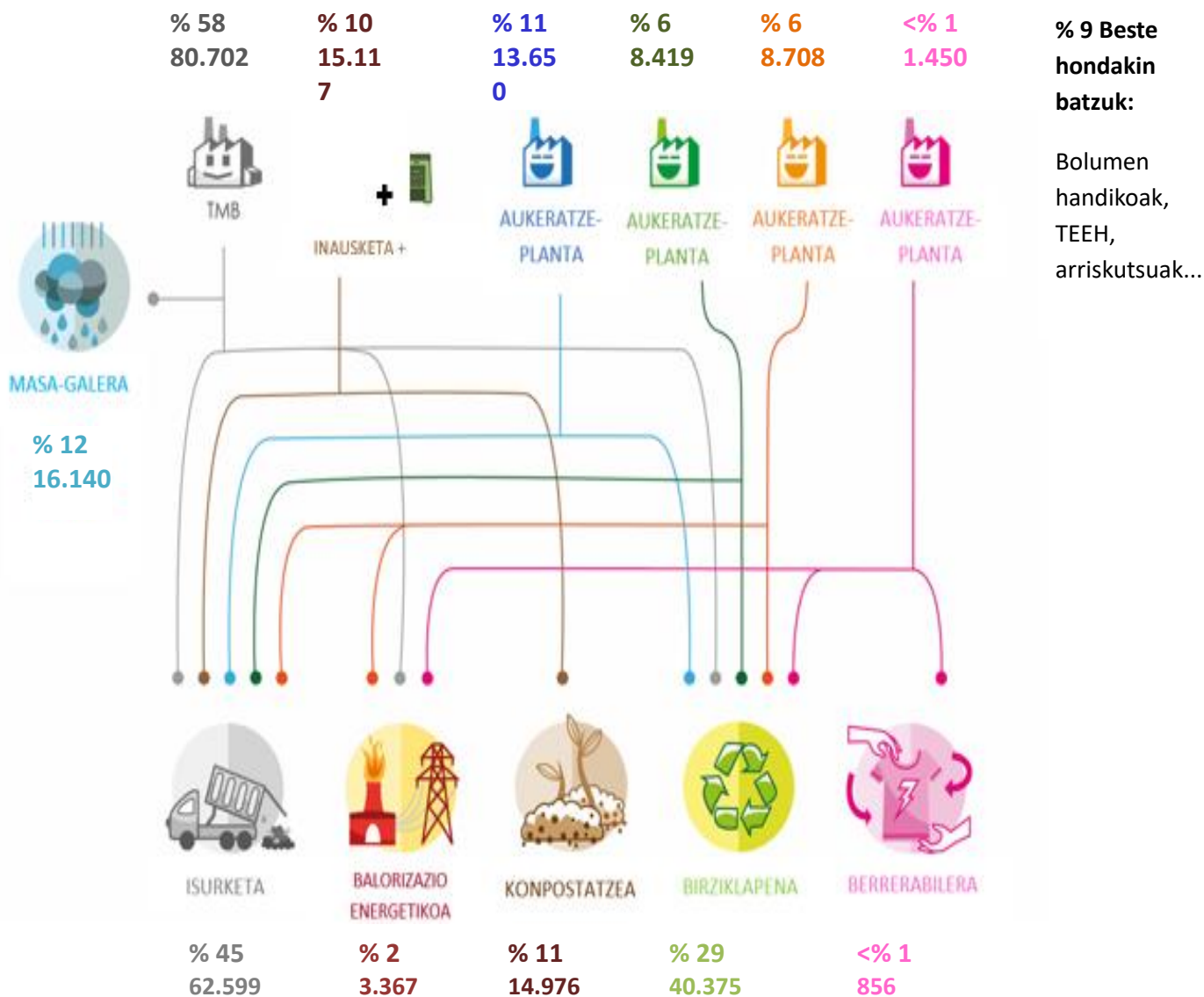

15. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

1.4. Laburpen orokorra

Gutzizko sorkuntza: 138.316 tona

% 9 Beste hondakin batzuk:

Bolumen handikoak, TEEH, arriskutsuak...

2. Kudeaketa-unitateak

Arabako Lurralde Historikoak zazpi eskualde-erakunde dauzka administratiboki kudeatzeko. Horiek udal gaindiko izaera dute, eta «kuadrilla» izenarekin ezagutzen zaie. Kuadrillak bere lurralde-esparruan eragina duten interes orokorreko gaietan parte hartzeko, kontsultatzeko eta kudeatzeko organo gisa funtzionatzen du.

Hondakinekin erlazionatutako zerbitzuei dagokienez, horiek bajako hondakinen bilketarako autonomia-unitate gisa funtzionatzen dute, hau da, hondakinen frakzio nagusiak biltzen dituzte. Vitoria-Gasteizko kuadrilla izan ezik, gainerakoei Arabako Foru Aldundiak laguntzen die papera-kartoia eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak bildu eta kudeatzen, baita sei garbigune, landa-gune garbi eta Puntu Berde Mugikorra (PBM) kudeatzen ere.

Kuadrillak kudeaketa-unitatetzat hartzen dira kontabilizatzean, eta eskualde- eta udal-mailan bildutako etxeko hondakinen datuak jaso dira. Udal-mailako hondakinen datuak zuzenean lortu dira edo, beste kasu batzuetan, banaketa proportzionala egiten kalkulatu lortu dira, udalerrri bakoitzaren biztanleriaren arabera. Bestalde, garbigune edo landa-gune garbietan bildutako hondakinak horiek dauden udalerrira lotzen dira kontabilizazioaren unean, udalerritik kanpo etortzen badira ere.

Kuadrillen izaera autonomia dela-eta, kuadrilla bakoitzean bildutako hondakinek jasotzen dituzten tratamenduei buruzko grafikoa ere azaltzen da. Horrela, **Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko planean (2030)** edo **PRU2030-ean** ezarritako helburuak betetzeko beharrezkoak diren pausuak baloratu ahal izango dira.

2.1. Aiaraldeko kuadrilla

Aiaraldeko kuadrillak 34.414 biztanle ditu, batez ere bi udalerritan: Laudion eta Amurrian. Bi udalerrri horiek hiri-izaera nabarmena dute, eta kuadrillako biztanleriaren % 80 hartzen dute. Gainerako biztanleak landa-ingurune askoz sakabanatuago batean daude banatuta.

Kuadrillak hondakin nahastuen, ontzi arinen, hondakin organikoen eta sukaldeko olioaren frakzioen bilketa kaleko edukiontzien bidez egiten du. Laudio udalerrriak hirigunearen zati bat estaltzen duen eta hondakin nahastuak, ontzi arinak eta paper-kartoia biltzen dituen bilketa pneumatikoko sistema du. Papera-kartoia eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa zerbitzua Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecodrio SCRAPak jasotzen du-

Kaleko edukiontziez gain, bi garbigune ditu: bata Laudion, kuadrillak zuzenean kudeatua, eta bestea Amurrian, AFAk kudeatzen duena. Hondakin arriskutsuak botatzeko ekoguneak ere badauzka.

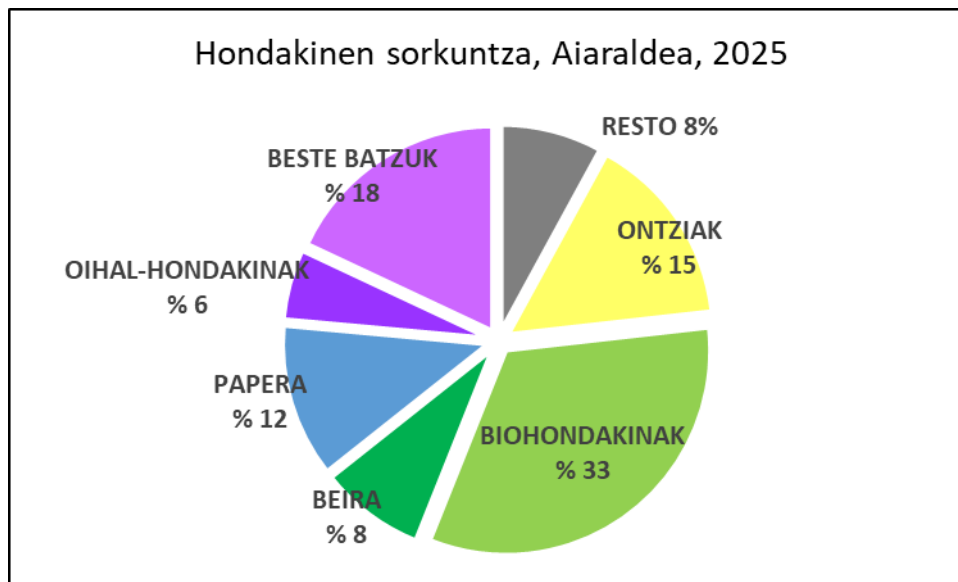
Gainera, inausketa-hondakinak eta bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzua eskaintzen du udalerrri osoan, baita dendetako kartoia atez ate (AA) biltzeko bi zerbitzu ere, biztanleria-nukleo nagusietako batzuetan: bata kuadrillak kudeatzen du, eta bestea, berriz, AFAk. Azkenik, AFAk eskainitako PBM zerbitzua du.

Beste azpiegitura batzuekin gertatzen den modura, Laudion kokatutako transferentzia-zentro bat du. Horrek kuadrillak bildutako hondakinak jaso eta garraiatzeko aukera ematen du, Vitoria-Gasteizen kokatutako kudeaketa-plantetara eramateko. Horrez gain, 3 konpostatze komunitarioko instalazio eta Okondo udalerriko landa-gune garbiko (LGG) instalazio bat ere baditu, azken hori Arabako Foru Aldundiak (AFA) kudeatua.

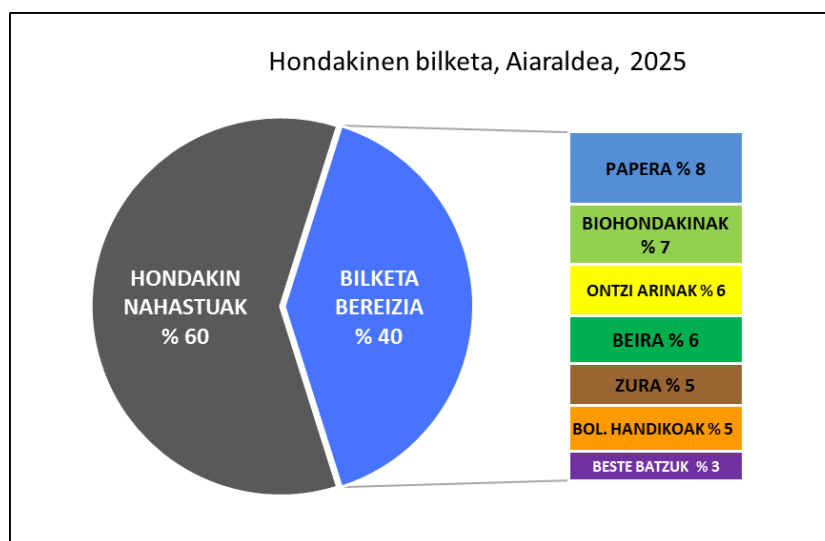
2.1.1. Sorkuntza eta bilketa

Aiaraldeko kuadrillako hondakinen sorkuntzak lurralde osoko sorkuntza-eredu berari jarraitzen dio. Beraz, Biohondakinak eta Ontzi arinak dira frakzio nagusiak.

16. grafikoa: Bilketaren bilakaera

Bilketak ere errepikatzen du lurraldeko eredua, nahiz eta Aiaraldean Zura eta Bolumen handikoak garrantzi handiko bi frakzio diren eta horien ehunekoak beste frakzio nagusi batzuen antzekoak diren, hala nola Ontzi arinak eta Beira.

17. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoak (% pisuan)

Hondakinen bilketa bereizi orokorra % 40koa da, hau da, igo egin da 2024ko datuarekin alderatuta, urte horretan bilketa bereiziaren ehunekoa % 39koa izan baitzen. Datu horrek azken 4 urteotako geldialdia hautsi du, % 40aren muga gaindituz.

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorritz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

AIARALDEA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	8.329.120	8.476.196	2%
SUKALDEKO OLIOA	21.296	20.029	-6%
ONTZI ARINAK	858.320	833.773	-3%
BOL. HANDIKOAK	359.840	756.940	110%
FORS	336.493	341.209	1%
FOGO	180.600	175.300	-3%
INAUSKETA	447.330	467.470	5%
BEIRA	836.119	795.442	-5%
PAPERA	1.113.214	1.186.834	7%
OIHAL-HONDAKINAK	163.103	177.931	9%
TEEH	106.379	127.214	20%
ZURA	745.575	673.920	-10%
BESTE HEA BATZUK	120.080	118.947	-1%
ARRISKUTSUAK	23.488	34.926	49%
GUZTIRA	13.640.957	14.186.131	4,0%
Biztanleak (EIN)	34.304	34.414	0,3%
kg/bizt./urte	397,65	412,22	3,7%

7. taula: Ekarpena frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Aldaketarik nabarmenena Laudioko garbigunean jatorria duten bolumen handiko hondakinen bilketan ikus daiteke. TEEH frakzioak ere izan du igoera aipagarria, baina ez dago informazio nahikorik aldaketa hori arrazoitzeko.

Hona hemen udalerrien arabera bildutako hondakinen taula. Frakzio gehienetan, banaketa biztanleriaren arabera egin da, udalerriaren araberrako pisatze-datu zuzenik ez baitago.

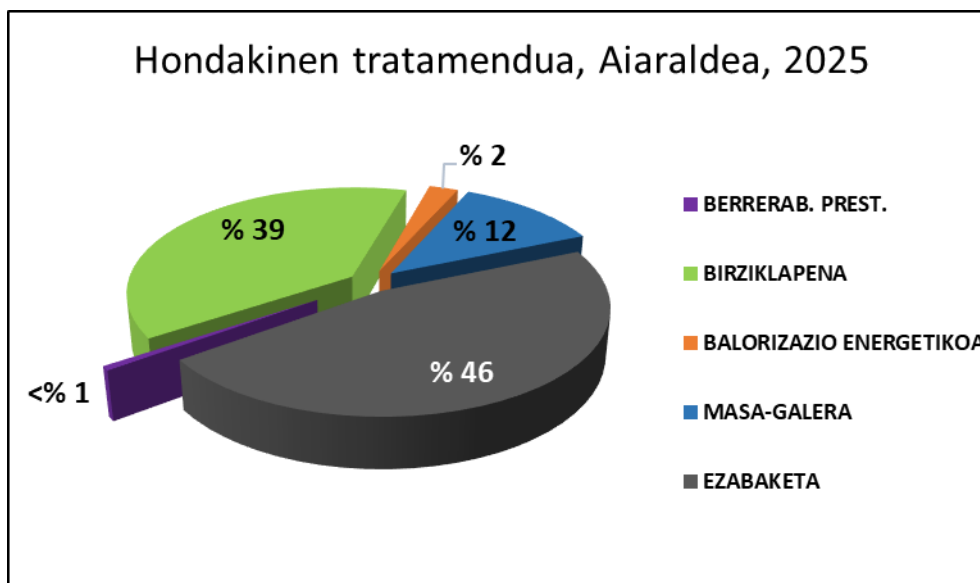

AIARALDEKO KUADRILLA	Amurrio	Artziniega	Aiara	Laudio	Okondo	AIARALDEA
HONDARRAK	2.577.708	473.972	911.941	3.071.516	308.499	7.343.636
HONDARRAK, pneumatikoa	0	0	0	1.132.560	0	1.132.560
LAND.-OLIOA	4.433	1.677	444	12.489	736	19.779
LAND.-OLIOA, PBM	39	66	103	0	42	250
LAND.-OLIOA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0
ONTZI ARINAK	247.166	38.053	68.952	237.421	32.011	623.603
ONTZI ARINAK, pneumatikoa	0	0	0	154.900	0	154.900
ONTZI ARINAK, osagarriak	16.645	3.000	4.691	29.032	1.902	55.270
BOL. HANDIKOAK	72.600	25.810	33.040	236.770	0	368.220
BOL. HANDIKOAK, LGG	0	0	0	0	22.020	22.020
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea	60.540			306.160		366.700
FORS	121.875	32.902	25.907	148.494	9.594	338.772
FORS, AA komertziala	2.437					2.437
FOGO, komunitatearena	8.000	5.000	1.500	0	0	14.500
FOGO, etxekoa	72.000	24.000	64.800	0	0	160.800
INAUSKETA, udalekoa	100.000	3.600	1.650	194.800	18.000	318.050
INAUSKETA, LGG	0	0	0	0	20.400	20.400
INAUSKETA, Garbigunea	60.140			68.880		129.020
BEIRA	244.090	54.760	59.451	414.261	22.880	795.442
PAPERA	188.095	29.699	44.549	207.894	24.749	494.986
PAPERA, pneumatikoa	0	0	0	135.985	0	135.985
PAPERA, Garbigunea	19.880			206.331		226.211
PAPERA, AA komertziala, AFA	24.840	14.500	0	21.280	0	60.620
PAPERA, AA komertziala, kuadrilla	52.265	0	3.846	183.110	0	239.221
PAPERA, osagarriak	8.978	1.618	2.530	15.659	1.026	29.811
OIHAL-HONDAKINAK	53.482	8.801	12.792	84.877	9.613	169.565
BERRERAB., Garbigunea	6.175	0	0	2.191	0	8.366
TEEH, PBM	62	106	165	0	67	400
TEEH, Garbigunea	24.049	0	0	77.480	0	101.529
TEEH, pribatua	1.286	0	39	23.960	0	25.285
ZURA, Garbigunea	131.000	0	0	542.920	0	673.920
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	20	34	54	0	22	130
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	59.201	0	0	59.616	0	118.817
ARRISKUTSUAK, PBM	208	357	559	0	226	1.350
ARRISKUTSUAK, SIGRE	1.183	212	337	2.059	137	3.928
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	6.141	0	0	23.507	0	29.648
GUZTIRA	4.164.538	718.167	1.237.350	7.594.152	471.924	14.186.131
Biztanleak (EIN, 2025)	10.364	1.868	2.921	18.077	1.184	34.414
kg/bizt./urte	401,83	384,46	423,60	420,10	398,58	412,22
Hondakin nahastuak	62%	66%	74%	55%	65%	60%
Bilketa bereizia	38%	34%	26%	45%	35%	40%
Birziklapena + berrerab. prest.	37%	34%	27%	43%	34%	39%

8. taula: Ekarpena frakzioen eta udalerrien arabera, (balioak kg-tan)

2.1.2. Hondakinen tratamendua

18. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisan)

Kuadrillan bildutako hondakin gehienen tratamendua Vitoria-Gasteizko udalerriko instalazio zentralizatuetan egiten da, gainerako lurraldeko hondakinekin batera. Hala eta guztiz ere, bildutako kopuruetan oinarrituz, hondakinen hierarkiaren arabera tratamendu posible bakoitzera zuzentzen den ehunekoa pisan kalkula daiteke.

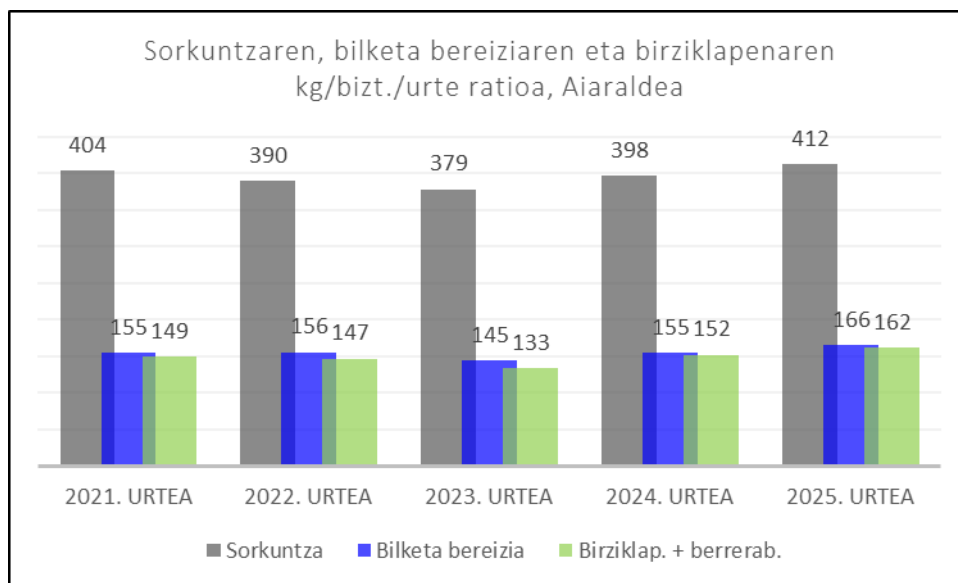
% 40ko bilketa bereizia izanik, Aiaraldeko kuadrillaren birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza % 39 da, eta ezabaketa, berriz, % 46.

Lehenago aipatu dugun moduan, ohikoa denez, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

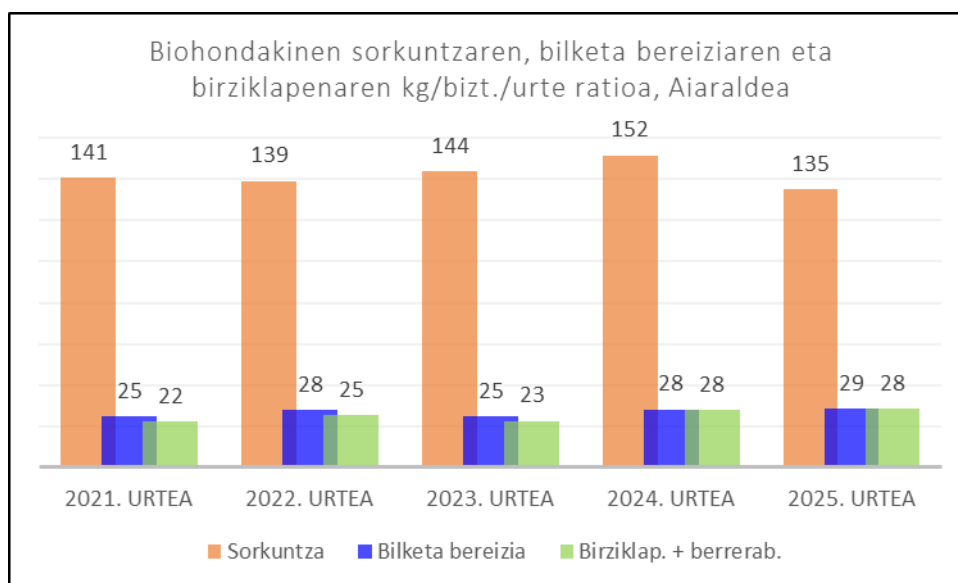

2.1.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte gisa adierazi dira.

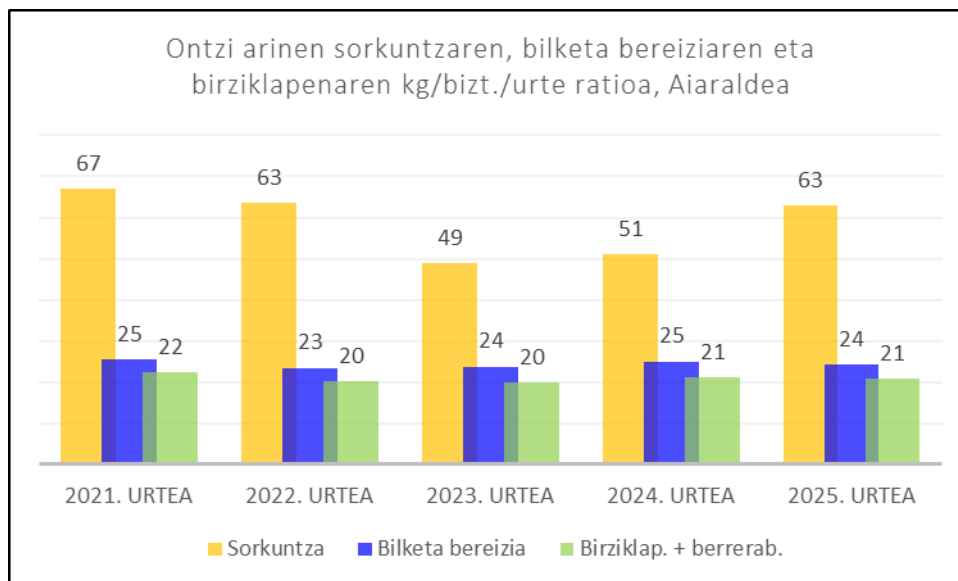

19. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Aiaraldea

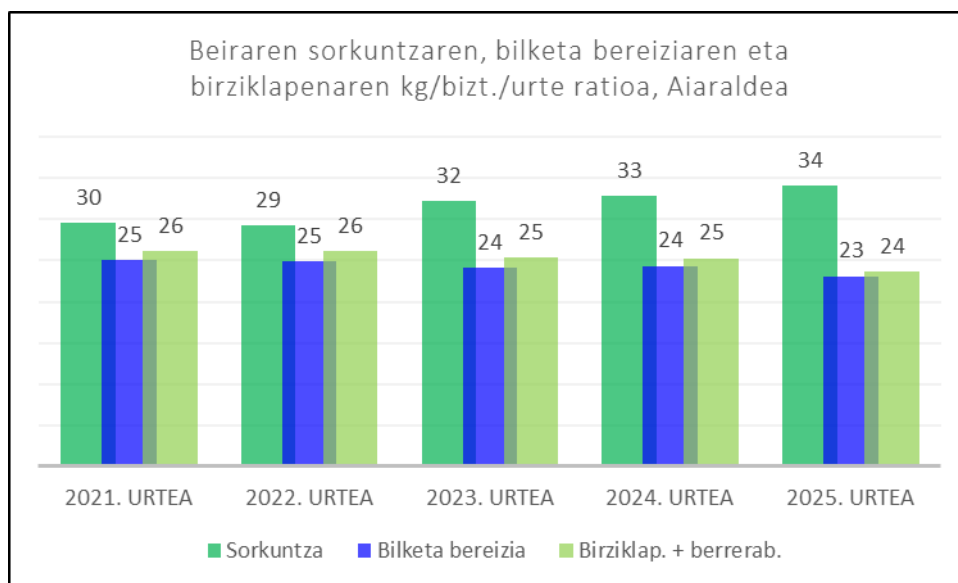

20. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

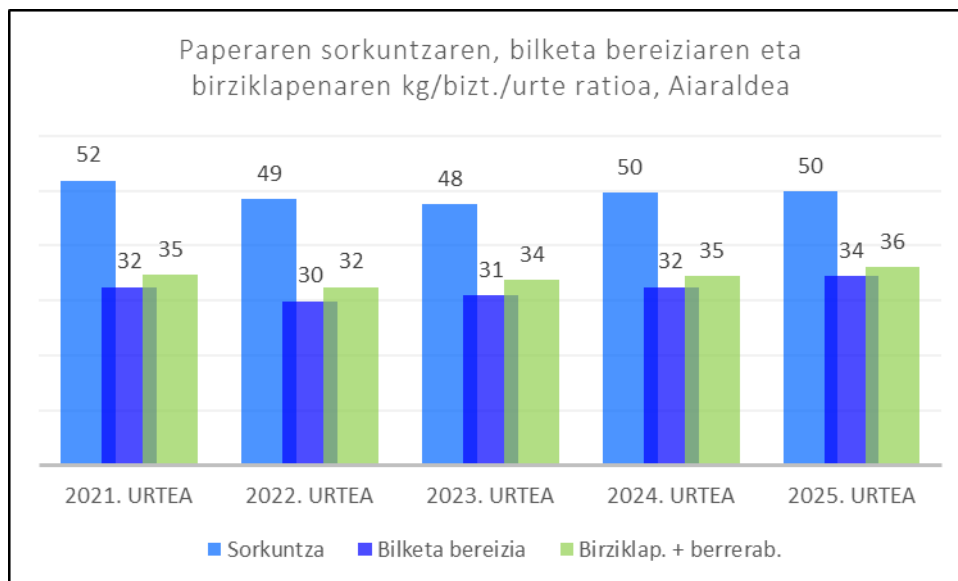

21. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

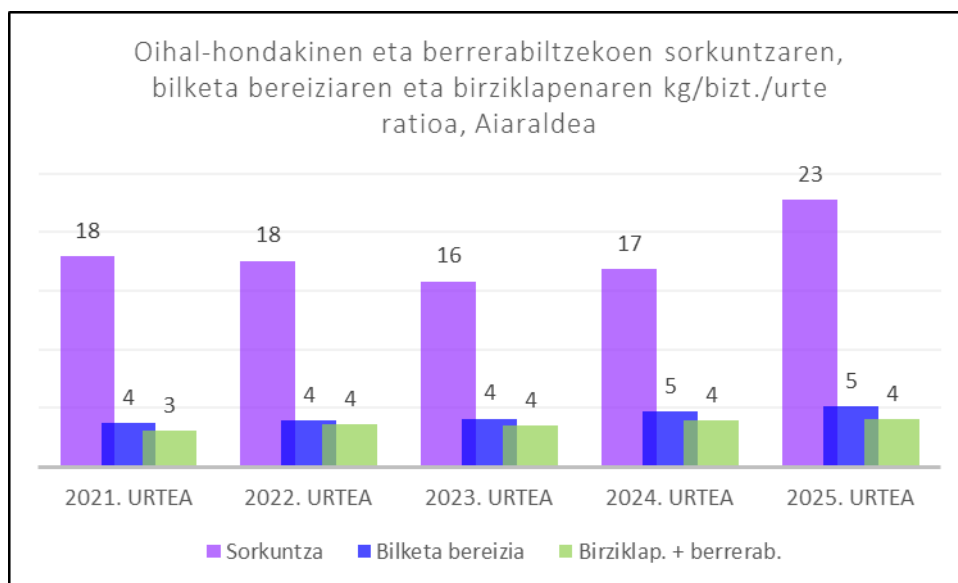

22. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

23. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

24. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.2. Añanako kuadrilla

Añanako kuadrillak 9.705 biztanle dauzka, lurraldeko azalerarik handiena duen kuadrillako herri txiki ezberdinetan sakabanatuta.

Kuadrillak hondakin nahastuen, ontzi arinen, hondakin organikoen eta sukaldeko olioaren frakzioen bilketa kaleko edukiontzien bidez egiten du. Papera-kartoia eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecovidrio SCRAPak jasotzen du-

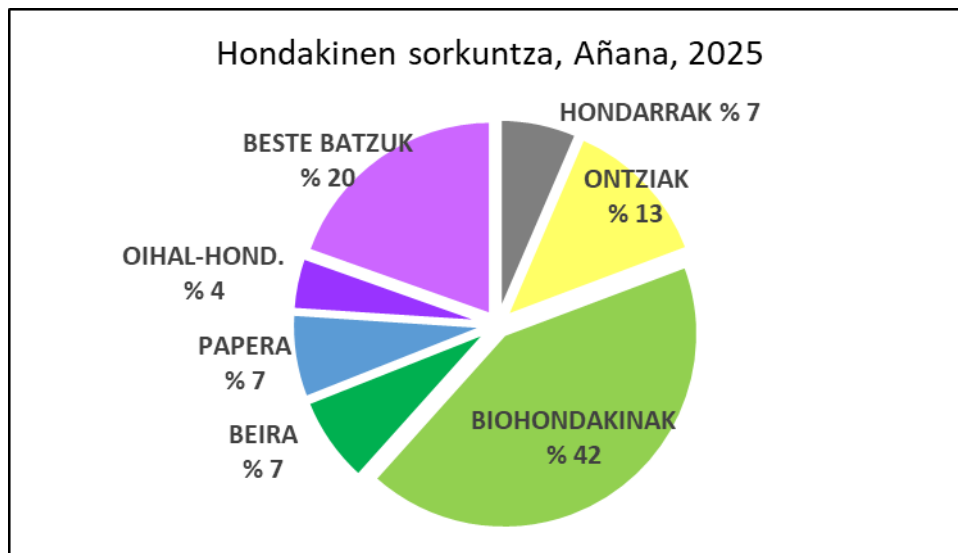
Kaleko edukiontziez gain, bi garbigune ditu: bata Langraiz Okan eta bestea Tuestan. AFAk kudeatzen ditu biak. Kuadrillak inausketa-hondakinak eta bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzuak dauzka. Azkenik, AFAk eskainitako PBM zerbitzua du.

Beste azpiegitura batzuekin gertatzen den modura, 3 konpostatze komunitarioko instalazio eta 33 landa-gune garbi (LGG) dauzka. AFAk kudeatzen ditu guztiak, eta horietan bolumen handiko hondakinak, inausketa-hondakinak eta EEH jasotzen dira.

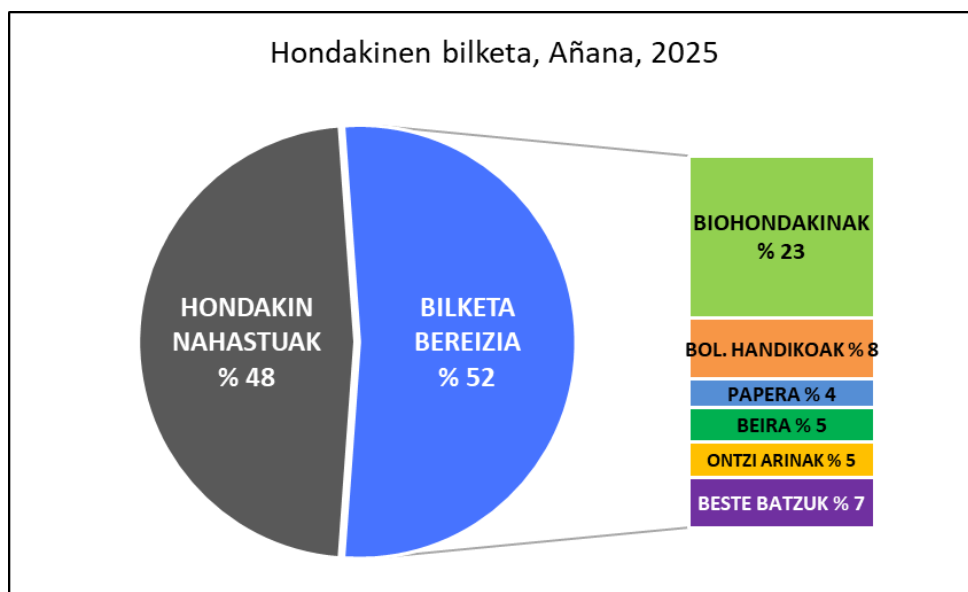
2.2.1. Sorkuntza eta bilketa

Añanako kuadrillak berezitasun bat du: sorkuntza-ehuneko handiagoa du biohondakinei dagokionez. Gainerako frakzioak, lurraldeko beste lekuekin alderatuta, antzekoak dira, Papera-kartoia frakzioaren kasuan izan ezik, bere balioa batezbestekoaren azpitik baitago.

25. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisan)

Sorkuntzari dagokionez, biohondakinena da bilketa nagusia. Aipagarria da bolumen handikoen ehuneko handia, lurralde-mailan altuenetariko bat baita. Bi balio horiek daude landa-gune garbiekin (LGG) erlazionatuta, horietan jasotzen delako frakzio horien kantitate handia.

26. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisan)

Beste urte batez, Añanako kuadrillak kuadrilla guztien arteko bilketa bereziaren balio altuena aurkeztu du. Hala ere, % 52ko balio horretan LGGen presentziak eragina izan du, han biltzen baitira inausketa-hondakinak eta bolumen handiko hondakinak. Bilketa horiek, kasu batzuetan, ezegokien ehuneko altua hartzen dute barne, eta baliteke bilketa bereizitatzat ez hartzea. Hori da, adibidez, biohondakinen kasua, beren ezegokien ehunekoa % 20a baino handiagoa denean.

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorritz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

AÑANA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	2.711.821	2.640.440	-3%
SUKALDEKO OLIOA	3.539	3.324	-6%
ONTZI ARINAK	266.648	280.687	5%
BOL. HANDIKOAK	407.350	478.420	17%
FORS	621.500	694.420	12%
FOGO	42.804	45.960	7%
INAUSKETA	740.440	522.662	-29%
BEIRA	263.295	271.037	3%
PAPERERA	222.073	217.067	-2%
OIHAL-HONDAKINAK	54.549	49.269	-10%
TEEH	49.728	42.126	-15%
ZURA	132.871	178.820	35%
BESTE HEA BATZUK	81.934	88.017	7%
ARRISKUTSUAK	23.876	25.772	8%
GUZTIRA	5.622.428	5.538.021	-2%
Biztanleak (EIN)	9.514	9.605	1%
kg/bizt./urte	590,96	576,58	-2%

9. taula: Ekarpena frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Igoera guztien artean, FORS frakzioarena handitu egin dela frakzio horren bilketa zabaltzeko egindako ahaleginaren ondorioz handitu egin dela uler daiteke, baliabide gehiago erabili direlako. Gainerako hazkundearen kasuan, ez daukagu informazio nahikorik balorazio egokia egiteko.

Jaitsierei dagokienez, lehenik eta behin, aipagarria da hondakin nahastuen frakzioaren % 3ko jaitsiera. Frakzio hori ahal den neurrian murriztu beharko litzateke.

Jaitsierarik handiena izan duen frakzioa inausketa-hondakinena izan da, kuadrillak zenbait aldaketa egin baitio eskaintzen duen bilketa zerbitzuari, 2025. urteko lehen erdian ezegoki gehiegi aurkitu zituelako.

Aipatzekoa da Papera-kartoia frakzioaren bildutako kantitatearen jaitsiera Arabako Foru Aldundiak eskaintzen duen bilketa zerbitzuaren funtzionamendu-arazoekin lotu daitekeela. Arazo hori ia kuadrilla guztietan errepikatu da, Aiaraldean eta Vitoria-Gasteizen izan ezik. Azken kasu horretan, AFAk ez du zerbitzu hori eskaintzen.

Hona hemen udalerrien arabera bildutako hondakinen taula. Frakzio gehienetan, banaketa biztanleriaren arabera egin da, udalerriaren araberrako pisatze-datu zuzenik ez baitago.

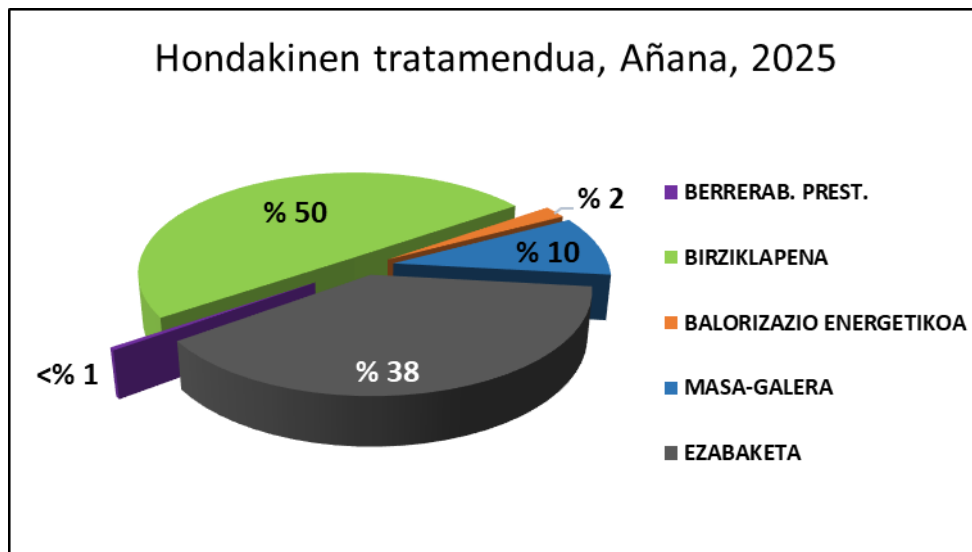

AÑANAKO KUADRILLA	Añana	Armiñon	Berantevilla	Iruña Oka	Kuartango	Lantaron	Erriberagoitia	Erriberabeitia	Gaubea	Zanbrana	AÑANA
HONDARRAK, edukiontzia	38.704	62.893	133.581	998.766	110.735	251.573	232.221	404.774	285.707	121.486	2.640.440
LAND.-OLIOA, udalekoa	177	45	84	646	157	97	195	266	376	87	2.130
LAND.-OLIOA, Garbigunea	0	0	0	230	0	0	0	0	400	0	630
LAND.-OLIOA, PBM	12	19	38	76	33	77	69	122	81	37	564
ONTZI ARINAK	3.886	6.314	13.412	100.276	11.118	25.258	23.315	40.639	28.685	12.197	265.100
ONTZI ARINAK, osagarriak	226	379	740	5.949	646	1.492	1.348	2.372	1.709	726	15.587
BOL. HANDIKOAK, LGG	0	0	14.280	58.200	20.480	48.040	36.260	71.100	108.460	24.220	381.040
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea	0	0	0	68.760	0	0	0	0	28.620	0	97.380
FORS	0	10.702	10.702	33.818	13.377	13.377	5.351	14.127	21.404	10.702	133.560
FORS, pribatua	0	0	0	560.860	0	0	0	0	0	0	560.860
FOGO, komunitatearena	0	0	0	0	0	0	0	10.800	0	0	10.800
FOGO, etxekoa	0	0	0	1.004	10.540	9.600	3.600	240	7.440	2.736	35.160
INAUSKETA, udalekoa	9.600	19.880	0	23.712	0	3.640	0	25.640	22.560	1.140	106.172
INAUSKETA, LGG	0	0	8.600	106.030	21.540	77.660	26.000	10.320	116.680	20.380	387.210
INAUSKETA, Garbigunea	0	0	0	17.080	0	0	0	0	12.200	0	29.280
BEIRA	12.412	10.180	9.889	55.822	16.714	26.705	26.110	32.482	70.250	10.473	271.037
PAPERA	3.494	8.735	6.988	69.880	8.735	10.482	15.723	22.711	22.711	5.241	174.700
PAPERA, Garbigunea	0	0	0	27.860	0	0	0	0	6.100	0	33.960
PAPERA, osagarriak	122	204	399	3.209	348	805	727	1.279	922	392	8.407
OIHAL-HONDAKINAK	1.007	1.413	1.942	14.053	2.004	3.350	1.753	4.846	6.053	2.443	38.864
BERRERAB., Garbigunea	0	0	0	8.850	0	0	0	0	1.555	0	10.405
TEEH, PBM	19	31	61	122	53	122	110	194	129	59	900
TEEH, Garbigunea	0	0	0	25.157	0	0	0	0	9.427	0	34.584
TEEH, pribatua	0	0	203	2.349	0	259	0	3.831	0	0	6.642
ZURA, Garbigunea	0	0	0	125.820	0	0	0	0	53.000	0	178.820
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	6	10	20	40	17	40	36	63	42	19	293
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	0	0	0	61.115	0	0	0	0	26.609	0	87.724
ARRISKUTSUAK, PBM	63	105	205	412	179	414	374	658	438	201	3.049
ARRISKUTSUAK, SIGRE	16	28	53	415	47	106	97	165	123	51	1.101
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	0	0	0	16.702	0	0	0	0	4.920	0	21.622
GUZTIRA	69.744	120.938	201.197	2.387.213	216.723	473.097	373.289	646.629	836.601	212.590	5.538.021
biztanleak (EIN, 2025)	141	236	461	3.704	402	929	839	1.477	1.064	452	9.705
kg/bizt./urte	494,64	512,45	436,44	644,50	539,11	509,25	444,92	437,80	786,28	470,33	570,64
Hondakin nahastuak	55%	52%	66%	42%	51%	53%	62%	63%	34%	57%	48%
Bilketa bereizia	45%	48%	34%	58%	49%	47%	38%	37%	66%	43%	52%
Birziklapena + Berrerab. prest.	44%	48%	33%	56%	47%	45%	37%	36%	61%	41%	50%

10. taula: Ekarpena frakzioen eta udalerrien arabera, (balioak kg-tan)

2.2.2. Hondakinen tratamendua

27. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

Gainerako kuadrillen kasuan gertatzen den antzera, kuadrillan bildutako hondakin gehienek tratamendua Vitoria-Gasteizko udalerriko instalazio zentralizatuetan egiten da, gainerako lurraldeko hondakinekin batera. Hala eta guztiz ere, bildutako kopuruetan oinarrituz, hondakinen hierarkiaren arabera tratamendu posible bakoitzera zuzentzen den ehunekoa pisuan kalkula daiteke.

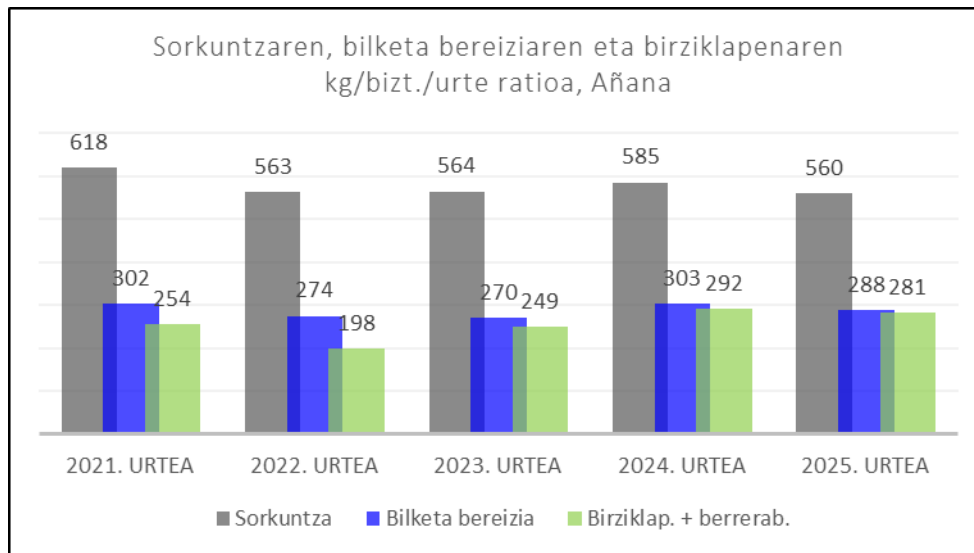
2025ean, kuadrilla osoko birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerak % 50era iritsi da. Hori 2020rako helburua zen, eta, beraz, kuadrillak ez du uneko % 55eko helburua gainditu. Hala ere, badira lortu duten bi udalerrri: Gaubea, % 61ekin, eta Iruña Oka, % 56ekin. Bi kasuetan, garbiguneei esker, alde nahikoa egon da gainerako udalerriekin, balio horietara iristeko. Ondorioz, balio horiek lortu ahal izan dira. Kontuan izan behar da garbigune baten bilketak instalazioak dauden udalerriarekin lotuta daudela, inguruko udalerrietatik badatoz ere.

Berrir esanda, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

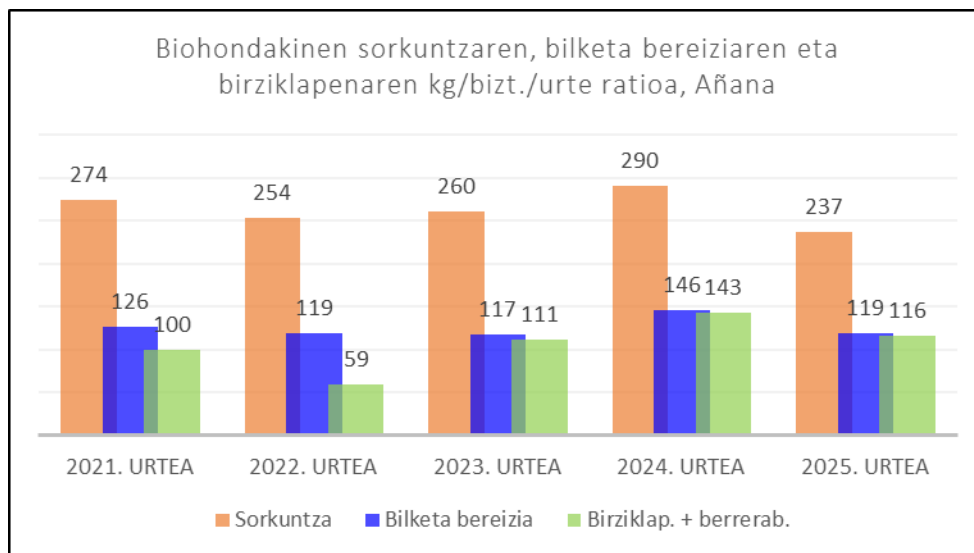

2.2.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Guztizko sorkuntza, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzaren bilakaerarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte gisa adierazi dira.

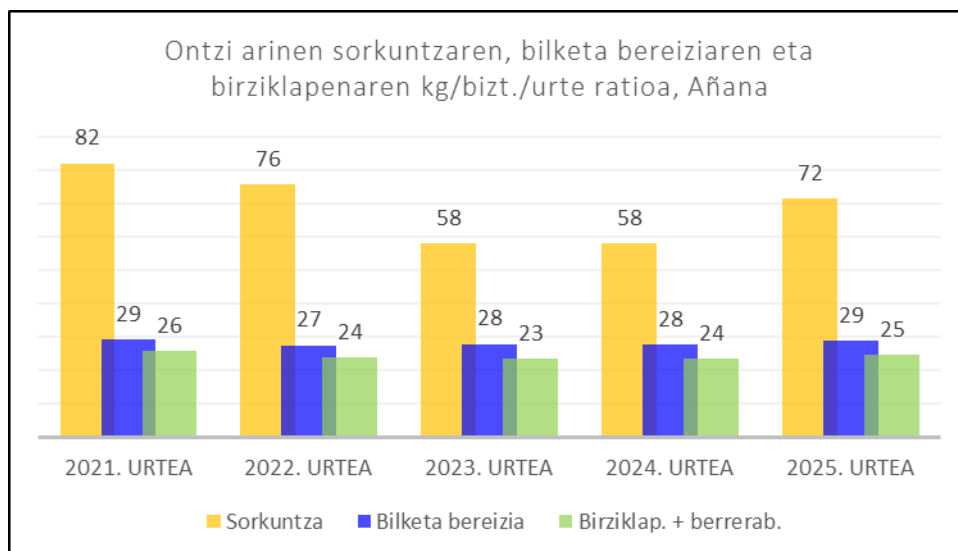

28. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Añana

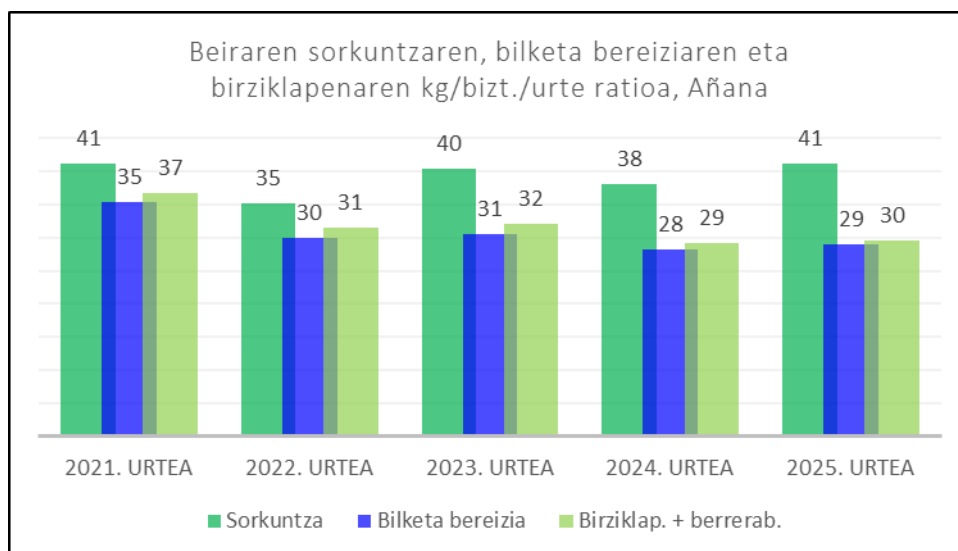

29. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

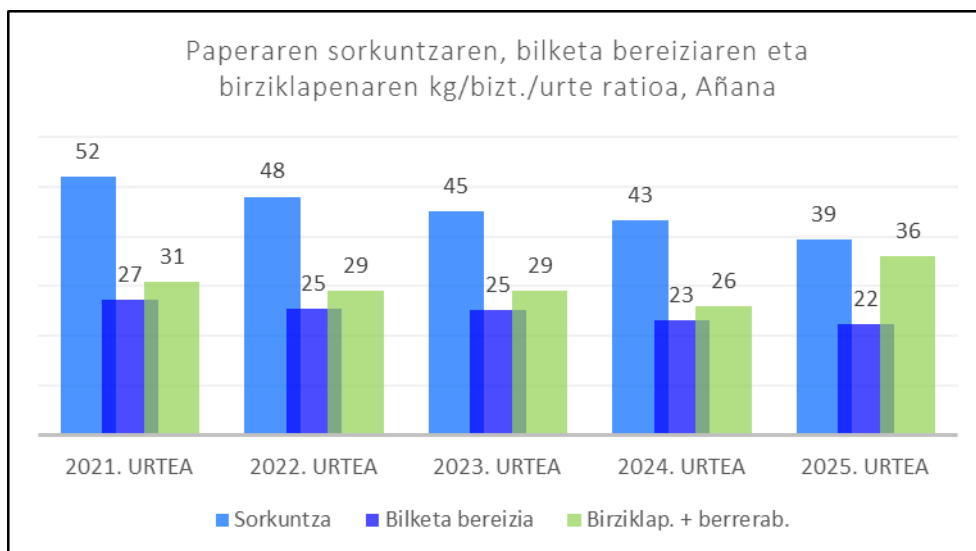

30. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

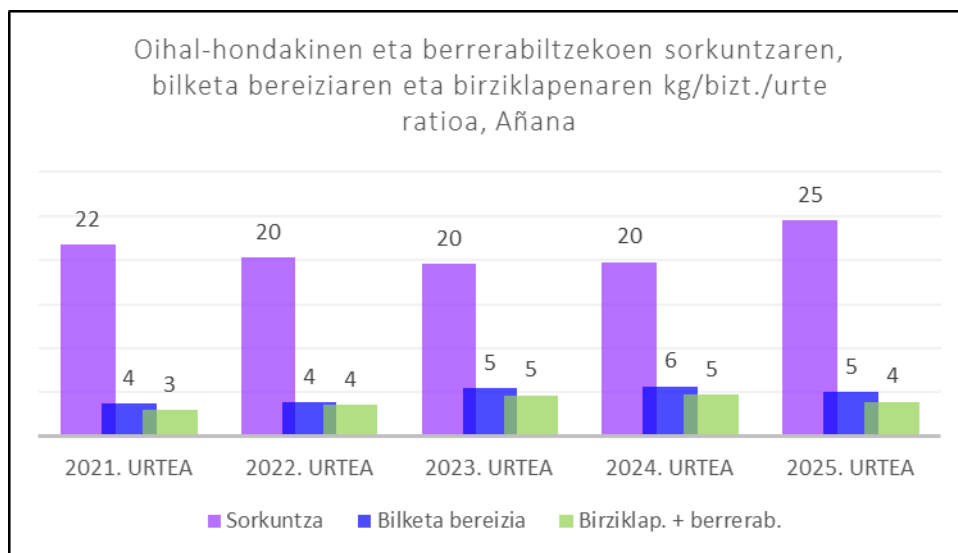

31. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

32. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

33. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.3. Gorbeialdeko kuadrilla

Gorbeialdeko kuadrillak 10.169 biztanle ditu, gutxi gorabehera uniformeki sakabanaturik lurraldeko udalerrietan zehar.

Kuadrillak kaleko edukiontzien bidez biltzen ditu hondakin nahastuen eta ontzi arinen frakzioak udalerri guztietan, Arratzua-Ubarrundian izan ezik, udalerri horrek bere kabuz egiten baitu bilketa. Udalerri horretan, hondakin nahastuak, ontzi arinak eta FORS frakzioak biltzen dira edukiontzien bidez. Papera-kartoa eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecovidrio SCRAPak jasotzen du-

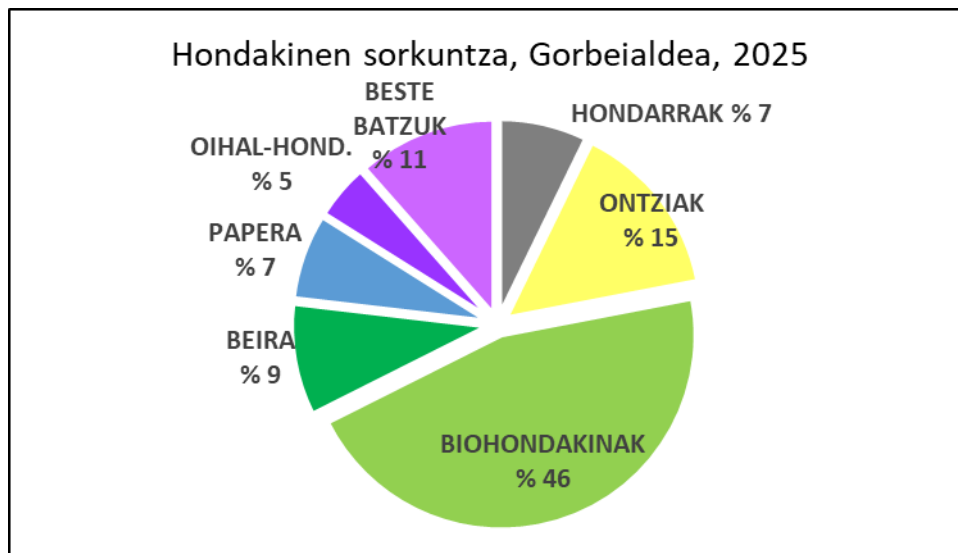
Kaleko edukiontziez gain, kuadrillak inausketa-hondakinak eta bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzuak dauzka. Azkenik, AFAk eskainitako PBM zerbitzua du.

Azpiegiturei dagokienez, 16 konpostatze komunitarioko instalazio eta AFAk kudeatutako 15 LGG dauzka, azken horiek, batez ere, inausketa-hondakinak jasotzeko.

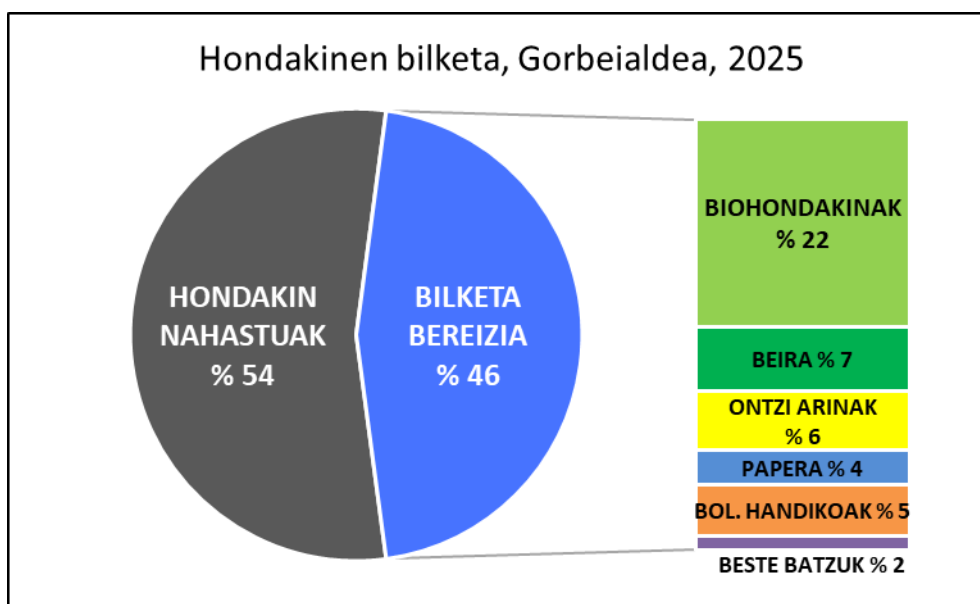
2.3.1. Sorkuntza eta bilketa

Gorbeialdeko kuadrillako hondakinen sorkuntzak berezitasun bat du, biohondakinen ehunekoa handiagoa baita. Gainerako frakzioen banaketari dagokionez, berriz, lurraldekoaren antzekoa da. Hala ere, beste kuadrilla batzuekin gertatzen den moduan, Papera-kartoia frakzioaren sorkuntza txikiagoa da, lurraldeko batezbestekoarekin alderatuz gero.

34. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

Sorkuntzari dagokionez, biohondakinena da bilketa nagusia. Kasu honetan, Añanaren antzera, arrazoa inausketa-hondakinen bilketara bideratutako LGGren kopuru handiagoa da.

35. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

Hondakin nahastuen frakzioaren balioak 2024koen ia berdinak diren arren, 2025ean bilketa bereziko gune bat galdu da, eta, hortaz, ehunekoa % 46koa izan da. 2024An, oster, % 47koa izan zen. Horren arrazoia izan da bilketa bereizira bideratutako frakzio gehienen bilketan izandako beherakada.

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorritz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

GORBEIALDEA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	2.910.532	2.915.905	0,2%
SUKALDEKO OLIOA	4.225	4.031	-5%
ONTZI ARINAK	338.862	335.120	-1%
BOL. HANDIKOAK	296.005	290.404	-2%
FORS	58.840	51.820	-12%
FOGO	295.256	242.924	-18%
INAUSKETA	889.200	893.060	0,4%
BEIRA	360.712	367.983	2%
PAPERA	220.218	198.068	-10%
OIHAL-HONDAKINAK	39.500	36.015	-9%
TEEH	34.713	33.968	-2%
ZURA	2.581	0	-100%
BESTE HEA BATZUK	331	485	47%
ARRISKUTSUAK	5.764	6.197	8%
GUZTIRA	5.456.739	5.375.980	-1%
Biztanleak (EIN)	10.192	10.169	-0,2%
kg/bizt./urte	535,39	528,66	-1%

11. taula: Ekarpina frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Igoera nabarmena izan duen frakzio bakarra Beste HEA batzuk izan da. Hala ere, ez da kopuru aipagarria izan eta, beraz, gainerako bilketen gehiengoaren jaitsieraren ondorioz, hondakinen guztizko sorkuntza 80 tona inguru murriztu da.

Kuadrilla honetan, zuraren datu bakarra Ecoembes SCRAPEko zurezko ontzietatik dator. 2025ean, ez da daturik erregistratu eta, hortaz, % 100aren jaitsiera jaso da frakzio horren bilketan.

Ez dago biohondakinen beherakada azaltzeko informazio aipagarriarik. Papera-kartoiaren bilketaren jaitziera, berriz, Arabako Foru Aldundiak eskaintzen duen zerbitzuan izandako arazoekin lotuta dago.

Hona hemen udalerrien arabera bildutako hondakinen taula. Aramaio eta Arratzua-Ubarrundiako udalerriek datu errealak eman dituzte euren bilketa gehienetarako. Gainerako udalerriek, bilketa bateratuak dituztenez, biztanleriaren arabera sorkuntza-balioak dauzkate.

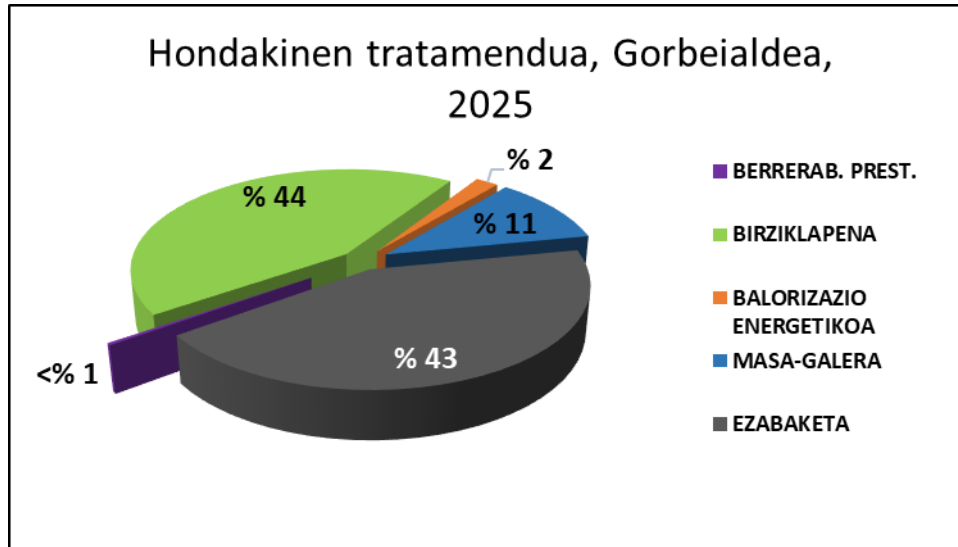

GORBEIALDEKO KUADRILLA	Aramaio	Arratzua-Ubarrundia	Legutio	Urkabustaiz	Zigoitia	Zuia	GORBEIALDEA
HONDARRAK	261.888	315.680	578.541	415.792	512.399	661.700	2.746.000
HONDARRAK, barreiatzea	0	16.065	0	0	0	0	16.065
HONDARRAK, pribatua (isurketa)	0	0	0	0	138.960	0	138.960
HONDARRAK, bide-garbiketa	0	0	0	0	0	14.880	14.880
LAND.-OLIOA, PBM	124	97	192	134	169	215	931
LAND.-OLIOA, udalekoa	24	392	623	594	553	914	3.100
ONTZI ARINAK	48.164	49.800	58.196	41.825	51.542	66.561	316.088
ONTZI ARINAK, osagarriak	2.175	1.696	3.363	2.361	2.963	3.774	16.332
ONTZI ARINAK, barreiatzea	0	2.700	0	0	0	0	2.700
BOL. HANDIKOAK	14.650	0	30.906	22.212	35.348	35.348	138.464
BOL. HANDIKOAK, LGG	0	51.440	0	40.120	60.380	0	151.940
FORS	0	51.820	0	0	0	0	51.820
FOGO, komunitatearena	10.758	0	11.172	23.621	17.622	10.551	73.724
FOGO, etxekoa	30.960	9.000	11.520	18.720	37.800	61.200	169.200
INAUSKETA, LGG	0	128.720	0	30.400	289960	443.980	893.060
INAUSKETA, udalekoa (pisaketarik gabe)	0	0	0	0	0	0	0
BEIRA	66.085	40.094	59.143	36.685	74.577	91.399	367.983
PAPERA	17.033	24.604	39.744	18.926	26.496	62.456	189.259
PAPERA, osagarriak	1.173	915	1.814	1.273	1.598	2.036	8.809
OIHAL-HONDAKINAK	4.504	4.715	6.118	4.705	5186	10.787	36.015
TEEH, PBM	198	154	306	215	269	343	1.485
TEEH, pribatua	0	2.584	3.097	0	26.802	0	32.483
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	65	50	100	70	88	112	485
ARRISKUTSUAK, PBM	670	522	1.036	727	912	1.162	5.029
ARRISKUTSUAK, SIGRE	163	121	237	166	210	271	1.168
GUZTIRA	458.634	701.169	806.108	658.546	1.283.834	1.467.689	5.375.980
Biztanleak (EIN, 2025)	1.354	1.056	2.094	1.470	1.845	2.350	10.169
kg/bizt./urte	338,73	663,99	384,96	447,99	695,84	624,55	528,66
Hondakin nahastuak	57%	47%	72%	63%	40%	45%	54%
Bilketa bereizia	43%	53%	28%	37%	60%	55%	46%
Birziklapena + berrerab. prest.	41%	50%	28%	36%	47%	52%	44%

12. taula: Ekarpena frakzioen eta udalerrien arabera, (balioak kg-tan)

2.3.2. Hondakinen tratamendua

36. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisan)

Bilketa bereiziaren beherakada txikiak proportzionalki eragin dio birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren balioari, % 44koa izan baita, hau da, 2024an baino puntu bat gutxiago eta plangintzak 2025erako ezarritako % 55eko helburuaren azpitik.

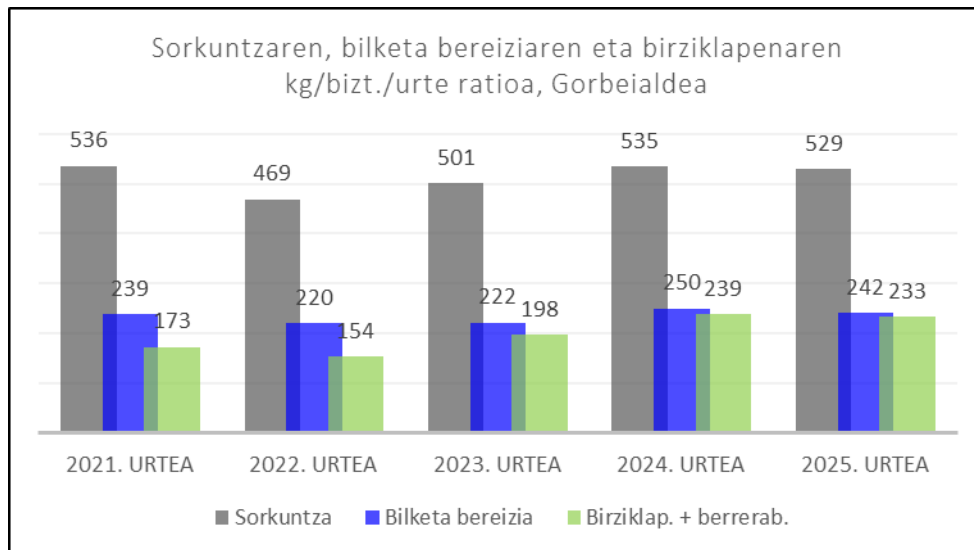
Ohikoa denez, Kuadrillan bildutako hondakin gehienek tratamendua Vitoria-Gasteizko udalerriko instalazio zentralizatuetan egiten da, gainerako lurraldeko hondakinekin batera. Hala eta guztiz ere, bildutako kopuruetan oinarrituz, hondakinen hierarkiaren arabera tratamendu posible bakoitzera zuzentzen den ehunekoa pisan kalkula daiteke.

Berrir esanda, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

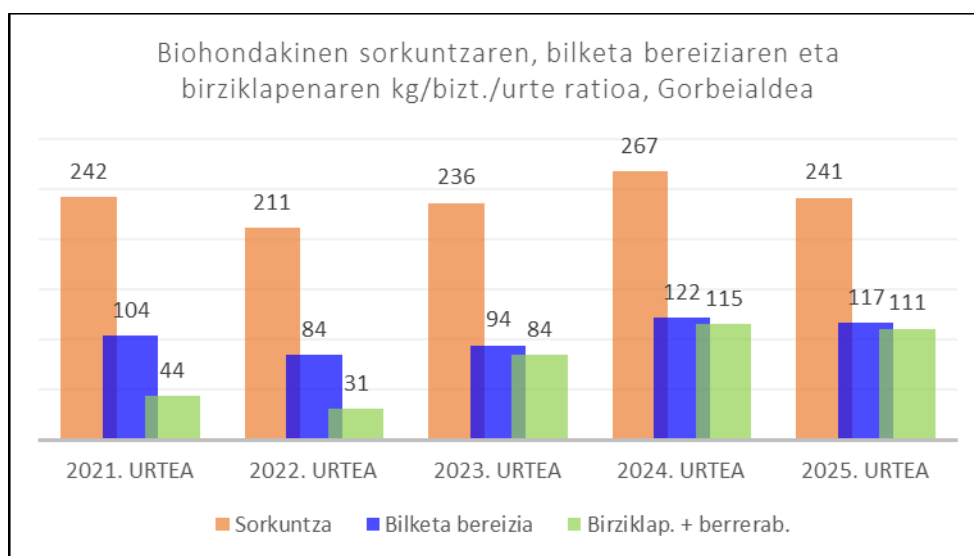

2.3.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte adierazi dira.

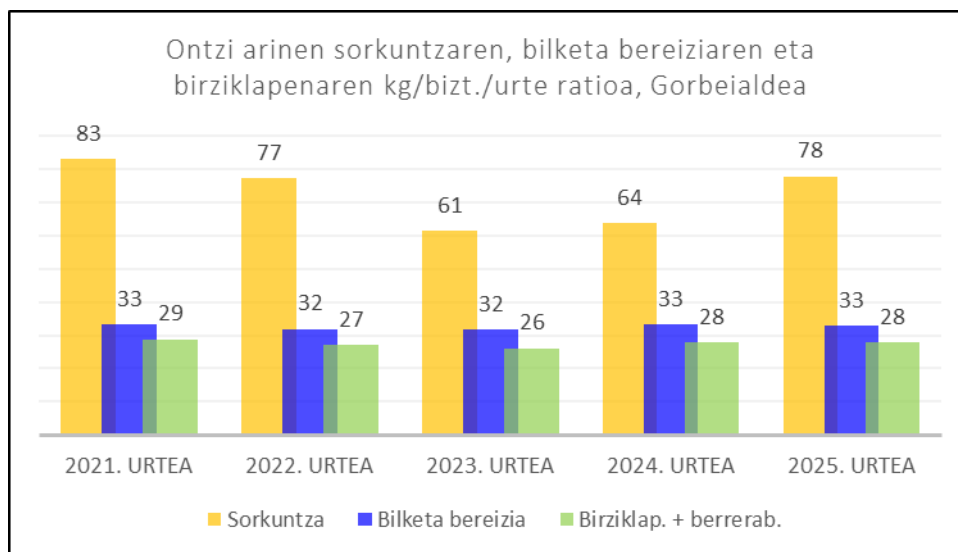

37. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Gorbeialdea

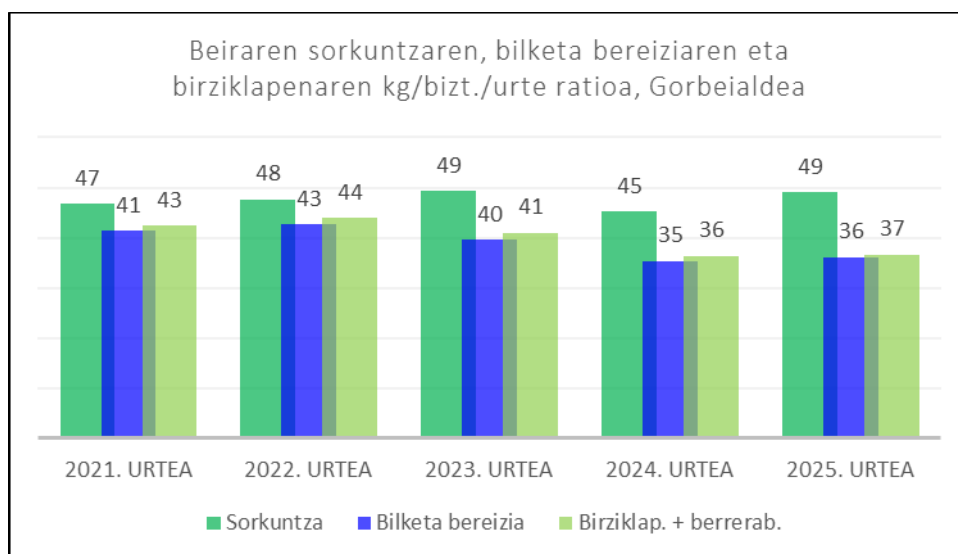

38. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

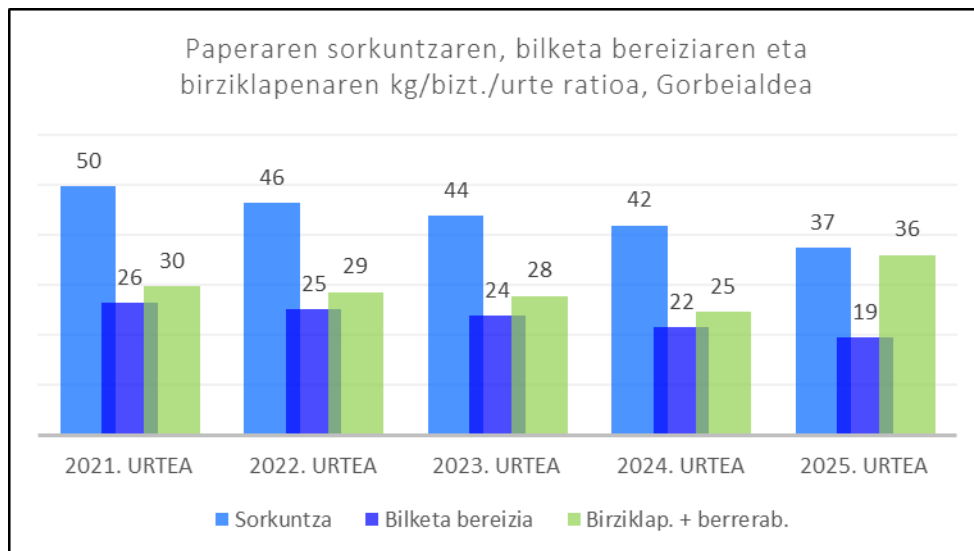

39. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

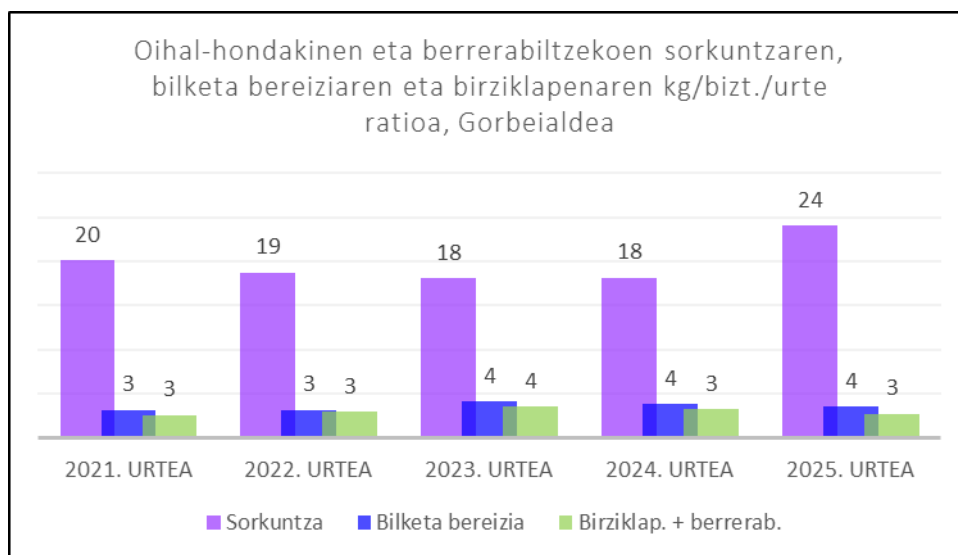

40. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

41. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

42. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.4. Arabako Lautadako kuadrilla

Arabako Lautadako kuadrillak 12.732 biztanle ditu, batez ere tamainarik handieneko hiru herri hauetan: Agurain, Alegría-Dulantzi eta Araia.

Kuadrillak hondakin nahastuen, ontzi arinen, hondakin organikoen eta sukaldeko olioaren frakzioen bilketa kaleko edukiontzien bidez egiten du. Aguraingo hirigunearen zati batek hondakin nahastuak eta ontzi arinak biltzeko bilketa pneumatikoa du. Burgelu udalerrria salbuespena da. Bertan, hondakin organikoak AA bildu eta komunitate-konpostagailuetan kudeatzen dira. Papera-kartoa eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecovidrio SCRAPak jasotzen du.

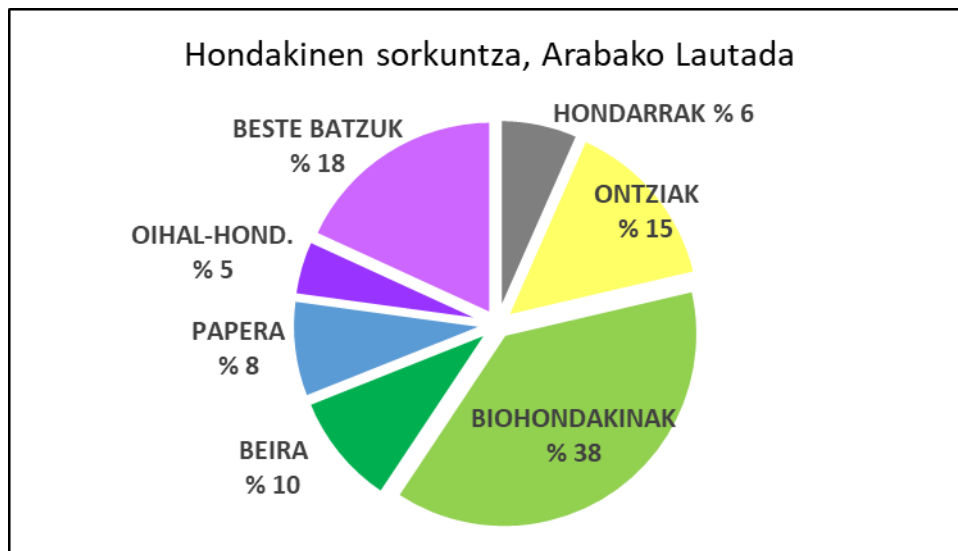
Kaleko edukiontziez gain, bi garbigune ditu: bata Agurainen, Udalak berak kudeatua, eta bestea Alegría-Dulantzin, AFAk kudeatzen duena. Kuadrillak inausketa-hondakinak eta bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzuak dauzka. Azkenik, AFAk eskaintako PBM zerbitzua du.

Beste azpiegitura batzuekin gertatzen den modura, martxan jartzeko prozesuan dagoen konpostatze-planta bat du Asparrenan, baita 23 konpostatze komunitarioko instalazio eta 24 LGG ere. Azken horiek, AFAk kudeatzen ditu, eta horietan bolumen handiko hondakinak, inausketa-hondakinak eta EEH jasotzen dira.

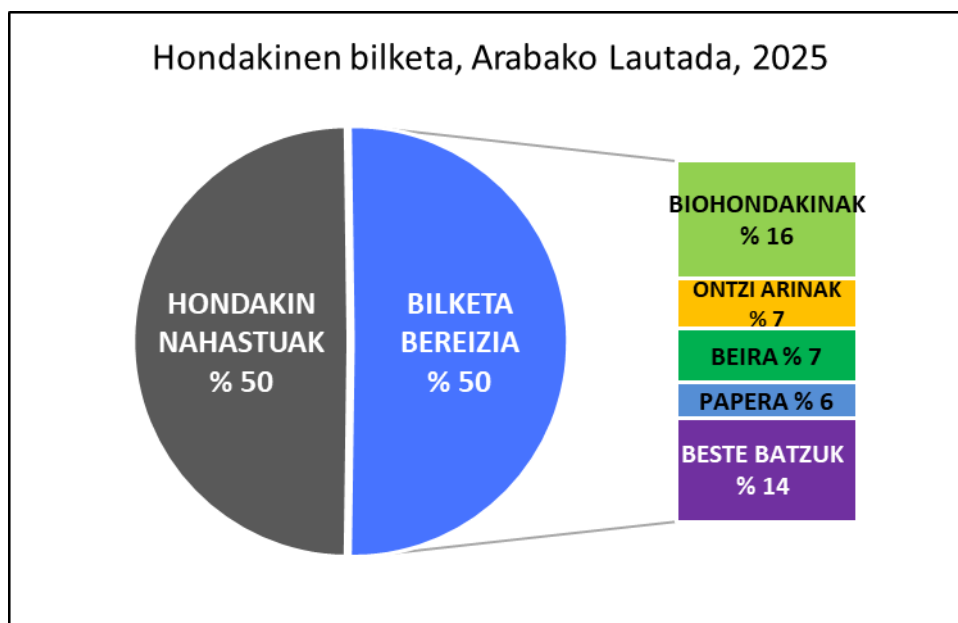
2.4.1. Sorkuntza eta bilketa

Arabako Lautadako kuadrillako hondakinen sorkuntza lurralde osoan deskribatutakoaren antzekoa da, Papera-kartoia frakzioaren sorkuntzari dagokionez izan ezik, landa-kuadrillen joerari jarraitzen baitio, batezbestekoaren azpiko balioak izanik.

43. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen bilketaren historia, 2010-2024

Bilketari dagokionez, bilketa bereziaren ehunekorik handiena duen bigarren kuadrilla da, Añanaren atzetik, eta 2035erako ezarritako bilketa bereziaren helburua lortu du.

44. grafikoa: Ehunekoa bilketa-sistemen arabera (% pisan)

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorritz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan.

ARABAKO LAUTADA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	2.692.279	2.925.475	8,7%
SUKALDEKO OLIOA	1.580	8.172	417%
ONTZI ARINAK	362.819	410.969	13%
BOL. HANDIKOAK	293.241	271.119	-8%
FORS	0	234.700	0%
FOGO	244.857	244.857	0%
INAUSKETA	243.000	493.720	103%
BEIRA	380.891	437.791	15%
PAPERA	323.000	300.823	-7%
OIHAL-HONDAKINAK	69.721	66.702	-4%
TEEH	65.446	63.579	-3%
ZURA	174.617	208.560	19%
BESTE HEA BATZUK	105.112	209.911	100%
ARRISKUTSUAK	21.969	25.638	17%
GUZTIRA	4.978.532	5.902.016	19%
Biztanleak (EIN)	12.725	12.732	0,1%
kg/bizt./urte	391,24	463,56	18%

13. taula: Ekarpina frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

13. taulan, datuak entitatean bertan jasotzeko metodologian izandako aldaketei egotz dakizkiekeen aldaketa oso nabarmenak ikus daitezke. Ondorioz, inausketa-hondakinen bilketaren gorakada aurreko ekitaldietan zenbatu ez ziren datuen ekarpenarekin lotuta dago, gehienbat, inausketa-hondakinak pisatu gabe kudeatzen direlako, eta, beraz, kudeatutako pisua gutxi gorabehera kalkulatu behar delako.

FORS frakzioa zenbatzen hasi da, hainbat urtez ezegokien kopuruak FORS gisa kudeatzea eragozten bazuen eta hondakin nahastu gisa kudeatzen bazen ere. Etorkizuneko ekitaldietan frakzio horrek nabarmen igotzea espero da, 2026an hondakin organikoen edukiontziak itxi egingo baitira, ezegokien maila murrizteko helburuarekin.

Hona hemen udalerrien arabera bildutako hondakinen taula. Frakzio gehienetan, banaketa biztanleriaren arabera egin da, udalerriaren araberrako pisatze-datu zuzenik ez baitago.

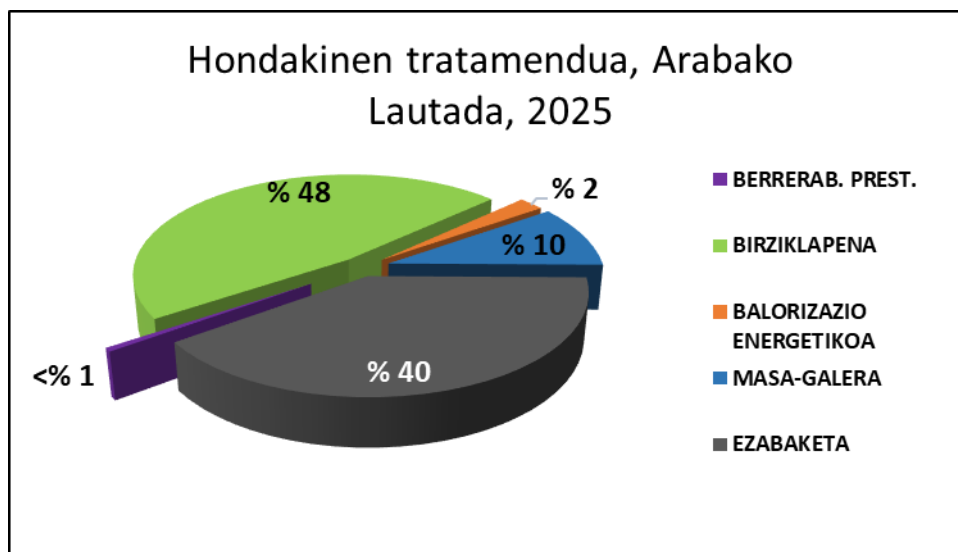

ARABAKO LAUTADA	Alegria-Dulantzi	Asparrena	Barrundia	Elburgo	Iruraiz-Gauna	Salvatierra/Agurain	San Millán	Zalduondo	LAUTADA
HONDARRAK	772.852	420.017	229.668	167.955	146.082	439.026	185.141	51.819	2.412.560
HONDARRAK, pneumatikoa	0	0	0	0	0	479.000	0	0	479.000
HONDARRAK, barreiatzea	0	0	14.280	19.635	0	0	0	0	33.915
LAND.-OLIOA, udalekoa	1.396	966	382	178	55	3.483	40	120	6.620
LAND.-OLIOA, Garbigunea	400	0	0	0	0	392	0	0	792
LAND.-OLIOA, PBM	17	256	140	102	89	13	112	31	760
ONTZI ARINAK	77.146	41.926	22.925	16.765	14.582	43.823	18.481	5.172	240.820
ONTZI ARINAK, pneumatikoa	0	0	0	0	0	144.840	0	0	144.840
ONTZI ARINAK, osagarriak	4.746	2.584	1.417	1.031	898	8.334	1.126	313	20.449
ONTZI ARINAK, barreiatzea	0	0	2.160	2.700	0	0	0	0	4.860
BOL. HANDIKOAK, udalekoa	5.491	18.849	241	3.569	2.119	0	1.750	0	32.019
BOL. HANDIKOAK, LGG	0	20.500	94.620	0	0	0	18.300	30.120	163.540
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea	51.320					24.240			75.560
FORS	0	0	0	0	0	45.380	0	0	45.380
FORS, pribatua	0	189.320	0	0	0	0	0	0	189.320
FOGO, komunitatearena	0	12.800	6.754	9.000	0	0	4.928	4.015	37.497
FOGO, etxekoa	11.280	42.960	37.920	19.680	21.840	26.880	40.080	6.720	207.360
INAUSKETA (pisaketarik gabe)	0	0	0	226.000	0	0	0	0	226.000
INAUSKETA, LGG	0	70.140	59.320	0	0	0	70.280	26.160	225.900
INAUSKETA, Garbigunea	41.820	0	0	0	0	0	0	0	41.820
BEIRA	79.827	68.563	48.152	25.562	14.898	150.129	40.062	10.598	437.791
PAPERA	46.587	53.575	11.647	13.976	6.988	81.527	16.305	2.329	232.934
PAPERA, Garbigunea	22.820	0	0	0	0	34.040	0	0	56.860
PAPERA, osagarriak	2.560	1.394	764	556	484	4.495	607	169	11.029
OIHAL-HONDAKINAK	17.769	7.918	2.633	1.941	1.190	25.915	1.200	1.195	59.761
BERRERAB., Garbigunea	4.750	0	0	0	0	2.191	0	0	6.941
TEEH, PBM	27,00	409,00	224,00	163,00	142,00	21,00	178,00	50,00	1.214
TEEH, Garbigunea	23.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.175,00	0,00	0,00	41.805
TEEH, pribatua	10.326,00	8.177,00	0,00	133,00	1.924,00	0,00	0,00	0,00	20.560
ZURA, Garbigunea	103.700	0	0	0	0	104.860	0	0	208.560
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	9	134	73	53	46	7	58	16	396
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	62.915					146.600			209.515
ARRISKUTSUAK, PBM	91	1.386	760	553	482	72	604	168	4.116
ARRISKUTSUAK, SIGRE	340	184	101	74	63	590	82	22	1.456
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	13.859	0	0	0	0	6.207	0	0	20.066
GUZTIRA	1.355.678	962.058	534.181	509.626	211.882	1.790.240	399.334	139.017	5.902.016
Biztanleak (EIN, 2025)	2.955	1.609	882	642	559	5.189	701	195	12.732
kg/bizt./urte	458,77	597,92	605,65	793,81	379,04	345,01	569,66	712,91	463,56
Hondakin nahastuak	57%	44%	46%	37%	69%	51%	46%	37%	50%
Bilketa bereizia	43%	56%	54%	63%	31%	49%	54%	63%	50%
Birziklapena + berrerab. prest.	40%	55%	52%	63%	31%	45%	52%	59%	48%

13. taula: Ekarpena frakzioen eta udalerrien arabera, (balioak kg-tan)

2.4.2. Hondakinen tratamendua

45. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

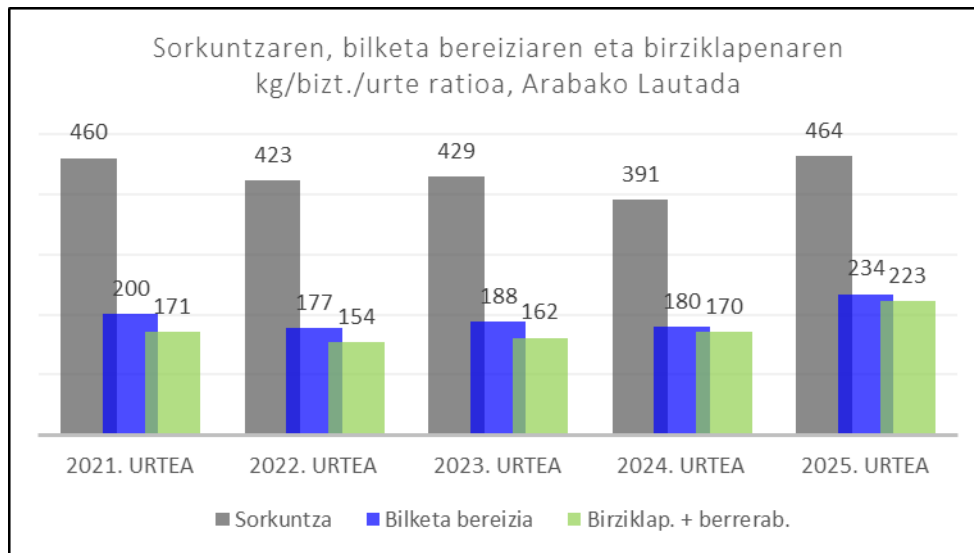
Bilketa bereiziaren ehuneko handiari esker, lurraldeko birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren baliorik handienetako bat lortu da, Añanako kuadrillaren balioak soilik gaitutua. Kuadrillak 2025erako ezarritako birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren % 55eko helburua lortu ez duen arren, badira lortu duten hiru udalerri: Burgelu (% 63), Zalduondo (% 59) eta Aparrena (% 55).

Berrito esanda, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

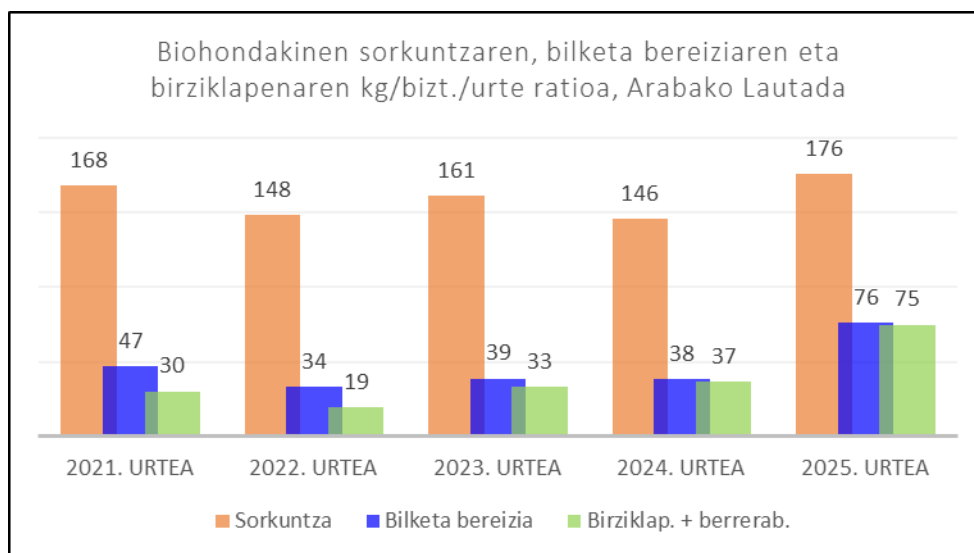

2.4.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte adierazi dira.

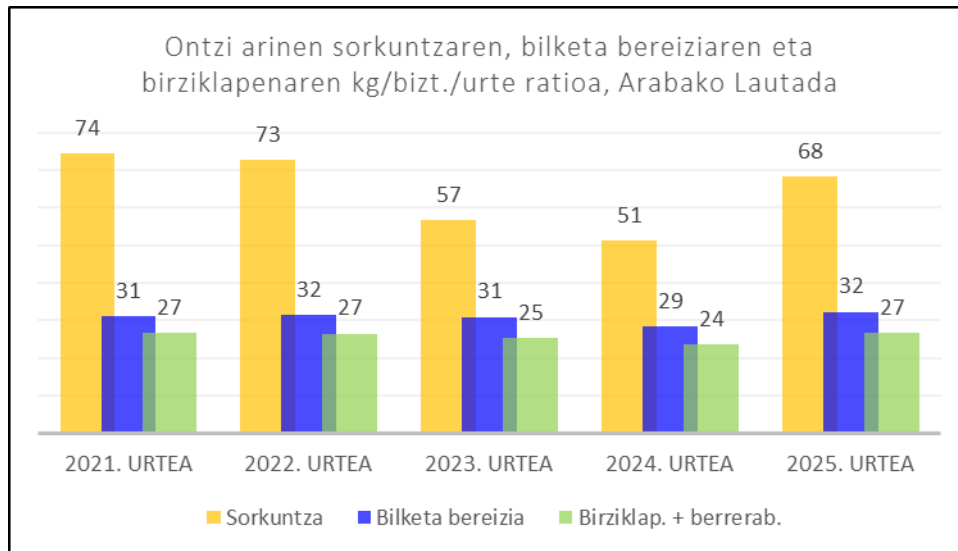

46. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Arabako Lautada

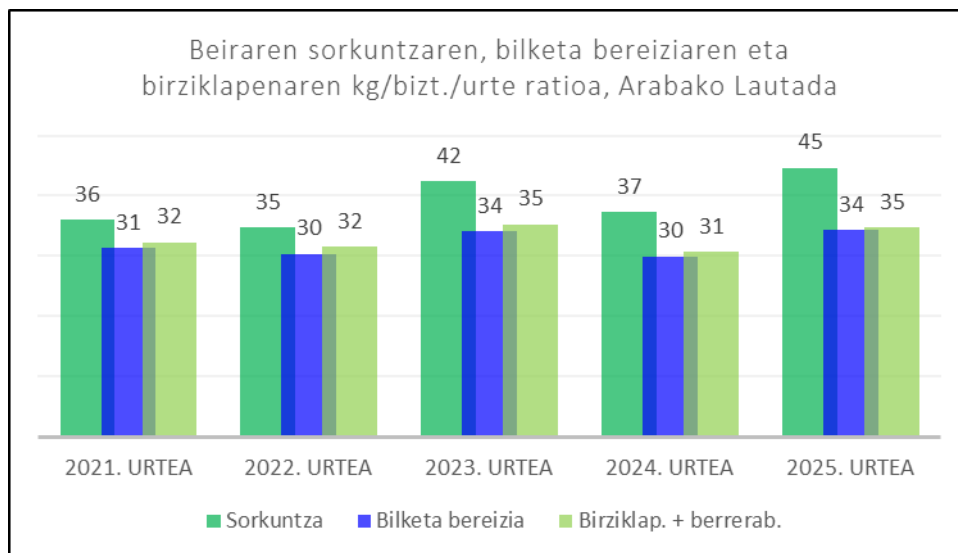

47. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

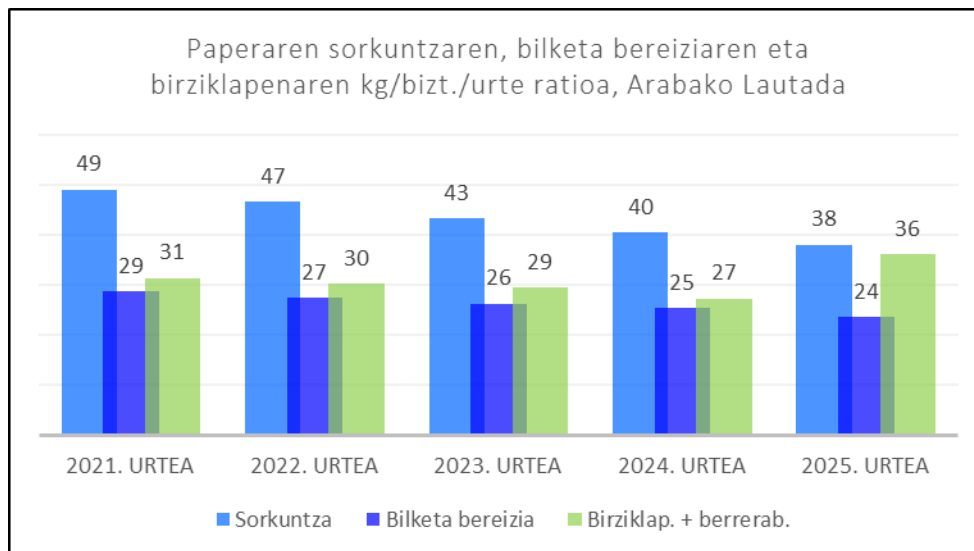

48. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

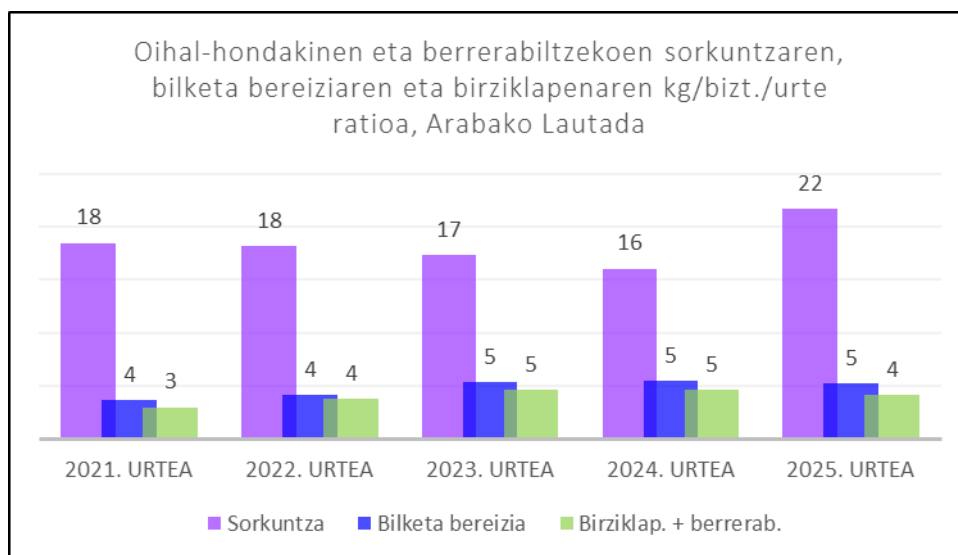

49. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

50. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

51. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.5. Arabako Mendialdeko kuadrilla

Arabako Mendialdeko kuadrillak 3.147 biztanle ditu eta, beraz, lurraldeko biztanleriarik txikiena duena da.

Kuadrillak hondakin nahastuen eta ontzi arinen bilketa kaleko edukiontzien bidez egiten du. Arraia-Maeztu udalerriak, gainera, sukaldeko olio biltzeko sistema bat du. Papera-kartoia eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecovidrio SCRAPak jasotzen du.

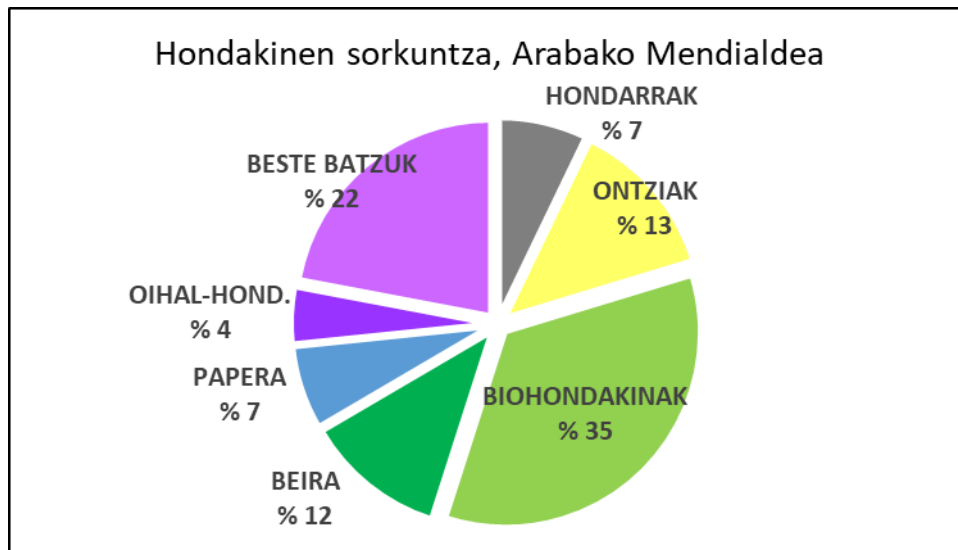
Kaleko edukiontziez gain, garbigune bat dago Kanpezu, AFAk kudeatua. Kuadrillak bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzuak dauzka. Azkenik, AFAk eskainitako PBM zerbitzua du.

Beste azpiegitura batzuekin gertatzen den modura, 6 konpostatze-komunitarioko instalazio eta 19 LGG dauzka. AFAk kudeatzen ditu azken horiek, eta horietan bolumen handiko hondakinak, inausketa-hondakinak eta EEH jasotzen dira.

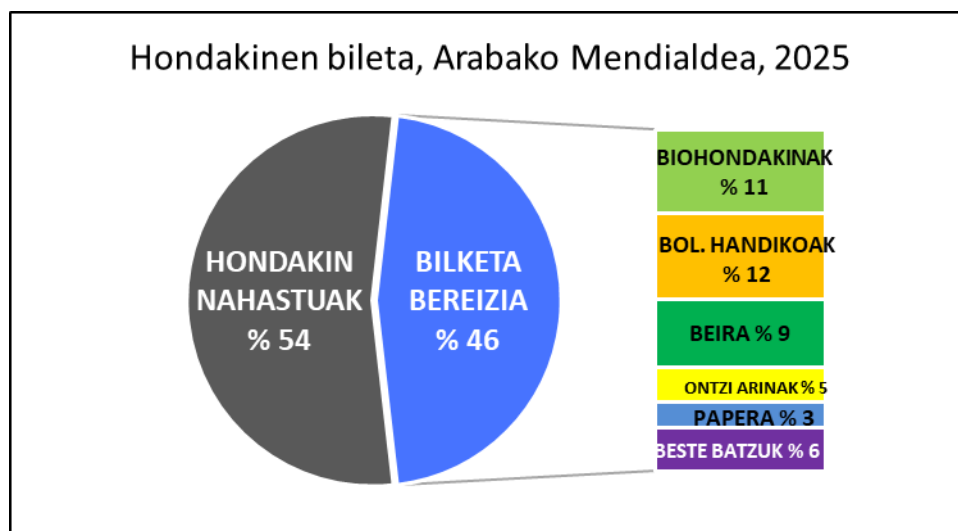
2.5.1. Sorkuntza eta bilketa

Landa-egitura duten gainerako kuadrilletan gertatzen den modura, Arabako Mendialdeko kuadrillak lurraldeko gainerakoaren antzeko hondakinen sorkuntza du, papera-kartoiaren eta beiraren kasuan izan ezik, aipatutako lehenaren sorkuntza batezbestekoaren azpitik baitago eta, azkenarena, berriz, nahiko handiagoa baita.

52. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen bilketaren historia, 2010-2024

Bilketari dagokionez, aipagarria da bildutako bolumen handiko hondakinen kopurua. Hori LGGen kopuru esanguratsuenetariko bat duen kuadrilla izatearekin lotuta dago.

53. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

2025ean, hondakin nahastuen bilketak 2024ko maila berari eutsi dio eta, ondorioz, bilketa bereiziaren %46ko ehunekoa lortu da, zenbait frakzioen (hala nola bolumen handiko hondakinen eta inausketa-hondakinen) bilketak gora egin izanagatik. Bi frakzio horiek, besteak beste, LGGek biltzen dituzte, eta, horri esker, kuadrillan zerbitzu hori asko erabiltzen dela badakigu.

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorri, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

ARABAKO MENDIALDEA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	1.081.479	1.083.841	0%
SUKALDEKO OLIOA	1.188	1.376	16%
ONTZI ARINAK	102.625	95.893	-7%
BOL. HANDIKOAK	193.410	234.970	21%
FORS	0	0	0%
FOGO	63.675	64.950	2%
INAUSKETA	128.340	164.480	28%
BEIRA	186.890	186.379	0%
PAPERA	75.360	69.600	-8%
OIHAL-HONDAKINAK	17.626	15.149	-14%
TEEH	22.880	17.672	-23%
ZURA	42.397	42.920	1%
BESTE HEA BATZUK	28.924	32.474	12%
ARRISKUTSUAK	6.771	10.108	49%
GUZTIRA	1.951.565	2.019.812	3%
Biztanleak (EIN)	3.139	3.147	0%
kg/bizt./urte	621,72	641,82	3%

14. taula: Ekarpena frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Lehenago aipatutakoaren arabera, ehuneko- eta pisu-hazkunderik handiena izandako frakzioak bolumen handiko hondakinena eta inausketa-hondakinena izan dira. Horien atzetik daude hondakin arriskutsuak eta sukaldeko olioak. Beste muturrean, hala ere, TEEH eta oiha-hondakinak eta berrerabiltzekoak daude, jaitsiera nabarmenekin. Pisuari dagokionez duen garrantziagatik, esanguratsua da baita ere papera-kartoiaren bilketaren jaitsiera, 2024koarekin alderatuta % 8 murriztu baita.

Hona hemen udalerrien arabera bildutako hondakinen taula. Frakzio gehienetan banaketa biztanleriaren arabera egin dela gogorarazi behar dugu, udalerriaren araberrako pisatze-datu zuzenik ez baitago.

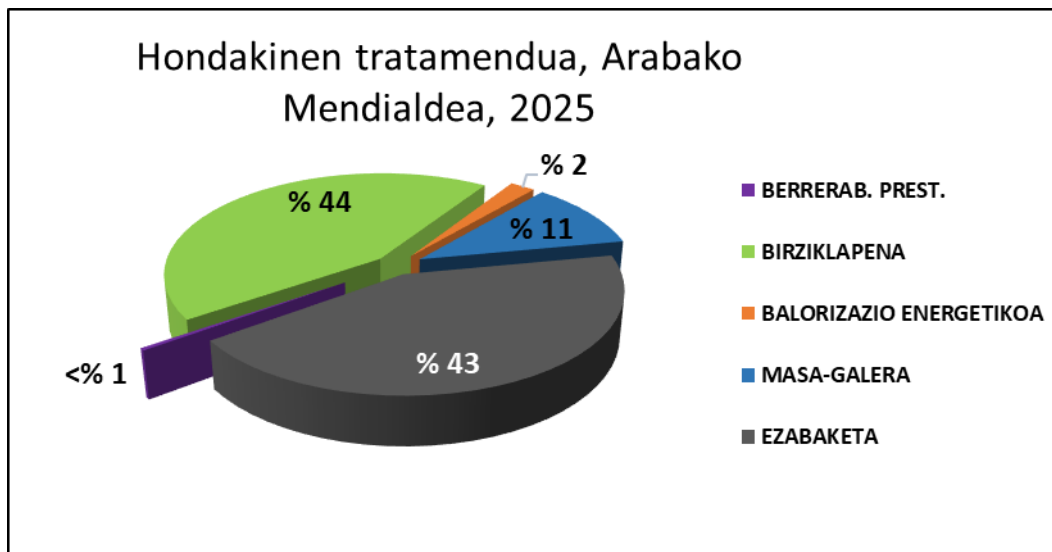

ARABAKO MENDIALDEA	Arraia-Maeztu	Bernedo	Kanpezu	Lagrán	Urizaharra	Harana	MENDIALDEA
HONDARRAK	279.656	186.323	369.546	60.960	114.342	73.014	1.083.841
LAND.-OLIOA	930	0	0	0	0	0	930
LAND.-OLIOA, PBM	156	104	47	34	64	41	446
LAND.-OLIOA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0
ONTZI ARINAK	23.439	15.616	30.973	5.109	9.583	6.120	90.840
ONTZI ARINAK, osagarriak	1.304	869	1.723	284	533	340	5.053
BOL. HANDIKOAK, LGG	39.990	96.640	18.680	0	40.040	11.060	206.410
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea			28.560				28.560
FORS	0	0	0	0	0	0	0
FOGO, komunitatearena	18.458	4.842	17.853	0	0	757	41.910
FOGO, etxekoa	9.360	2.880	5.040	2.160	2.880	720	23.040
INAUSKETA, LGG	25.840	34.960	10.440	26.860	29.560	3.400	131.060
INAUSKETA, Garbigunea	0	0	33.420	0	0	0	33.420
BEIRA	43.314	37.744	57.843	11.051	17.519	18.908	186.379
PAPERA	16.888	9.900	20.964	2.329	5.241	2.912	58.234
PAPERA, Garbigunea	0	0	8.640	0	0	0	8.640
PAPERA, osagarriak	703	469	929	153	288	184	2.726
OIHAL-HONDAKINAK	3.455	1.510	5.462	1.105	1.047	905	13.484
BERRERAB., Garbigunea	0	0	1.665	0	0	0	1.665
TEEH, PBM	249	166	76	54	102	65	712
TEEH, Garbigunea	0	0	13.623	0	0	0	13.623
TEEH, kuadrilla	30	314	0	2.368	283	0	2.995
TEEH, pribatua	0	35	0	307	0	0	342
ZURA, Garbigunea	0	0	42.920	0	0	0	42.920
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	82	54	25	18	33	21	233
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	0	0	32.241	0	0	0	32.241
ARRISKUTSUAK, PBM	843	562	257	184	345	220	2.411
ARRISKUTSUAK, SIGRE	94	62	124	19	35	24	358
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	0	0	7.339	0	0	0	7.339
GUZTIRA	464.791	393.050	708.390	112.995	221.895	118.691	2.019.812
biztanleak (EIN, 2025)	812	541	1.073	177	332	212	3.147
kg/bizt./urte	572,40	726,52	660,20	638,39	668,36	559,86	641,82
Hondakin nahastuak	60%	47%	52%	54%	52%	62%	54%
Bilketa bereizia	40%	53%	48%	46%	48%	38%	46%
Birziklapena + berrerab. prest.	39%	49%	45%	44%	46%	38%	44%

15. taula: Ekarpena frakzioen eta udalerrien arabera, (balioak kg-tan)

2.5.2. Hondakinen tratamendua

54. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

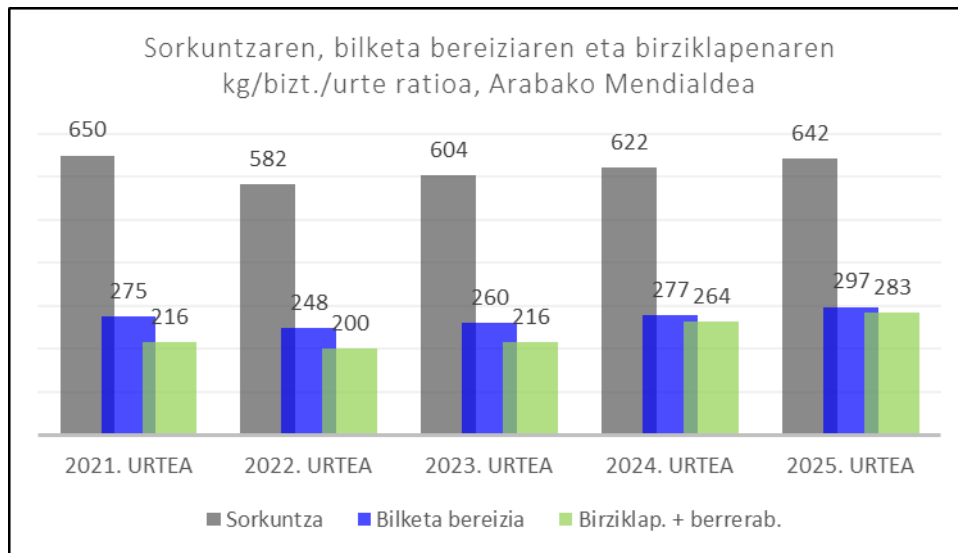
Aurten ere, Arabako Mendialdeko kuadrillak birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren ehunekoa handitu du, bilketa bereizia ere areagotu ondoren. Beraz, 2025ean birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukera % 44ra iritsi da, urte horretarako ezarritako % 55eko helburua lortu ez duen arren.

Berrito esanda, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

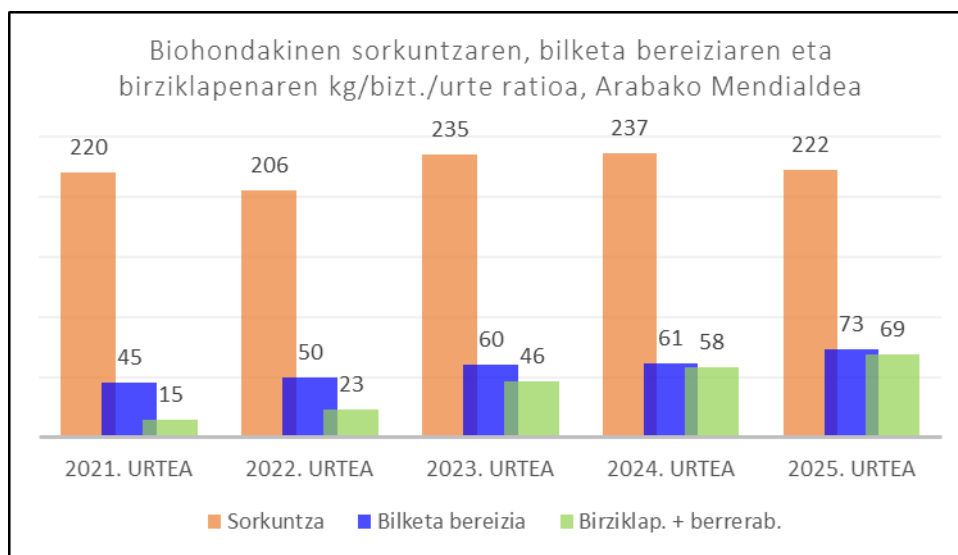

2.5.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte dira.

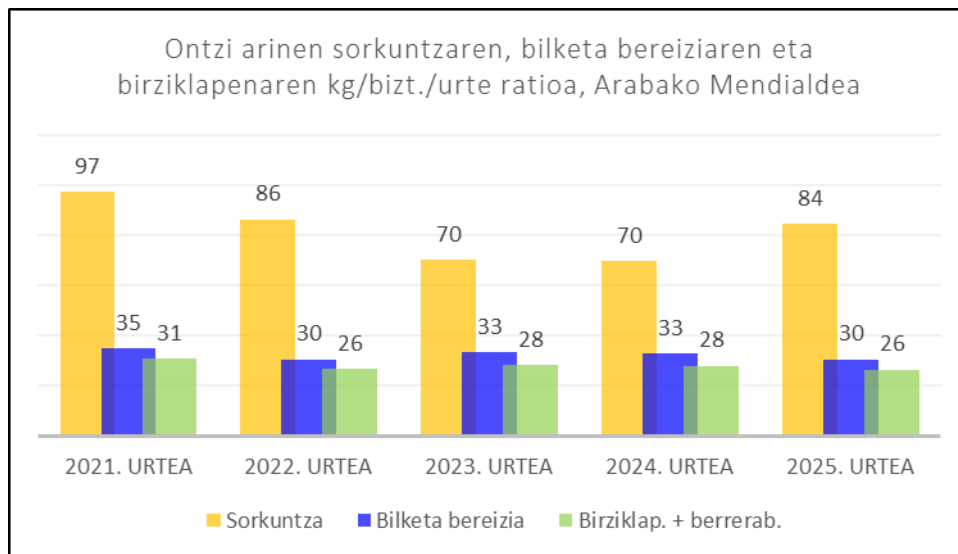

55. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Arabako Mendialdea

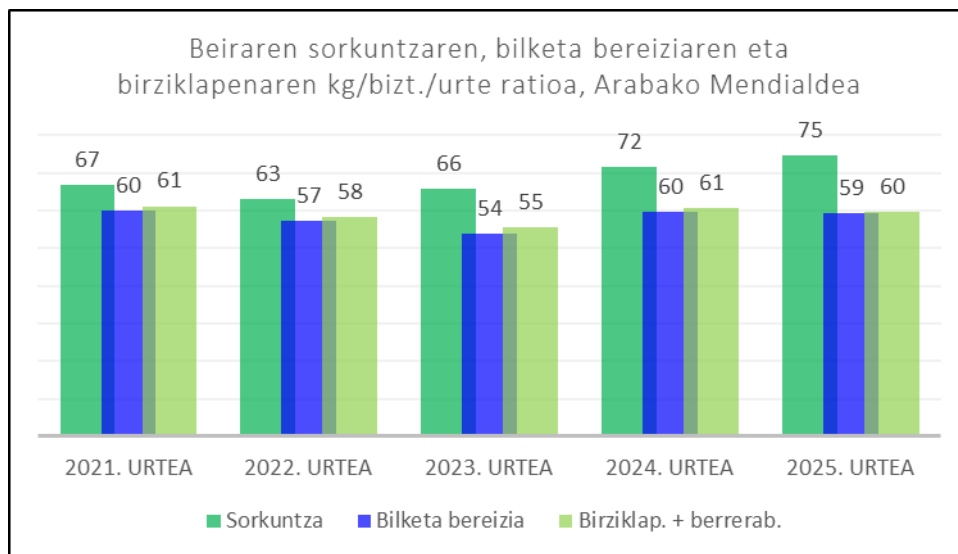

56. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

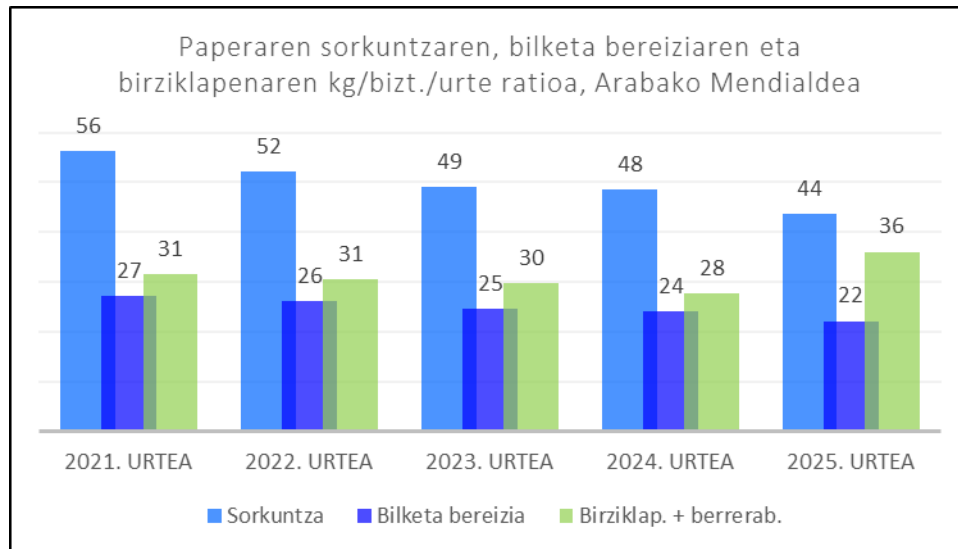

57. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

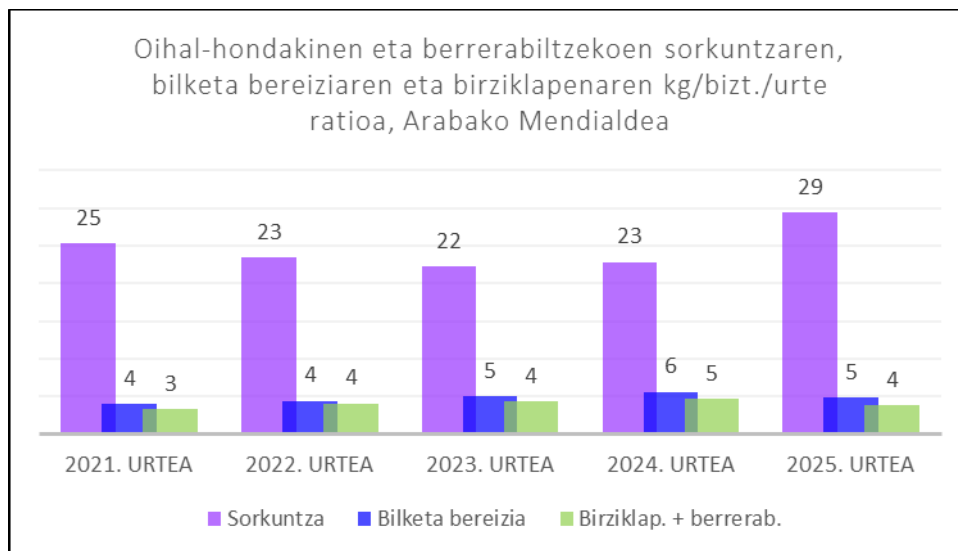

58. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

59. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

60. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.6. Arabako Errioxako kuadrilla

Arabako Errioxako kuadrillak 11.295 biztanle ditu, lurralde osoan zehar banatutako guneko oso trinkoetan bilduta.

Kuadrillak hondakin nahastuen eta ontzi arinen bilketa kaleko edukiontzien bidez egiten du. Oion udalerriak, gainera, sukaldeko olio biltzeko sistema bat du. Papera-kartoia eta oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak jasotzeko kaleko edukiontzien bilketa Arabako Foru Aldundiak (AFAk) eskaintzen du. Beira Ecovidrio SCRAPak jasotzen du.

Frakzio organikoa AA biltzen ari da Eltziegion, Kripanen eta Lantziegon, sistema kuadrillako beste udalerri batzuetara ere hedatzea aurreikusita dagoen arren. Ondoren, komunitate-konpostagailuetan kudeatzen da.

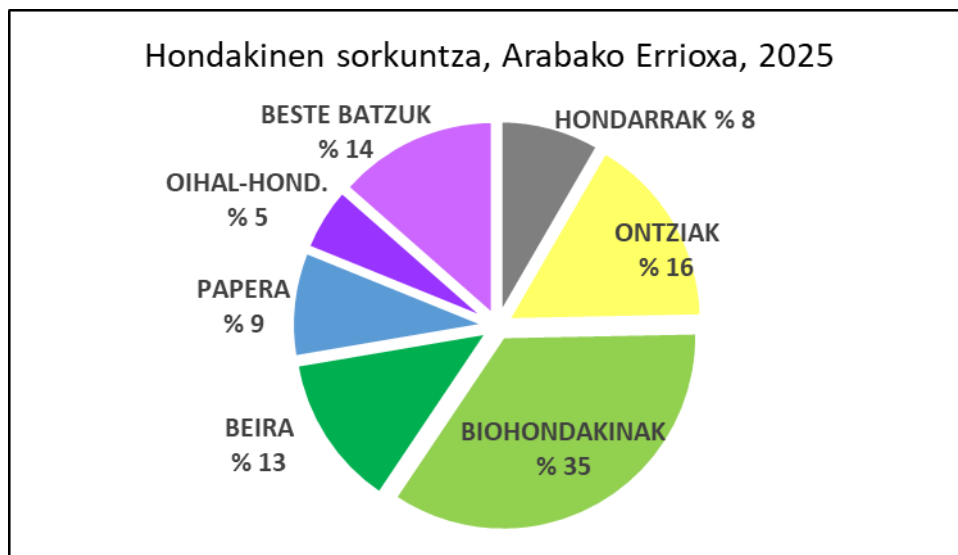
Kaleko edukiontziez gain, garbigune bat dago Oionen, AFAk kudeatua. Kuadrillak inausketa-hondakinak, bolumen handiko hondakinak eta plastikoak biltzeko zerbitzuak dauzka. Azkenik, AFAk eskaintako PBM zerbitzua du.

Beste azpiegitura batzuekin gertatzen den modura, 19 konpostatze komunitarioko instalazio eta 7 LGG dauzka. AFAk kudeatzen ditu guztiak, eta horietan bolumen handiko hondakinak, inausketa-hondakinak eta EEH jasotzen dira.

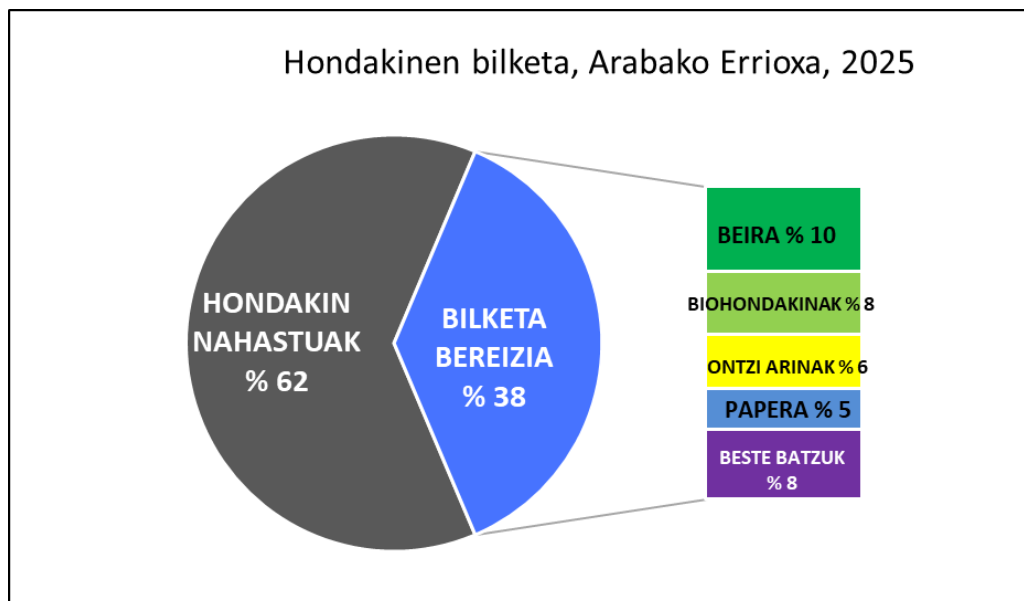
2.6.1. Sorkuntza eta bilketa

Arabako Errioxako kuadrilla lurraldeko batezbestekotik bereizten da, beiraren sorkuntza handiagoa eta papera-kartoiaren sorkuntza txikiagoa dituelako. Gainerako frakzioei dagokienez, lurraldeko batezbestekoaren antzekoak dira.

61. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen bilketaren historia, 2010-2024

Bereiz biltzen den ehunekoa % 38koa da, baina berezitasun bat du: frakzio nagusia beira da, eta hori kuadrillako turismo- eta ardo-jarduera handiarekin lotuta egon liteke.

62. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

Kuadrilla osoak bilketa bereziaren ehuneko txikiak dituen arren, bilketa bereziaren tasa handia da hainbat udalerritan, hondakin organikoak AA biltzen baitira. Hori da Kripan, Eltziego eta Lantziego udalerrien kasua, % 77, % 62 eta % 56ko ehunekoekin, hurrenez hurren.

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorriz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

ARABAKO ERRIOXA	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	4.005.080	3.978.462	-1%
SUKALDEKO OLIOA	2.564	2.529	-1%
ONTZI ARINAK	378.849	410.577	8%
BOL. HANDIKOAK	211.479	241.891	14%
FORS	228.013	288.900	27%
FOGO	73.624	121.214	65%
INAUSKETA	118.225	109.000	-8%
BEIRA	618.431	639.655	3%
PAPERA	342.405	309.053	-10%
OIHAL-HONDAKINAK	54.336	54.124	0%
TEEH	78.716	76.722	-3%
ZURA	82.270	90.400	10%
BESTE HEA BATZUK	35.984	41.612	16%
ARRISKUTSUAK	15.547	16.962	9%
GUZTIRA	6.245.523	6.381.101	2%
Biztanleak (EIN)	11.226	11.204	-0,2%
kg/bizt./urte	556,34	569,54	2%

17. taula: Ekarpena frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

2024. urtearekiko hazkunderik handiena FORS eta FOGO frakzioen bidezko hondakin organikoen bilketarena izan da. Halaber, Bolumen handikoak eta garbiguneetan jasotako Beste HEA batzuk frakzioak ere handitu dira. Bilketen murrizketari dagokionez, Papera-kartoia frakzioarena da aipagarriena, ziurrenik AFaren bilketa zerbitzuarekin izandako arazoengatik.

Ondoren, udalerrri bakoitzean bildutako hondakinen taula ikus daiteke. Kontuan hartu behar da frakzio gehienetan banaketa biztanleriaren arabera egin dela, udalerrriaren araberrako pisatze-datu zuzenik ez baitago.

ARABAKO ERRIOXA	Mañueta	Eltziego	Bilar	Kripan	Bastida	Guardia	Lantziego	Lapuebla de Labarca
HONDARRAK	111.577	240.836	105.653	14.508	833.035	948.855	142.539	208.138
LAND.-OLIOA, udalekoa	0	0	0	0	0	0	0	0
LAND.-OLIOA, PBM	30	102	33	18	164	154	74	94
LAND.-OLIOA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
ONTZI ARINAK	3.457	52.511	8.279	6.160	75.951	45.711	38.255	19.087
ONTZI ARINAK, osagarriak	459	1.559	506	279	2.502	2.343	1.124	1.437
BOL. HANDIKOAK	1.679	5.701	1.850	1.022	9.148	8.567	4.110	5.255
BOL. HANDIKOAK, LGG	24.420	23.900	19.320	0	0	30.750	0	0
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
FORS	0	175.500	0	22.500	0	0	90.900	0
FOGO, komunitatearena	0	0	2.952	0	8.369	54.000	0	4.283
FOGO, etxekoa	0	0	0	0	0	0	0	0
INAUSKETA, udalekoa	0	0	0	5.600	10.920	2.800	0	0
INAUSKETA, LGG	15.020	9.720	5.600	0	0	9.120	0	0
INAUSKETA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
BEIRA	14.179	80.854	5.651	6.493	108.629	211.860	27.251	21.875
PAPERA	2.766	30.427	5.532	5.532	33.193	58.088	16.597	24.895
PAPERA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
PAPERA, kuadrilla	0	0	0	0	0	6.400	0	0
PAPERA, osagarriak	248	841	273	151	1.350	1.264	606	775
OIHAL-HONDAKINAK	982	5.503	1.077	1.225	6.474	6.034	3.038	2.209
BERRERAB., Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
TEEH, PBM	48	163	53	29	262	245	118	150
TEEH, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
TEEH, pribatua		562		84		12.104	925	21
ZURA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	16	53	17	10	85	80	38	49
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, kuadrilla (plastikoa)	0	0	0	0	0	1.740	0	0
ARRISKUTSUAK, PBM	163	552	179	99	886	830	398	509
ARRISKUTSUAK, SIGRE	33	109	37	20	179	169	78	98
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
GUZTIRA	175.077	628.893	157.012	63.730	1.091.147	1.401.114	326.051	288.875
Biztanleak (EIN, 2025)	286	971	315	174	1.558	1.459	700	895
kg/bizt./urte	612,16	647,68	498,45	366,26	700,35	960,32	465,79	322,77
Hondakin nahastuak	64%	38%	67%	23%	76%	68%	44%	72%
Bilketa bereizia	36%	62%	33%	77%	24%	32%	56%	28%
Birziklapena + berrerab. prest.	35%	60%	32%	75%	24%	33%	54%	28%

16.a taula: Ekarpena frakzioaren eta udalerriaren arabera (balioak kg-tan)

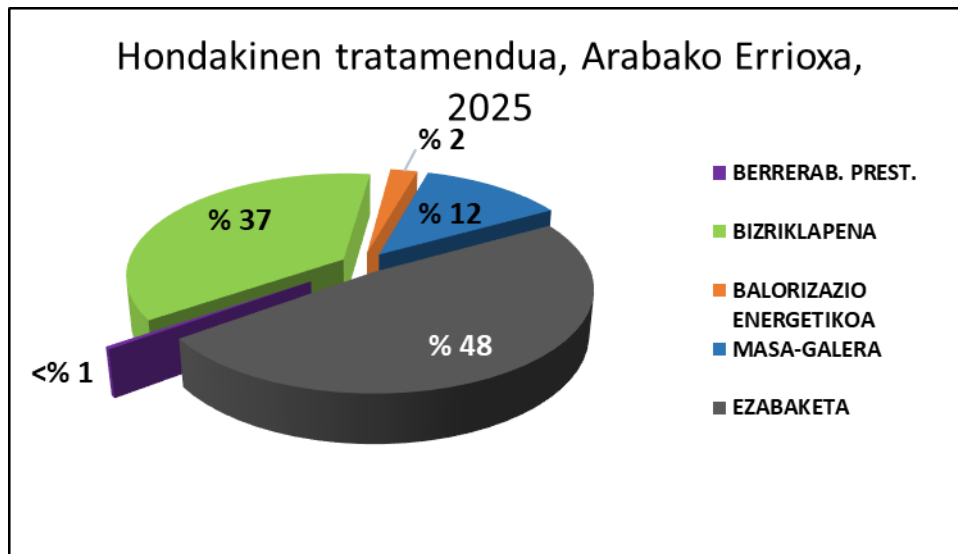

ARABAKO ERRIOXA	Leza	Moreda Araba	Nabaridas	Oion	Samaniego	Villabuena Araba	Ekora	ARABAKO ERRIOXA
HONDARRAK	76.374	57.719	37.436	932.224	90.586	106.890	72.092	3.978.462
LAND.-OLIOA, udalekoa	0	0	0	1.700	0	0	0	1.700
LAND.-OLIOA, PBM	22	23	20	6	31	29	29	829
LAND.-OLIOA, Garbigunea	0	0	0	0	0	0	0	0
ONTZI ARINAK	7.744	9.210	4.575	69.366	16.958	22.579	12.597	392.440
ONTZI ARINAK, osagarriak	329	350	308	5.583	469	443	446	18.137
BOL. HANDIKOAK	1.204	1.280	1.127	20.410	1.715	1.621	1.632	66.321
BOL. HANDIKOAK, LGG	13.440	0	7.040	0	0	0	0	118.870
BOL. HANDIKOAK, Garbigunea	0	0	0	56.700	0	0	0	56.700
FORS	0	0	0	0	0	0	0	288.900
FOGO, komunitatearena	3.936	0	1.800	30.515	8.883	0	6.476	121.214
FOGO, etxekoa	0	0	0	0	0	0	0	0
INAUSKETA, udalekoa	8.400	980	7.280	0	3.360	0	4.060	43.400
INAUSKETA, LGG	12.620	0	0	0	0	0	0	52.080
INAUSKETA, Garbigunea	0	0	0	13.520	0	0	0	13.520
BEIRA	9.341	13.077	3.557	68.959	28.986	29.635	9.308	639.655
PAPERA	5.532	2.766	2.766	58.088	13.830	11.064	5.532	276.608
PAPERA, Garbigunea	0	0	0	16.260	0	0	0	16.260
PAPERA, kuadrilla	0	0	0	0	0	0	0	6.400
PAPERA, osagarriak	178	189	166	3.011	253	239	241	9.785
OIHAL-HONDAKINAK	1.214	1.078	897	17.700	1.202	1.313	998	50.944
BERRERAB., Garbigunea	0	0	0	3.180	0	0	0	3.180
TEEH, PBM	34	37	32	10	49	46	47	1.323
TEEH, Garbigunea	0	0	0	22.131	0	0	0	22.131
TEEH, pribatua	0	0	0	39.572	0	0	0	53.268
ZURA, Garbigunea	0	0	0	90.400	0	0	0	90.400
ZURA, osagarriak	0	0	0	0	0	0	0	0
BESTE HEA BATZUK, PBM	11	12	11	3	16	15	15	431
BESTE HEA BATZUK, Garbigunea	0	0	0	39.441	0	0	0	39.441
BESTE HEA BATZUK, kuadrilla (plastikoa)	0	0	0	0	0	0	0	1.740
ARRISKUTSUAK, PBM	117	124	109	34	166	157	158	4.481
ARRISKUTSUAK, SIGRE	24	25	22	391	33	33	30	1.281
ARRISKUTSUAK, Garbigunea	0	0	0	11.200	0	0	0	11.200
GUZTIRA	140.520	86.870	67.146	1.500.404	166.537	174.064	113.661	6.381.101
Biztanleak (EIN, 2025)	205	218	192	3.476	292	276	278	11.295
kg/bizt./urte	685,46	398,49	349,72	431,65	570,33	630,67	408,85	564,95
Hondakin nahastuak	54%	66%	56%	62%	54%	61%	63%	62%
Bilketa bereizia	46%	34%	44%	38%	46%	39%	37%	38%
Birziklapena + berrerab. prest.	44%	33%	43%	36%	44%	37%	36%	37%

18.b taula: Ekarpena frakzioaren eta udalerraren arabera (balioak kg-tan)

2.6.2. Hondakinen tratamendua

63. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

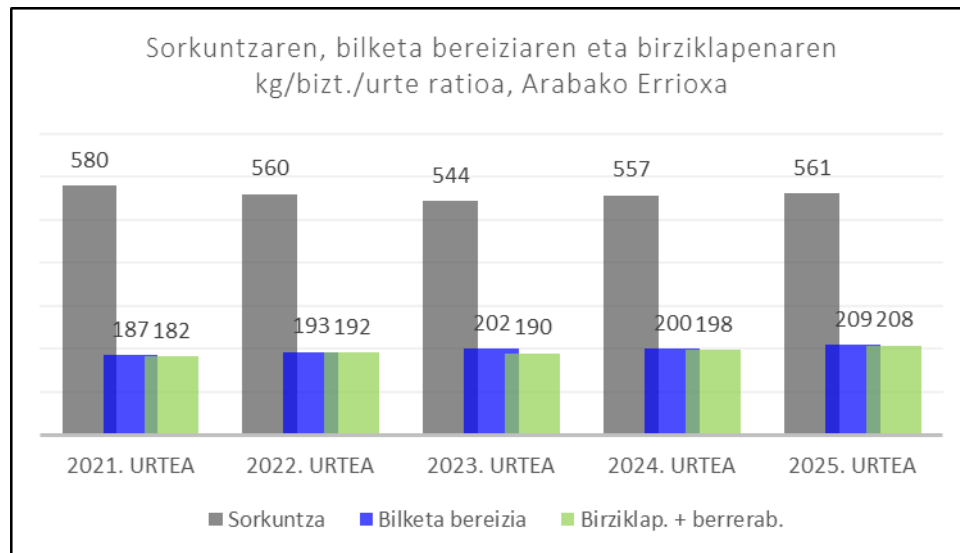
Bere bilketa bereziaren ehunekoarekin koherentzia mantenduz, birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren balioa sortutako hondakinen % 37ra iritsi da, hau da, puntu bat gehiago aurreko urtearekin konparatuta. Hala ere, ez da legezko helburura iritsi.

Kontraste gisa, Kripan, Eltziego eta Lantziegoko udalerriek lurraldeko udalerri-birziklapeneko baliorik altuenak dituzte (izan ere, Kripanen birziklapen-ehunekoa % 75ekoa da). Hori beren bilketa-ereduen ondorioa da, erabiltzailea identifikatzeko sistemari esker bilketa bereiziko balio altuak dituzte eta. Eltziego ere nabarmentzen da, % 60ekin. Horri esker, bi udalerriek 2025erako ezarritako % 55eko helburua gainditu dute. Bestalde, Lantziego, birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren % 54ekin, ez da helburura iritsi, baina oso gertu dago.

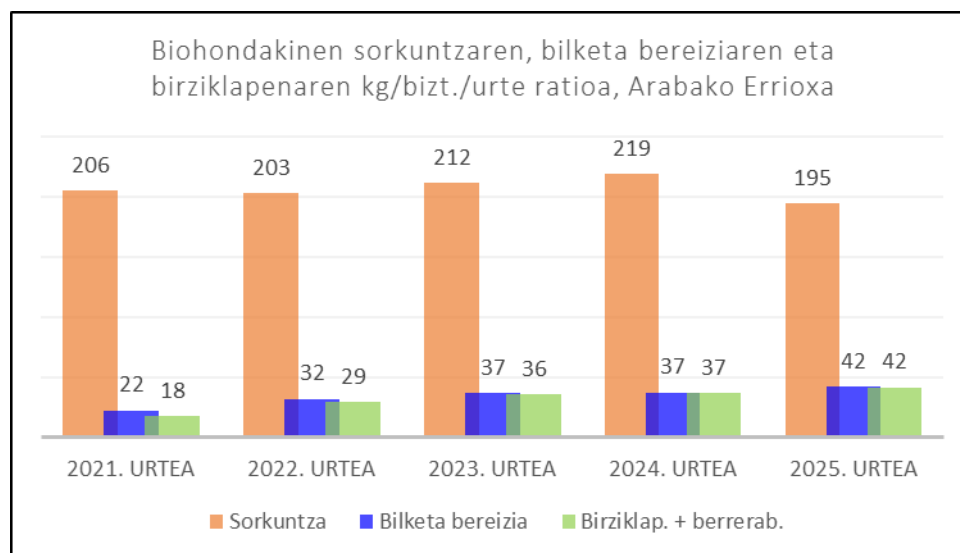

2.6.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte gisa adierazi dira.

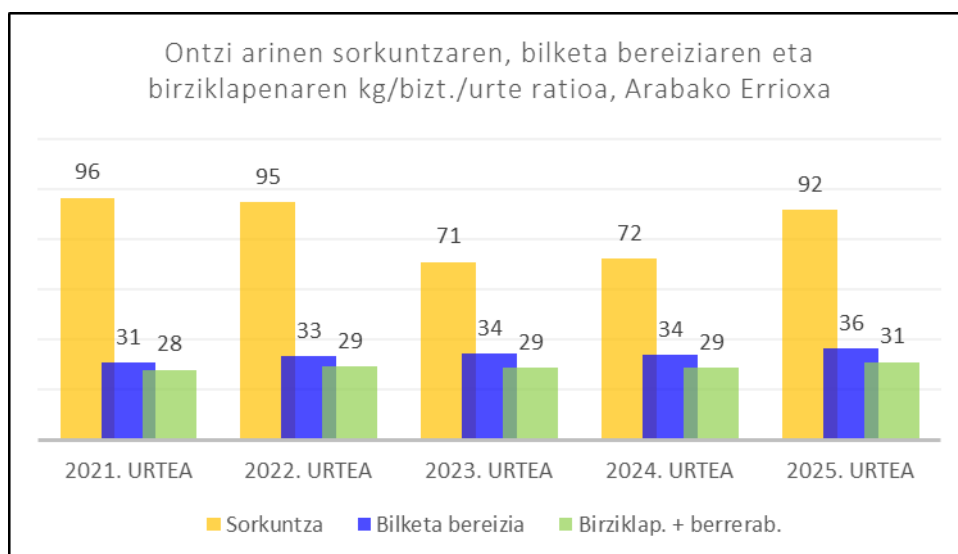

64. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Arabako Errioxa

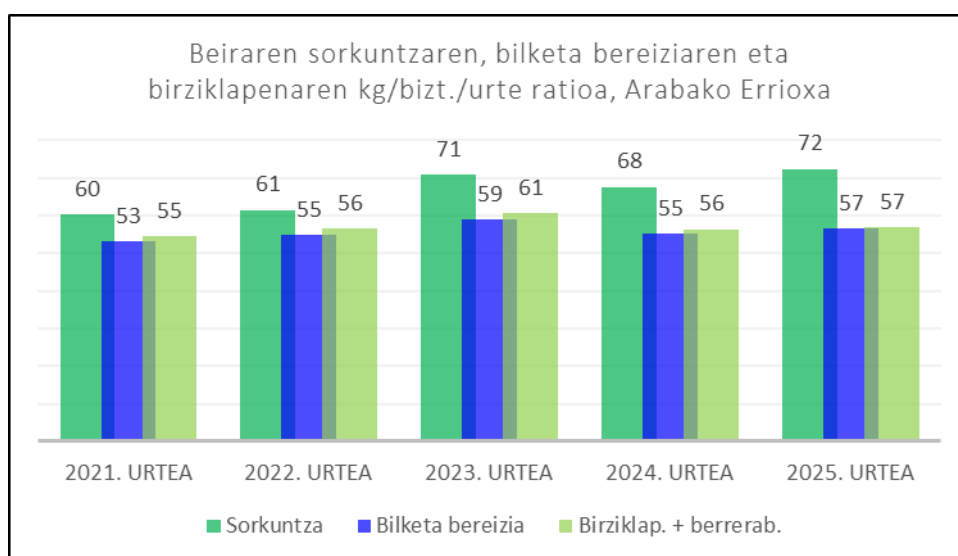

65. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

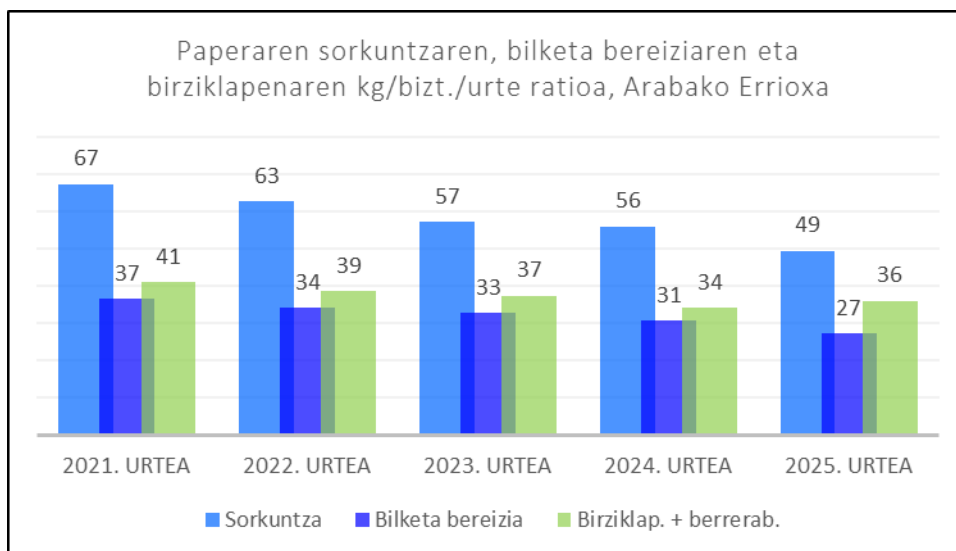

66. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

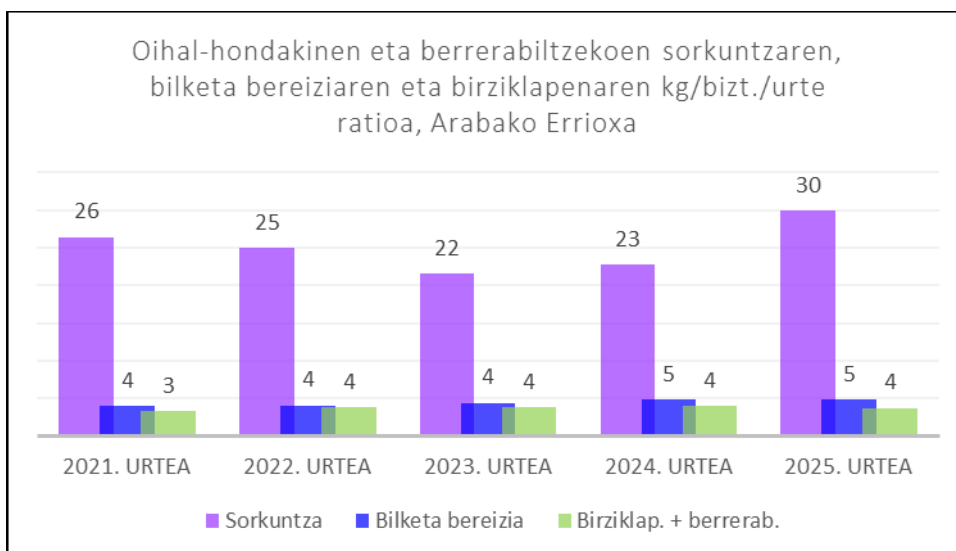

67. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

68. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

69. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

2.7. Vitoria-Gasteizko kuadrilla

Vitoria-Gasteizko kuadrillak 260.699 biztanle ditu, hau da, lurraldeko biztanleria osoaren % 75 inguru. Landa-eremua duen arren, biztanle gehienak Vitoria-Gasteizko hirigunean daude.

Kudeaketa-entitatea Vitoria-Gasteizko Udala da; bera arduratzen da Hondakin nahastuak, FORS, Ontzi arinak, Papera-kartoia, Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak eta Sukaldeko olioak frakzioen kaleko edukiontziak biltzeaz. Hiriaren zati batek hondakin nahastuak, FORS eta ontzi arinak biltzeko bilketa pneumatikoa du. Bestalde, hondakin nahastuak, hondakin organikoak, ontzi arinak, beira, papera-kartoia eta pilak biltzeko bilketa komertzialak ere baditu. Beiraren edukiontziak Ecovidrio SCRAPa arduratzen da.

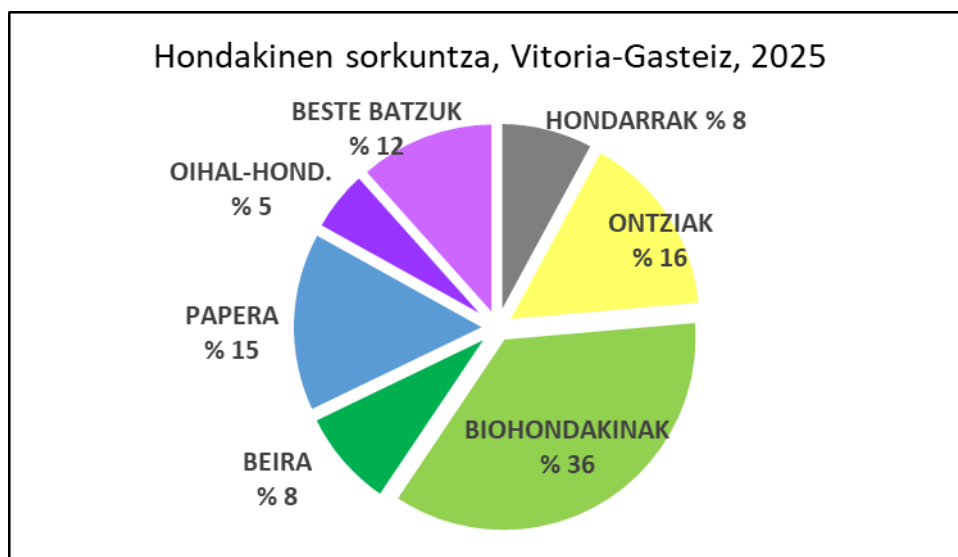
Gainera, Udalak bere udal-mugartean kokatutako bi garbigune kudeatzen ditu: Los Huetos eta Gardelegi. Horrez gain, PBM eta bolumen handiko hondakinak biltzeko zerbitzu propioa du, ekonomia zirkularra sustatzeko objektu berrerabilgarriak konpondu eta saltzeko beste zerbitzu batekin koordinatua. Gainera, ReutilizaGune izeneko zentro berezia du, berrerabileran espezializatua.

Beste azpiegitura batzuei dagokienez, 6 konpostatze komunitarioko instalazio dauzka, baina gauzarik garrantzitsuena da Vitoria-Gasteizko kuadrillan lurraldeko hondakinak kudeatzeko azpiegitura publiko nagusiak daudela. Udalak kudeatutako Jundizko TMB-Biocompost planta eta Gardelegi zabortegia, baita AFAk kudeatutako ontzi arinen sailkapena egiteko planta.

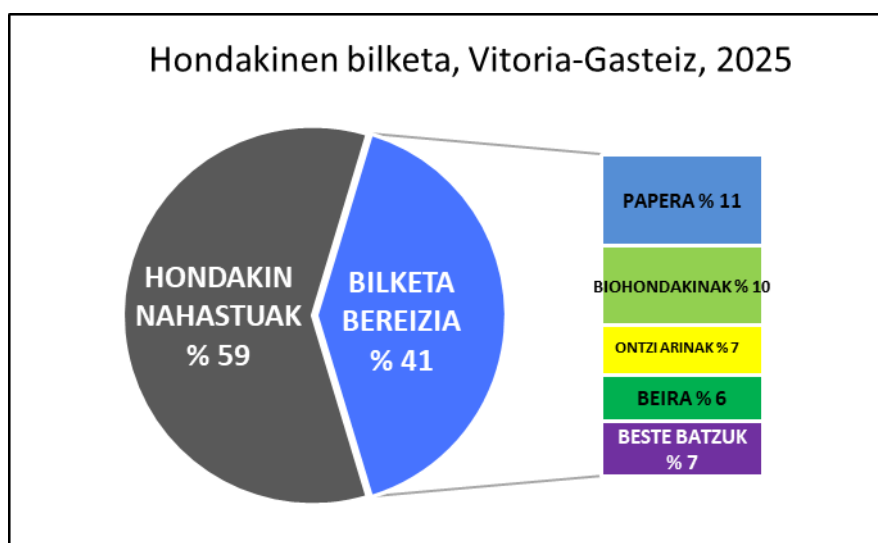
2.7.1. Sorkuntza eta bilketa

Lurraldeko biztanleria-kontzentrazioarik handiena duen kuadrilla denez, bere hondakinen sorkuntzaren balioek lurralde osoaren joera ezartzen dute. Beraz, Arabako hondakinen batez besteko sorkuntzaren antzekoak direla ikus daiteke.

70. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen bilketaren historia, 2010-2024

Bilketari dagokionez, aurten ere egon da gorakada bat bilketa bereizian, % 41era iritsiz, eta Papera-kartoia izan da gehien bildu den frakzioa.

71. grafikoa: Bilketa-sistema bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

Honako taula honek 2024 eta 2025eko bilketa-datuak taldekatzen ditu, frakzioen arabera. Urte batetik besterako aldaketak ingurumen-irizpideen arabera koloreztatu dira. Berdez ingurumena kontuan hartuz positiboak diren aldaketak adierazten dira, eta gorritz, berriz, negatiboak irudikatzen dira. Beraz, hondakin nahastuen frakzioaren jaitsiera positibotzat hartu behar da, baina ez da gauza bera gertatzen bereiz bildutako hondakinen kopuruekin.

2019/1004 Europako Batzordearen Betearazpen Erabakiak ezarritako irizpideari jarraituz, urte ezberdinen artean ematen diren % 10a baino gehiagoko aldaketak baloratu behar dira, aldaketa txikiagoak aldagai estokastikoengatik gauzatu daitezkeela kontuan izanez.

Vitoria-Gasteizko kuadrillan udalerri bakar bat dagoenez, honako taula honek bere jardueraren eremuan bildutako hondakin guztiak adieraziko ditu.

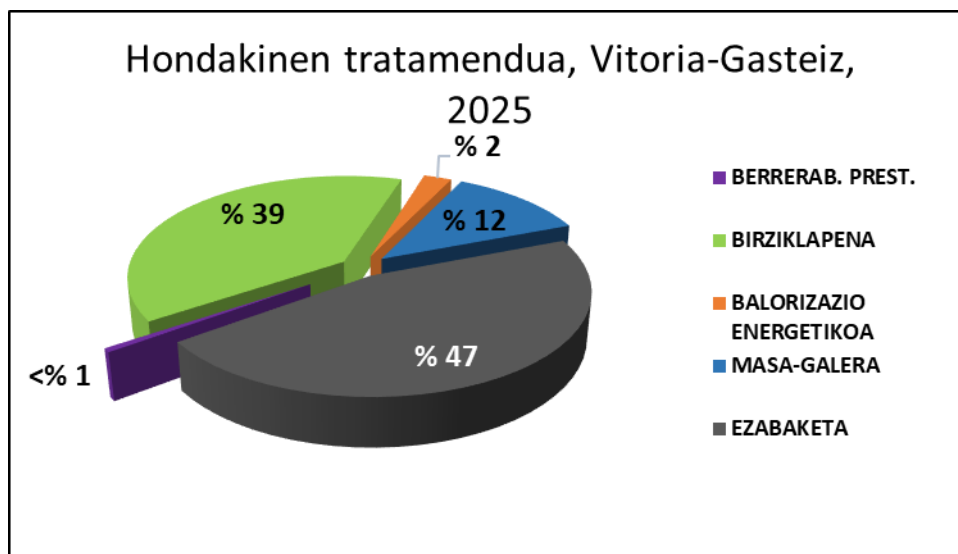
VITORIA-GASTEIZ	2024. urtea	2025. urtea	Aldaketa
HONDAKIN NAHASTUAK	57.870.403	58.681.973	1,4%
SUKALDEKO OLIOA	219.967	265.877	20,9%
ONTZI ARINAK	6.253.977	6.341.091	1,4%
BOL. HANDIKOAK	3.590.060	2.848.811	-20,6%
FORS	4.576.009	5.511.130	20,4%
FOGO	111.810	672.660	501,6%
INAUSKETA	4.462.950	3.776.800	-15,4%
BEIRA	5.668.450	5.721.430	0,9%
PAPERA	11.196.201	11.368.609	1,5%
OIHAL-HONDAKINAK	1.007.638	1.051.061	4,3%
TEEH	1.176.498	1.563.069	32,9%
ZURA	481.920	519.800	7,9%
BESTE HEA BATZUK	136.485	451.293	230,7%
ARRISKUTSUAK	120.839	139.419	15,4%
GUZTIRA	96.873.207	98.913.023	2,1%
Biztanleak (EIN)	253.672	255.886	0,9%
kg/bizt./urte	381,88	386,55	1,2%

17. taula: Ekarpina frakzioaren arabera, 2024-2025 (balioak kg-tan)

Hazkunderik handiena FOGO frakzioarena izan da, udalerrian instalatutako konpostatze komunitarioko instalazioak gehiago erabili baitira. Garbiguneetan bildutako Beste HEA batzuk frakzioa ere handitu egin da, eta atzetik doaz FORS eta Sukaldeko olio frakzioak. Hala ere, Bolumen handikoak eta Inausketa frakzioak murriztu egin dira.

2.7.2. Hondakinen tratamendua

72. grafikoa: Tratamendu bereiziko frakzio bakoitzaren ehunekoa (% pisuan)

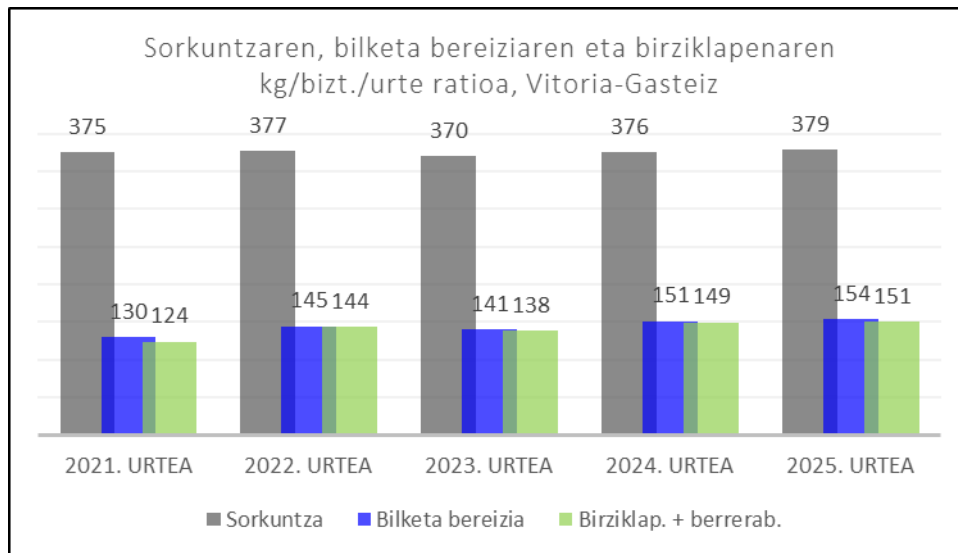
Bilketa bereziaren ehunekoarekin bat etorritik, Birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren balioa % 39ra iritsi da.

Berrito esanda, masa-galeraren tratamendua hondakin nahastuen frakzioaren materia biodegradagarriak lurrunketa edo lixibiatu bidez galtzen duen hezetasun-galera da. Galera hori Jundizko TMB-Biocompost plantan tratamendu mekaniko-biologikoa egiterakoan ematen da.

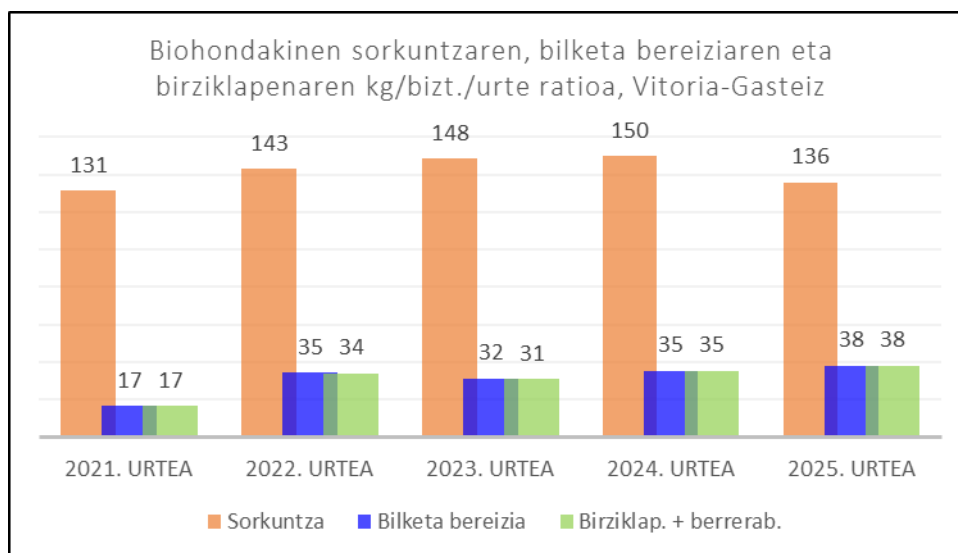

2.7.3. Frakzio nagusien bilakaera

Honako grafiko hauek sorkuntzaren frakzio nagusien (hau da, Biohondakinak, Ontzi arinak, Beira, Papera eta Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak) zenbait bilakaera irudikatzen dute: sorkuntzarena, bilketa bereziarena eta birziklapena + berrerabiltzeko prestakuntza aukerarena. Balioak kg/bizt./urte dira.

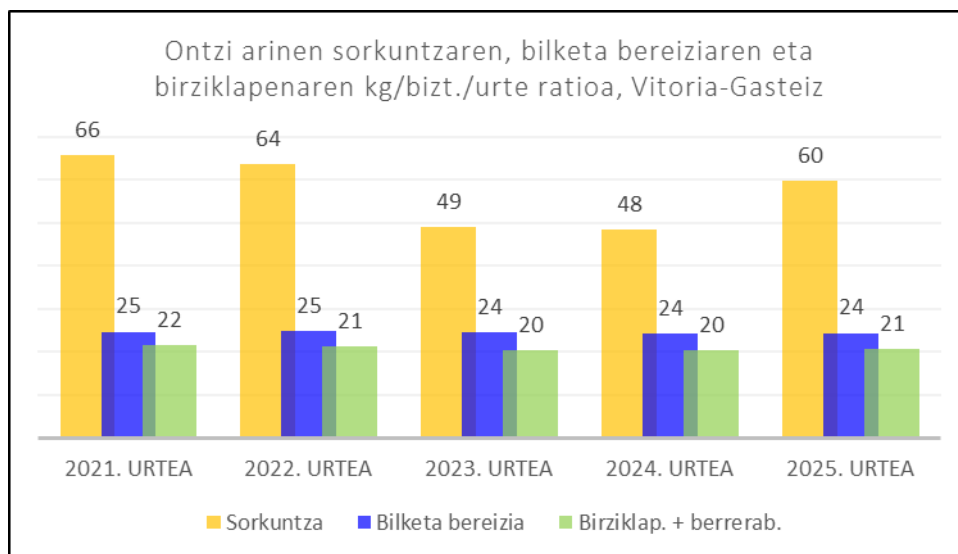

73. grafikoa: Sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

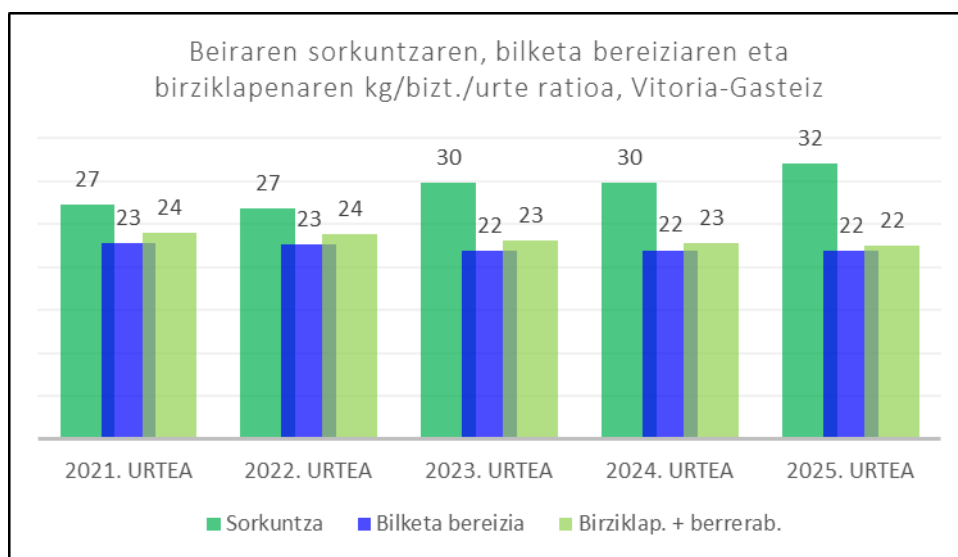

74. grafikoa: Biohondakinen sorkuntzaren, bilketa bereziaren eta birziklapenaren bilakaera

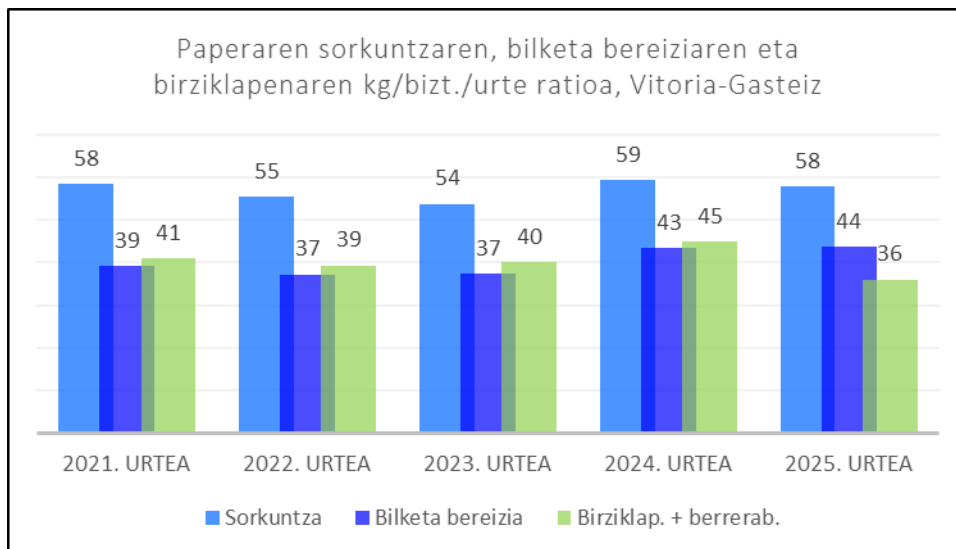

75. grafikoa: Ontzi arinen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

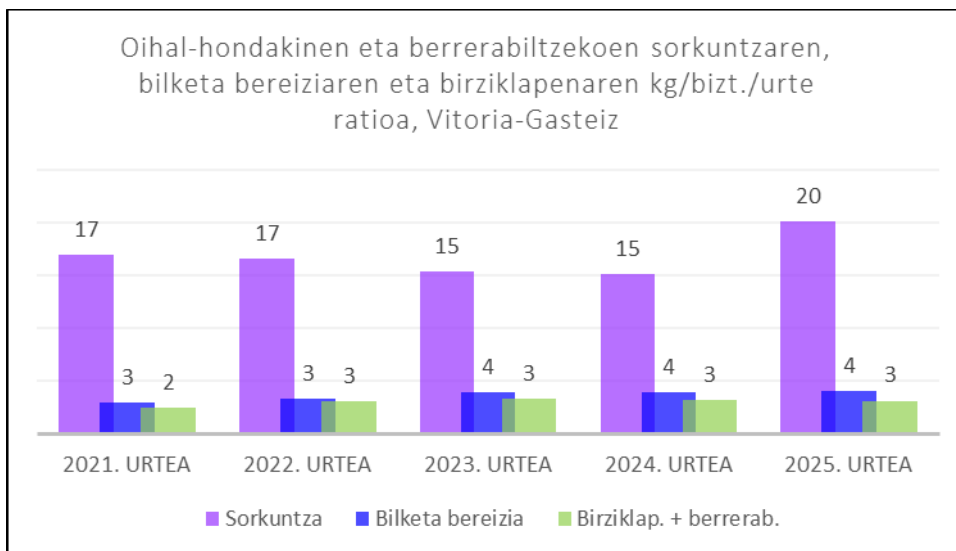

76. grafikoa: Beiraren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

77. grafikoa: Papera-kartoiaren sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

78. grafikoa: Oihal-hondakinen eta berrerabiltzekoen sorkuntzaren, bilketa bereiziaren eta birziklapenaren bilakaera

3. PRU2030-aren helburu estrategikoak

Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko planak (2017- 2030) edo PRU2030-ak zenbait Helburu Estrategiko (HE) ezartzen ditu interes handiko hiru arlotan: Gobernamendua, Hondakinen hierarkia eta Jasangarritasuna. Ez dugu PRU2030-eko egoeraren jarraipen osoa egingo, baina Arabako Hondakinen Inbentarioak Hondakinen Hierarkiarekin lotutako helburuak balioesteko beharrezkoa den informazioa eskaintzen du:

02.HE. Prebentzioa (kuantitatiboa)

03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)

04.HE. Berrerabiltzeko prestakuntza

05.HE. Birziklapena

06.HE. Beste balorizazio mota bat

07.HE. Ezabaketa segurua

Sei helburu horiek PRU2030-aren bilakaeraren parte bat balioztatzea ahalbidetzen duten 10 adierazle sortzen dituzte guztira. Adierazle horiek kalkulatzeko erreferentziako urtea 2016a da (aurreko plangintza aldia amaitu zen urtea), adierazlearen definizioan bertan kontrakoa adierazi ezean. Hala ere, irudikapen grafikoa estandarizatzeko 2010a erabili da oinarri-urte gisa, ***Ekonomia zirkularrerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzko 7/2022 Legearen*** erreferentzia-urtea delako.

Adierazleak kalkulatzeko informazioa Arabako Hondakinen Behatokiaren datu-basearen bidez lortu da. Urte batzuetarako erregistratutako baliorik ez dagoenez, ezin izan da horien irudikapen grafikorik sortu.

Adierazle batzuk kalkulatzeko eskuragai dauden zehazketak erabili dira; horregatik, 2011 eta 2016 urteen kasuan 2011n egindako zehazketa erabili da, eta 2017. urtetik 2022. urtera, berriz, 2017aren amaieran eta 2018aren hasieran egindakoa. 2023an eta 2025ean, zehazketak egin dira, PRU2030-eko 10. ekintzan zehaztutakoaren arabera.

Kasu batzuetan, erreferentziazko zehazketaren aldaketa dela-eta, ondoko urteen arteko alde handia dago, baina kontraste hori ez dauka erlaziozko kudeaketa-ereduarekin, baizik eta erreferentziazko zehazketaren aldaketarekin.

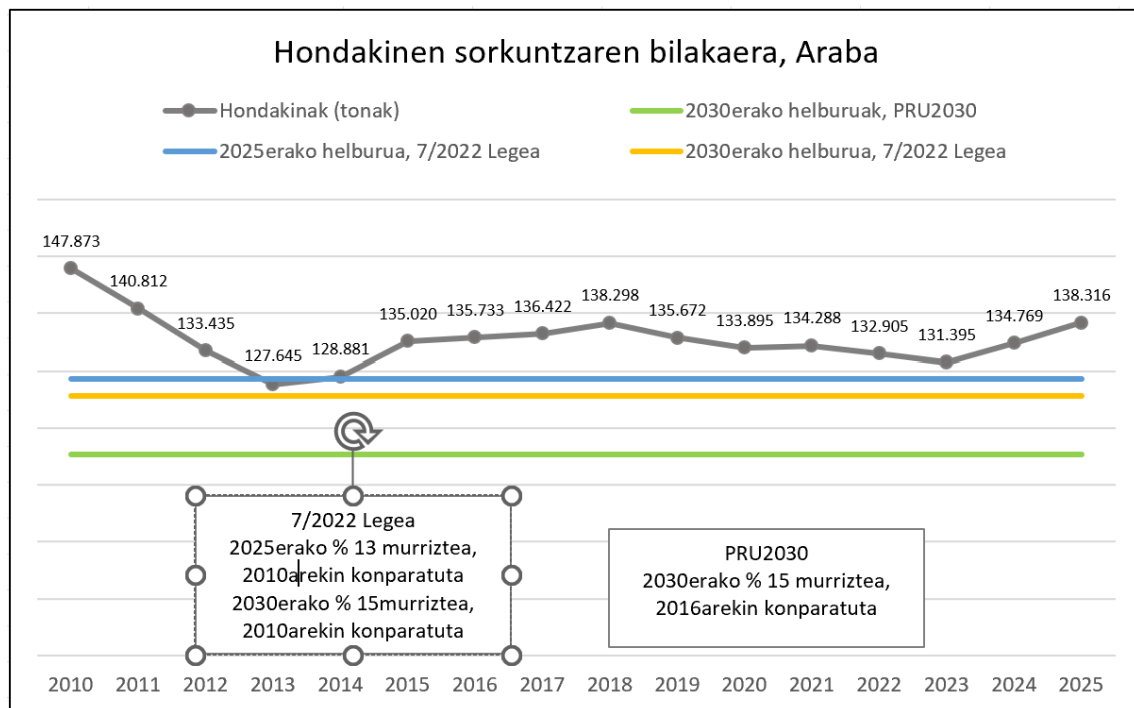

02.HE. Prebentzioa (kuantitatiboa)

2030ean sortutako hiri-hondakinen pisua %15etik gora murriztea, 2016an sortutakoen pisuaren aldean. Helburu horri, 7/2022 Legearen helburuak gehitu zaizkio, hau da, 2010arekin alderatuta 2025erako hiri-hondakinen pisua %13a eta 2030erako %15a murriztea.

1. adierazlea

ALHn sortutako hiri-hondakinen guztizko pisua.

79. grafikoa: Hondakinen sorkuntzaren bilakaera, Araba, 2010-2025

Azken bi ekitaldietan hondakinen guztizko kopurua handitu bada ere, 2025ean % 13,1eko jaitsiera izan da kg/bizt./urte balioarekin lotutako sorkuntzan, 2010. urtearekin alderatuta, hau da, 7/2022 Legearen arabera erreferentziazko urtea denarekin.

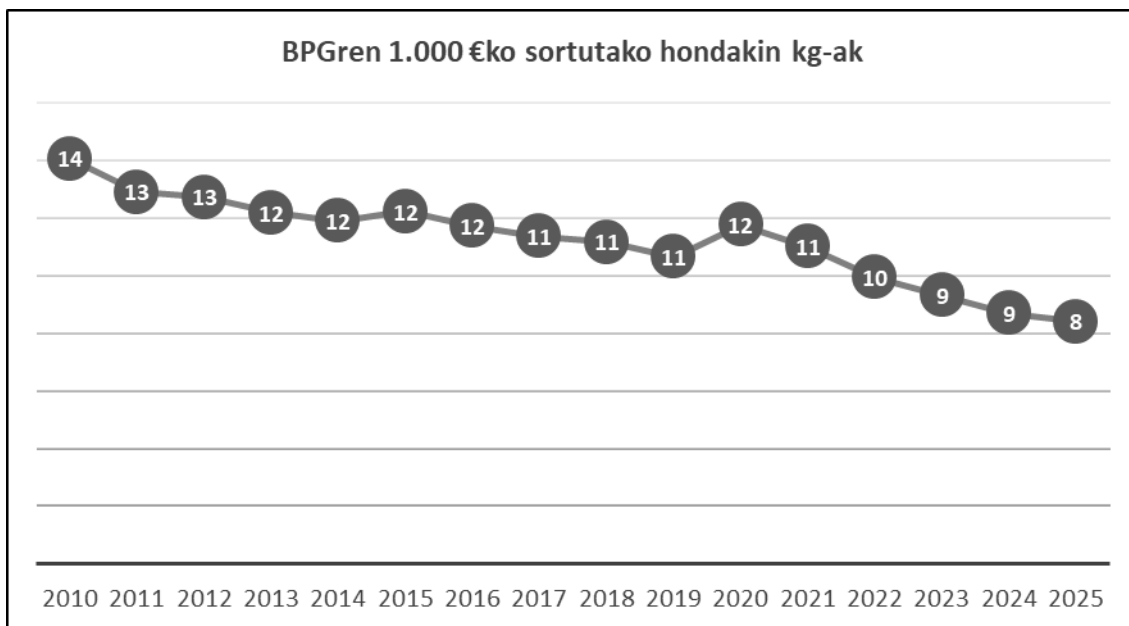
2030ean amaiera duen PRU2030-aren helburuari dagokionez, 2025eko sorkuntza 2016koa baino % 2 handiagoa izan da. Goranzko joera horri arreta jarri behar zaio, 2030ean PRU2030 betetzen dela bermatzeko.

Ekonomiaren eta hondakinen sorkuntzaren arteko desakoplamenduari dagokionez (2. adierazlea), berriz, joera positiboa da, 2018tik gero eta hondakin gutxiago sortzen baitira BPGko 1.000 €-ko.

2. adierazlea

Desakoplamendu-adierazlea (ALHn sortutako hiri-hondakinak, kg-tan, Arabako BPGko 1.000 €-ko).

8o. grafikoa: Hondakinen sorkuntzaren eta BPGren arteko desakoplamendua, Araba, 2010-2025

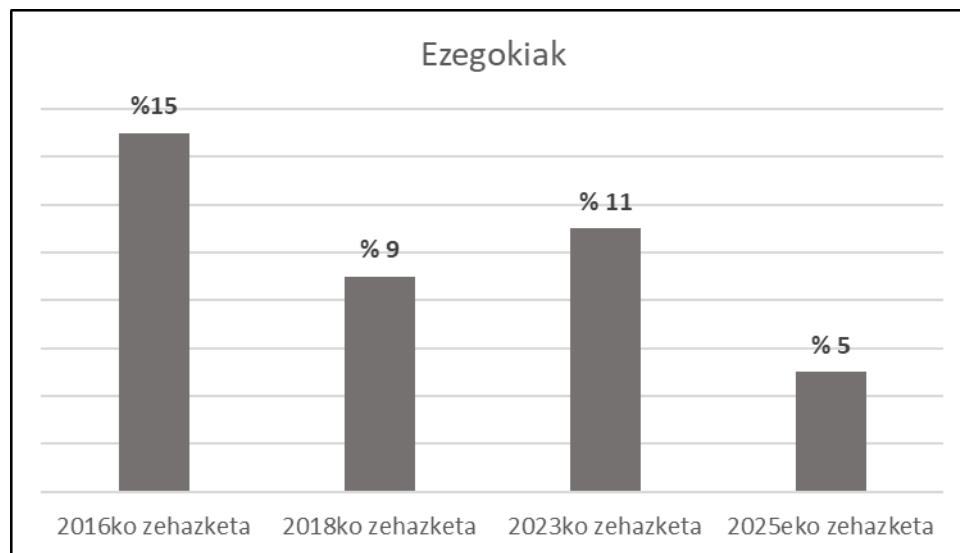

03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)

Ezegokien presentzia eta bananduta biltzen diren hiri-hondakinen frakzio guztietako arriskugarritasuna etengabe eta pixkanaka murriztea.

3. adierazlea

Bereiz bildutako frakzio organikoko (FORS) ezegokien presentziaren adierazlea Ezegokien presentziaren batez besteko ehunekoa, pisuan. Eskuragarri dagoen azken zehazketaren arabera kalkulua.

81. grafikoa: Bereiz bildutako frakzio organikoko ezegokien ehunekoa

2025eko ekitaldirako, zehazketa berri baten datuak daude. Horren arabera, FORS frakzioko ezegokien batez besteko balioa % 5ekoa izan da. Berritasun gisa, 2025eko zehazketan, lagin guztiek dituzte sarbide-kontrola duten sistemak.

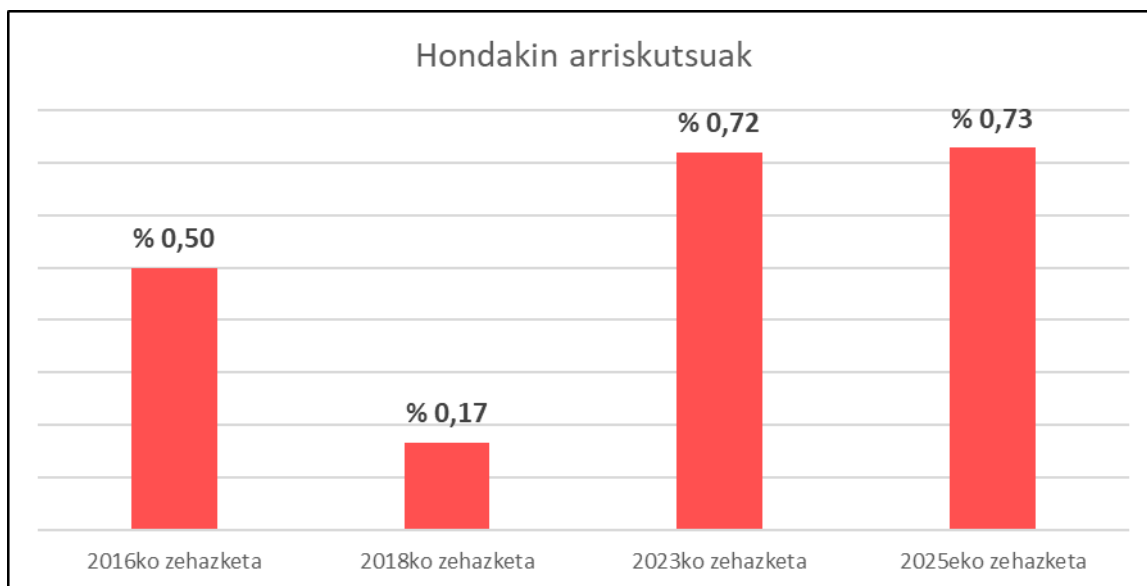
Balio horrek hobekuntza nabarmena erakusten du 2023ko zehazketarekin alderatuz gero. Urte hartan, frakzio hori biltzeko sarbide-kontrola zuten eta sarbide-kontrolik gabeko bilteta-sistemak batera zeuden, eta horrek ezegokien ehuneko oso desberdinak eragin zituen. Adierazitako % 11 balio horien batez besteko aritmetikoa da, izan ere, % 4ko gutxieneko eta % 36ko gehieneko balioekin.

Kudeatzeko balio egokia bada ere, PRU2030-ak, 03. Helburu Estrategikoan, askoz helburu anbiziotsuagoa ezarri zuen 2025erako: Biohondakinak frakzioko ezegokien % 3ra iristea. Balio hori, ordea, ez da oraindik lortu.

4.a adierazlea

Arrisku-adierazlea. Nahastuta bildutako hondakinetan dauden hondakin arriskutsuen ehunekoa, pisuan. Eskuragarri dagoen azken zehazketaren arabera kalkulua.

82. grafikoa: Hondakin nahastuen frakzioko hondakin arriskutsuen ehunekoa

Hondakin nahastuen frakzioko hondakin arriskutsuen arrisku-adierazleak bildutako hondakinen arriskugarritasun-balioa eskaintzea du helburu. Hala ere, ez du horien sorkuntzari buruzko informazio zuzenik ematen. Adierazle hau hobeto ulertzeko xedearekin, hondakin nahastuen frakzioaren barruan biltzen diren hondakin arriskutsuak kontabilizatu behar dira, baita bereiz biltzen diren hondakin arriskutsuen kopurua ere. Bi kopuru horien batuketaren emaitza hondakin arriskutsuen sorkuntza da.

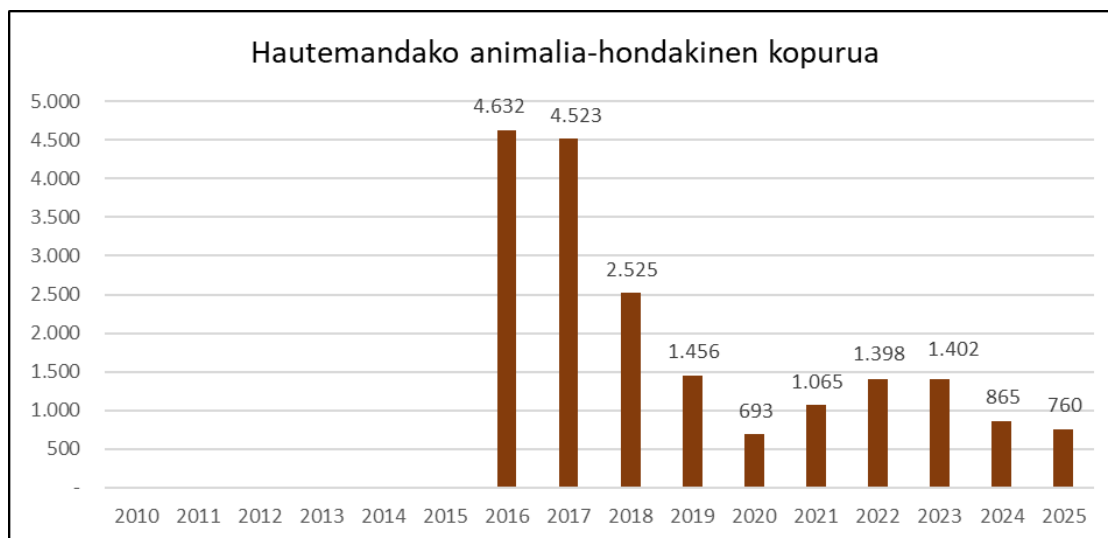
Adierazle honi dagokionez, 2025erako helburutzat ezarri zen hondakin nahastuetan bildutako hondakin arriskutsuen jehunekoa (pisuan) % 90 murriztea. Hala ere, baliteke 2016 eta 2018ko zehazketen balioak alderagarriak ez izatea, aldaketak egin baitira zehazketa egiteko metodologian.

2025ko azken zehazketa kontuan hartuta, hondakin arriskutsuen balioak 2023koen antzekoak direla esan daiteke.

4.b adierazlea

Arrisku-adierazlea. Hildako animalien hondakinen presentzia masan bildutako hondakinetan (kop.). Helburua: Batere ez 2020az geroztik.

83. grafikoa: Animalien hondakinen presentzia Jundizko TMB-Biocompost plantan

2016tik, masako bilketaren frakzioko animalien hondakinen presentziaren bilakaerak beherako joera nabarmena izan du. Hala ere, gehikuntza txiki batzuk izan zituen 2020 eta 2023aren arteko aldian. 2025eko datuen arabera, adierazle honen beherako joera berreskuratu da.

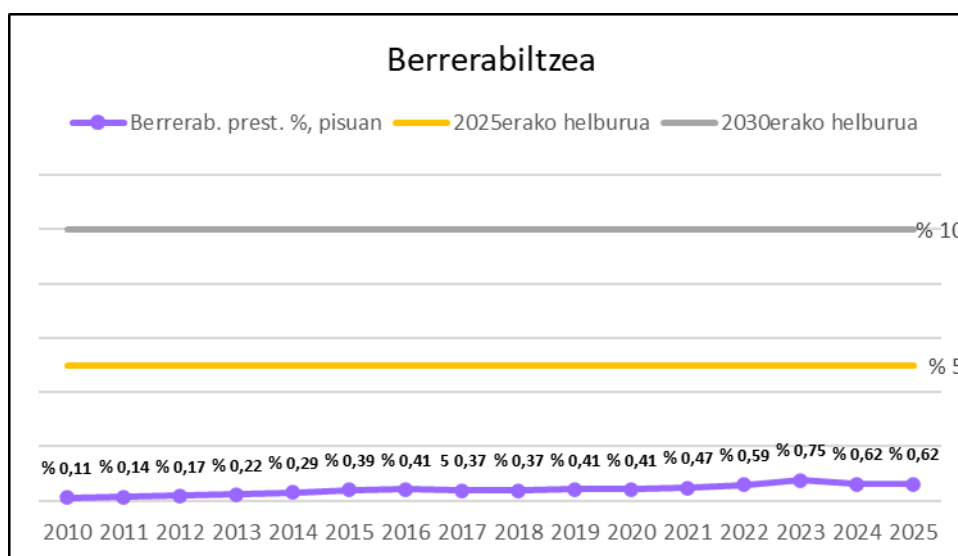
04.HE. Berrerabiltzeko prestakuntza

Berrerabiltzeko prestatzen diren hiri-hondakinen frakzioen ehunekoa eta kopurua handitzea, 2025ean pisuan gutxienez % 5era iritsi arte, Arabako Lurralde Historikoan sortutako hiri-hondakin guztietatik.

Adierazle hau **Ekonomia zirkularrerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzko 7/2022 Legearen** argitalpenaren ondorioz aldatu egin da. Hasiera batean, betetze-urtea 2030 zen, baina 2025era aurreratu da. 2030erako, % 10aren helburua ezarri da.

5. adierazlea

Berrerabiltzeko prestakuntzaren ehunekoa, pisuan.

84. grafikoa: Berrerabiltzeko prestakuntzaren ehunekoa

Ehuneko hori edukiontzi zuriaren, garbiguneetako 2. bizitzako etxolen, Vitoria-Gasteizko bolumen handiko hondakinen udal-bilketaren eta Vitoria-Gasteizko Udalaren ReutilizaGunearen bidez biltzen diren berrerabiltzeko prestatutako materialen kg-en arabera kalkulatu da.

Berrerabiltzeko %5eko prestakuntza lortzeko helburua oso asmo handikoa da, eta tratamendu hori jaso dezaketen hondakin guztien pisuaren % 50 modu eraginkorrean horretara bideratu beharko litzateke. Hau da, lurraldean sortutako oihaltxak, tresna elektriko eta elektronikoen hondakinen eta bolumen handiko hondakinen % 50.

05.HE. Birziklapena

Hiri-hondakin guztietarako:

Birziklatzen diren hiri-hondakinen kopuruak handitzea, halako moldez non berrerabiltzeko prestatutakoaren eta birziklapenaren ehuneko bateratua gutxienez 2025an % 55a (pisuan) eta 2030an % 60a (pisuan) heltzea lortuz, ALHn sortutako hiri-hondakin guztietan oinarrituta.

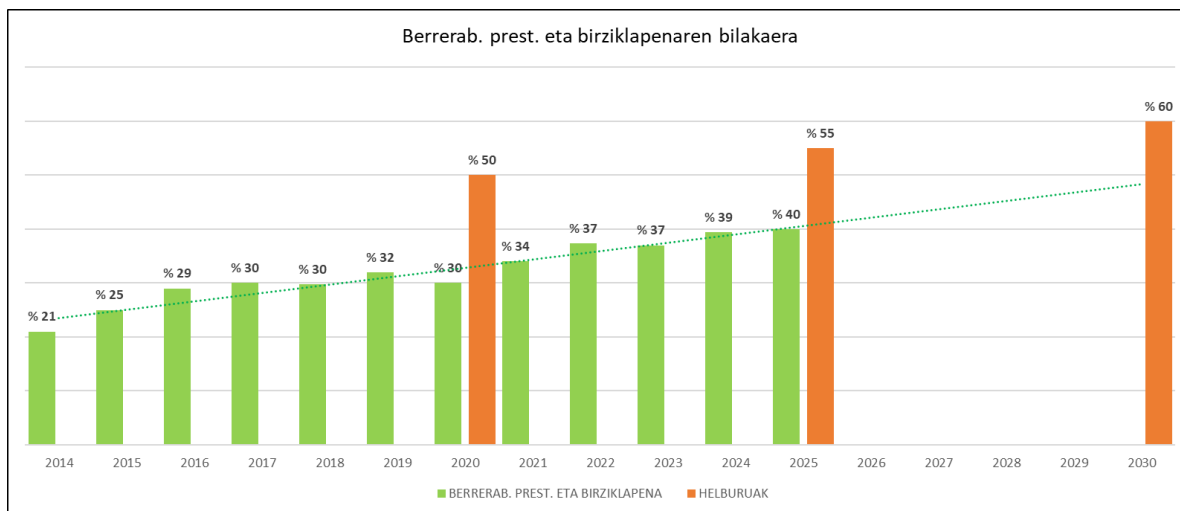
Hiri-hondakinak osatzen dituzten frakzio nagusietarako:

a) Biohondakinak. Pisuan hiri-hondakinen frakzio nagusia izateagatik, 2023az geroztik (urte horretan, biohondakinaren bilketa bereiziak ALH osoan zehar hedatuta egon beharko du), frakzio horri aplikatuko zaizkion birziklapenerako prestakuntza-helburuak hiri-hondakin guztiei aplikatzen zaizkien antzekoak izango dira, hots, % 55a 2025ean eta % 60a 2030ean.

b) Hiri-hondakinak osatzen dituzten gainerako frakzioen kasuan, aldiz, lurraldez gaindiko mailan (hau da, Europa-, estatu- eta autonomia-mailan) ezarritako birziklatze-helburuak aplikatzen dira.

6. adierazlea

Berrerabiltzeko prestakuntzaren eta birziklapenaren ehuneko bateratua gutxienez 2025an % 55era (pisuan) eta 2030an % 60era (pisuan) iristea lortu behar da, ALHn sortutako hiri-hondakin guztietan oinarrituta.

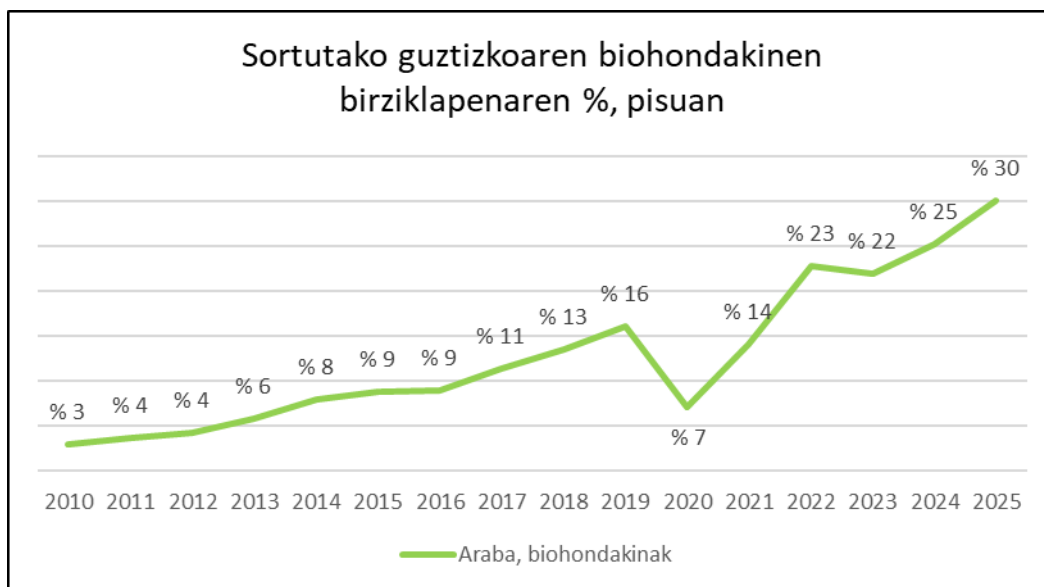
85. grafikoa: Berrerabiltzeko prestakuntzaren eta birziklapenaren ehunekoa

2025ean, birziklapena eta berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren balioa % 40ra iritsi da, helburua % 55 izanik.

7. adierazlea

2025ean sortutako biohondakinen % 55aren birziklapena eta 2030an sortutakoen % 60a.

86. grafikoa: Biohondakinen birziklapenaren ehunekoa

Biohondakinen joera goranzkoa da, eta hazkunde nabarmena izan dute 2025ean, urte horretarako ezarritako helburua gainditu ez duten arren.

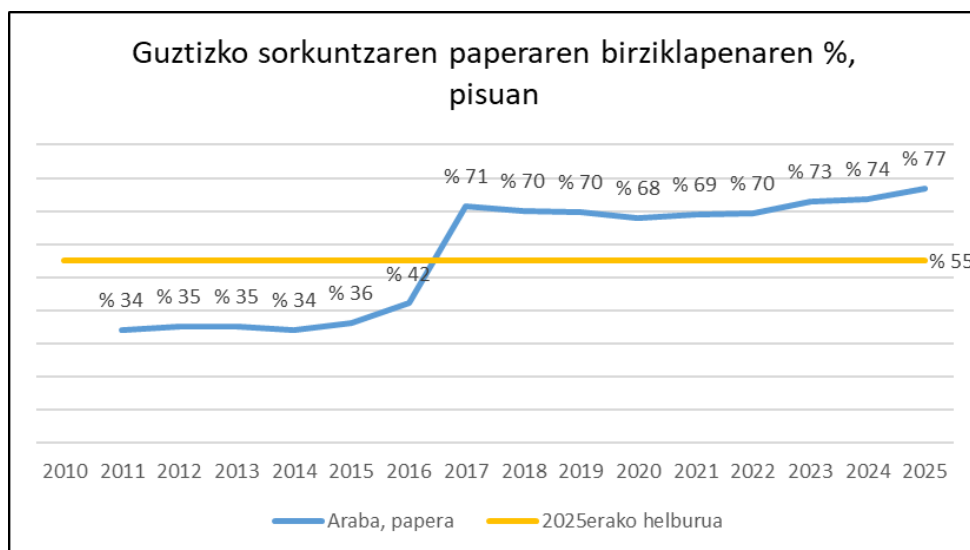
86. Grafikoak 2010etik egondako goranzko bilakaera hori irudikatzen du, eta 2020ko muturreko datua nabarmentzen da, COVID-19aren osasun-krisiaren ondoriozko hondakinen tratamendurako ezarritako neurri bereziak direla eta.

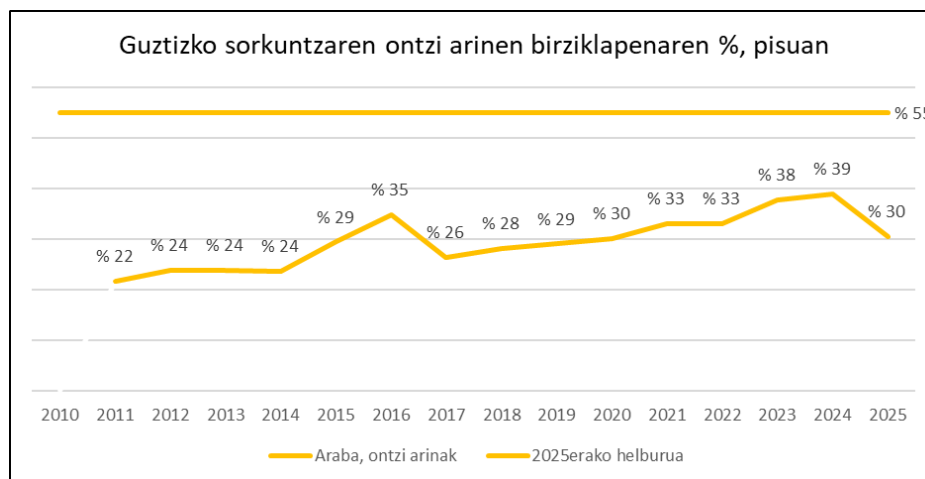
8. adierazlea

Papera, Ontzi arinak eta Beira frakzioen gutxieneko birziklapena % 50ekoa izan da pisuan 2020an sortutakoarekin konparatuz, % 55ekoa pisuan 2025arekin alderatuz eta % 60koa pisuan, aldiz, 2030arekin konparatuz.

Adierazle horren balioak kalkulatzeko, 2011, 2018, 2023 eta 2025eko zehazketen datuak erabili dira. 2016a da 2011ko datuak erabili dituen urtea; 2017a, berriz, 2018ko hasierako zehazketa erabili zen lehen urtea izan zen. Hori dela eta, bi ekitaldi horien artean dagoen tarte adierazlearen kalkulua egiteko erreferentzia-aldaketari dagokio.

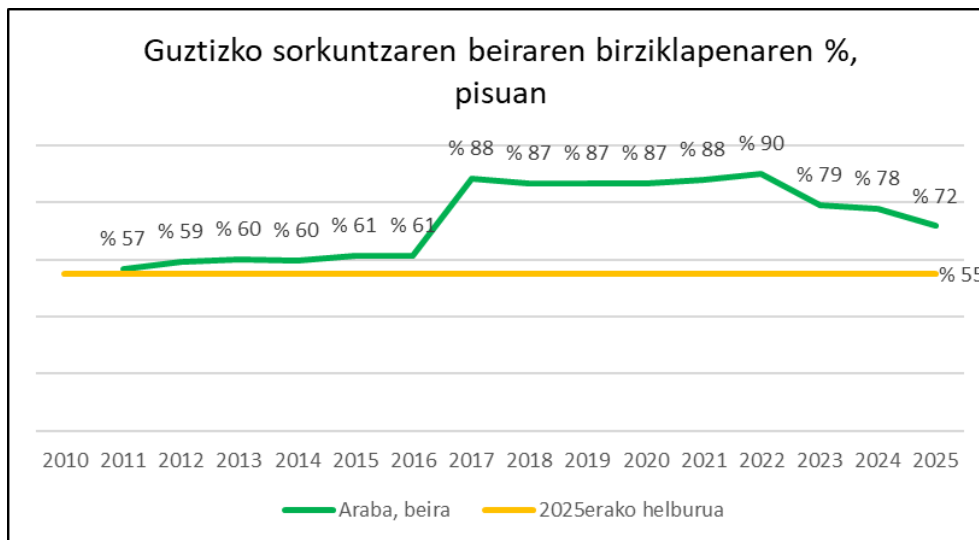

87. grafikoa: Paperaren birziklapenaren ehunekoa

88. grafikoa: Birziklatutako ontzi arinen ehunekoa

89. grafikoa: Beiraren birziklapenaren ehunekoa

Aurreko grafikoek birziklapen-ehuneko handiak erakusten dituzte paperaren eta beiraren frakzioetan. Bi horiek oso sendotuta daude, duela urte batzuk % 55eko birziklapen-helburua lortu baitzuten. Aitzitik, ontzi arinen kasuan, oraindik ez da helburu hori lortu.

06.HE. Beste balorizazio mota bat

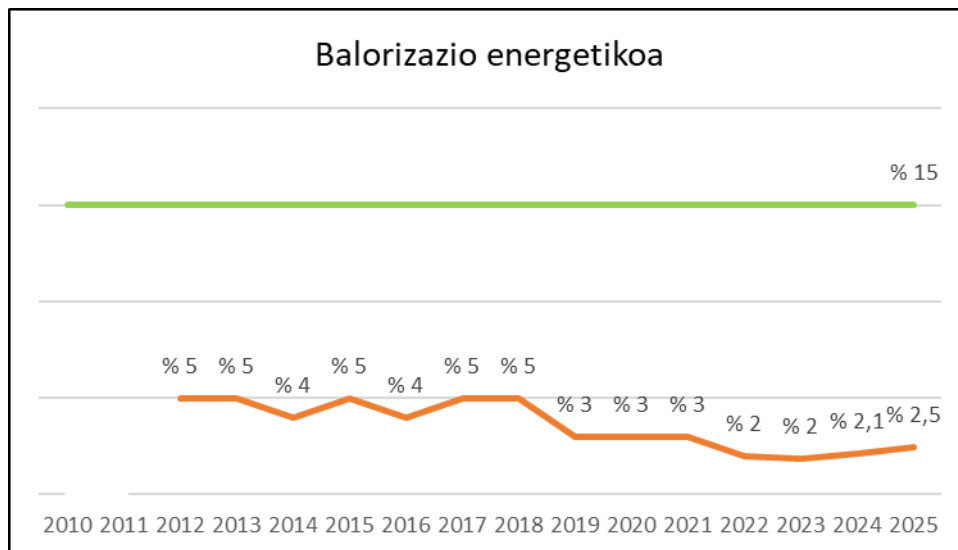
Birziklapenetik ezberdinak diren beste balorizazio-tratamenduak jaso dituzten hiri-hondakinen ehunekoa % 15 atalasez azpitik (pisuan) mantentzea, ALHn sortutako hiri-hondakin guztietatik.

2012tik eskuragarri ditugun datuei jarraikiz, grafiko honetan balorizazio energetikora zuzendutako hondakinen ehunekoa adierazten da; balorizazio energetikoa lurraldean birziklapenetik ezberdina den balorizazio bakarra da.

Beraz, grafikoak balorizazio energetikora zuzendutako hondakinen ehunekoa azken urteetan ez dela asko aldatu eta helburu estrategikoak ezarritako gehienezkotik urrun mantentzen dela erakusten du.

9. adierazlea

Balorizazio energetikora zuzendutako hondakinen ehunekoa.

90. grafikoa: Balorizazio energetikoaren ehunekoa

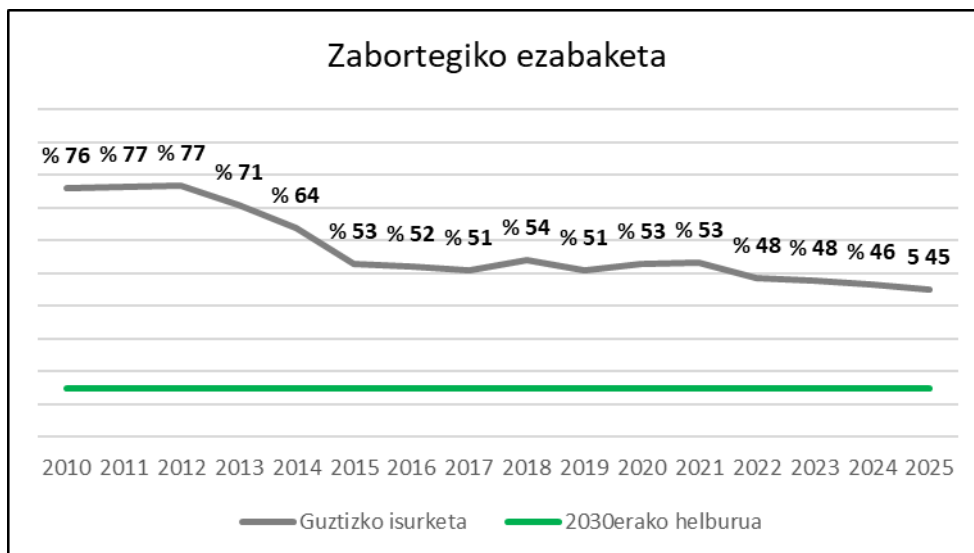

07.HE. Ezabaketa segurua

2030ean, zabortegian utzitako udal-hondakinen kopurua sortutako hondakinen % 15aren mugarriaren azpitik jaitea.

10.a adierazlea

Zabortegira zuzendutako hondakinen ehunekoa.

91. grafikoa: Zabortegiko ezabaketaren ehunekoa

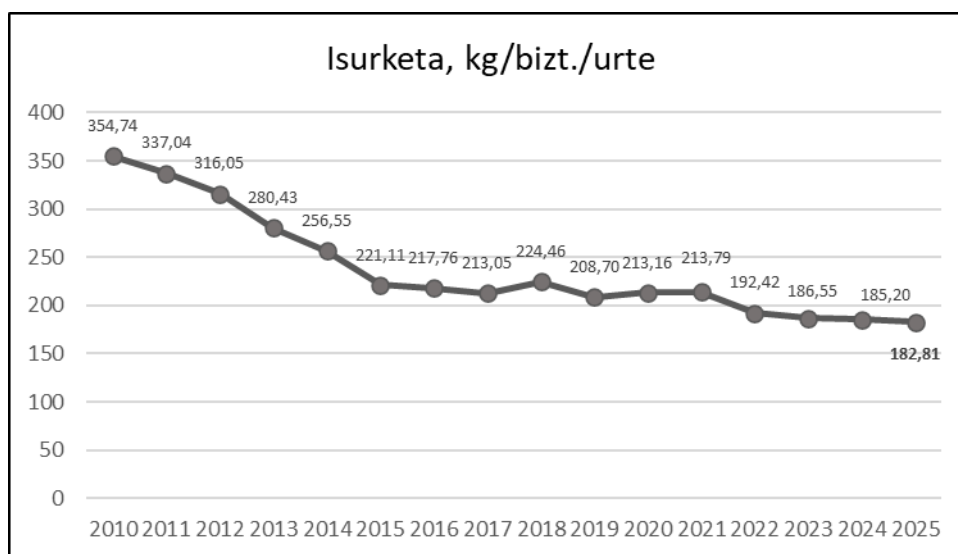
Lurraldean sortutako hondakinen guztizkoaren % 45a (pisuan) bideratzen da zabortegiko ezabaketara, nahasturik zein bereizita bildu diren kontuan hartu gabe.

Hondakinak zabortegian ezabatzeko aukera arautzen duen 646/2020 EDren % 40ko helburua ez da oraindik gainditu.

10.b adierazlea

ALHn zabortegian utzitako *per capita* hiri-hondakinak.

92. grafikoa: Zabortegiko ezabaketaren kg/bizt./urte ratioa

4. Ondorioak

2025ean, **138.316 hondakin-tona** sortu dira Arabako Lurralde Historikoan; beraz, **biztanle bakoitzeko, 404,24 kg** sortu egin dira. Hortaz, % 2,6 handitu da 2024koarekin alderatuta, edo, beste era batera esanda, 3.547 tona gehiago sortu dira aurreko urtearekin konparatuta. Hazkunde hori, txikia izan arren, joera aldatu du, 2024tik sorkuntza handitu egin baita. Egoera hori aurreko ekitaldien beherako joeraren kontrakoa da.

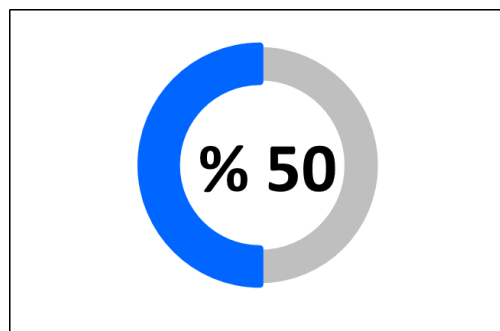
7/2022 Legearen 17. artikulua arabera, 2025. urterako, **hondakinen sorkuntza % 13 murrizteko helburua ezarri da, 2010. urtearekin alderatuta**. 2025ean, sorkuntzan izandako gorakada gorabehera, kg/bizt./urte balioa % 13,1 txikiagoa izan da 2010ean sortutakoarekin alderatuta, eta, horrenbestez, prebentzio-helburu hori bete da.

Hala ere, kontuan hartu behar da 2024tik gertatutako joera-aldaketa, sorkuntzaren hazkundeak arriskuan jar lezakeelako prebentzio-helburuen lorpena etorkizuneko ekitaldietan.

Bilketa egiten ari den moduari dagokionez, **bilketa bereizia igo egin da aurten ere**, baina gauza bera gertatu da hondakin nahastuekin. Urte honetako datua **bilketa bereiziaren % 42** da. Hortaz, **bildutako hondakin guztien % 58 nahasturik** bildu da. 2035erako ezarritako helburua bilketa bereizia % 50era iristea da. Joera mantenduz gero, helburu hori ezarritako dataren aurretik ere lortu ahal izango da.

Udalerri-mailan, **51 udalerrietatik 14k bete dute jada 2035erako ezarritako helburua**:

• Kripan	% 77
• Gaubea	% 66
• Burgelu	% 63
• Zalduondo	% 63
• Eltziego	% 62
• Zigoitia	% 60
• Iruña Oka	% 58
• Asparrena	% 56
• Lantziego	% 56
• Zuia	% 55
• Barrundia	% 54
• Donemiliaga	% 54
• Arratzua-Ubarrundia	% 53
• Bernedo	% 53

Datu horiek baloratzeko, kontuan izan behar dugu udalerri horietako batzuek udal gaindiko jatorriko hondakinak biltzen dituzten instalazioak dituztela. Kasu horietan bilketa bereiziaren

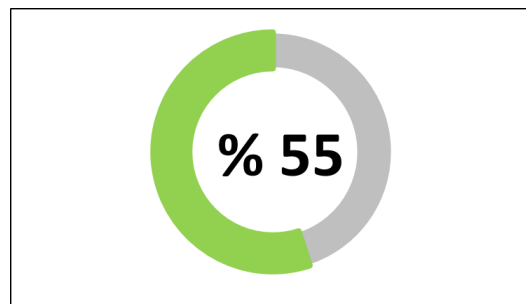
balioei eragiten dieten instalazioak Gaubeako eta Iruña Okako garbiguneak dira, baita LGGak ere. Bilketa bereziaren balioak baxuagoak izan ohi dira instalazio mota horiek ez dituzten udalerrietan. Adierazgarriak dira, baita ere, datuak erregistratzean izandako zenbait arazo, baita zenbaketari eragin diezaiokeen datuen kalitatea ere. Adibidez, uste denez, inausketa-hondakinen behar baino kopuru txikiagoa zenbatu da zenbait udalerritan, eta hortaz, horien bilketa berezia dokumentu honetan adierazitakoa baino handiagoa izan liteke.

Analisia bildutako frakzioetan ardaztuz gero, **FORS eta FOGO** izan dira hazkunderik handiena izan dutenak, % 18 eta % 35eko igoerekin, hurrenez hurren. Gainera, aurtengo zehazketan ikusi den modura, edukiontziak ixteak **ezegokien** balioak % 5 inguruan mantentzea ahalbidetu du eta, horri esker, ezegokien presentziarekiko bereziki sentikorra den frakzioa behar bezala kudeatzen dela bermatzen da.

Hondakinen tratamenduari dagokionez, oro har, aurtan, **birziklapena eta berrerabiltzeko prestakuntza aukera % 40ko** baliora iritsi da. Balio garrantzitsua bada ere, ez da nahikoa 7/2022 Legearen 26. artikuluan eta 05. Helburu Estrategikoan ezarritako helburua lortzeko. Helburua birziklapena eta **berrerabiltzeko prestakuntza aukeraren balioa gutxienez % 55eko** izatea zen.

Hala eta guztiz ere, bilketa bereziaren helburuaren kasuan gertatutakoaren modura, nabarmentzekoa da **7 udalerrik lortu dutela dagoeneko birziklapenaren eta berrerabiltzeko prestakuntzaren % 55eko helburua:**

• Kripan	% 75
• Burgelu	% 63
• Gaubea	% 61
• Eltziego	% 60
• Zalduondo	% 59
• Iruña Oka	% 56
• Asparrena	% 55

Frakzio espezifikoek dagokienez, beirazko ontzien eta papera-kartoiaren frakzioek helburua lortu dute, % 72 eta % 77ko birziklapen-ehunekoein, hurrenez hurren. Ontzi arinak, aitzitik, % 30ean daude oraindik birziklapenari dagokionez, eta, beraz, ontzien araudian ezarritako % 65eko helburutik urrun daude.

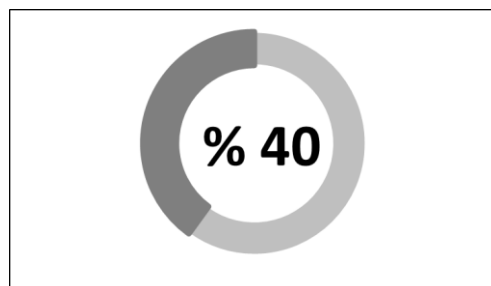
Hondakinen tratamenduarekin jarraituz gero, bada 2025erako ezarritako azken helburu bat. Kasu honetan, **hondakinak zabortegean ezabatzeko aukera arautzen duen 646/2020 EDren 8. artikulua** da. Artikuluak adierazten duenez, 2025eko urtarrilaren 1erako, **zabortegetan**

ezabatutako udal-hondakinen kopurua (pisuan) sortutako udal-hondakin guztien % 40 edo gutxiagora murriztu beharko da. 2025ean, lurralde osoan sortutako hondakinen **% 45 (pisuan) zabortegian ezabatu da**. Balio hurbila da, baina ez da nahikoa, azken 15 urteotako balio txikiena bada ere.

Aurreko helburuekin gertatzen den modura, lurraldean badira kasu arrakastatsuak ere, **11 udalerritan % 40 edo gutxiago bideratzen baita zabortegian ezabatzera:**

• Kripan	% 12
• Burgelu	% 28
• Gaubea	% 29
• Eltziego	% 30
• Zalduondo	% 32
• Iruña Oka	% 33
• Asparrena	% 34
• Lantziego	% 35
• Donemiliaga	% 37
• Barrundia	% 38
• Kuartango	% 40

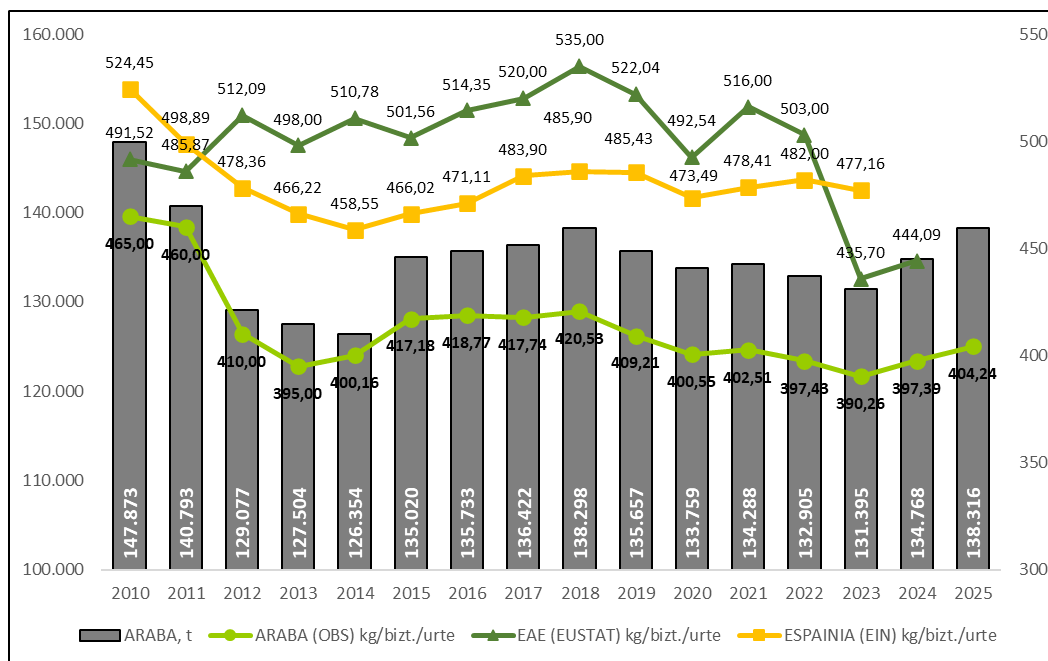
2025eko Hondakinen Inbentarioaren emaitzetatik ondoriozta dezakegunez, Arabako Lurralde Historikoak bide egokitik jarraitzen du, urtero ari baita adierazle guztiak hobetzen. Hala ere, ahalegin handiagoa egin behar da plangintzan eta araudian ezarritako helburu anbiziotsuak lortzeko.

Dena den, lurraldeko zenbait udalerrik emaitza pozgarriak dituzte, helburuak bete baitituzte eta gainerako udalerrientzat adibide izan baitaitezke. Horrek erakusten duenez, Arabako Lurralde Historikoa bide onean dago, eta, gainera, nahi dituen emaitzak lortzen ari da, udal-hondakinen bilketan eta kudeaketan arrakasta izan duten benetako adibideak baititu.

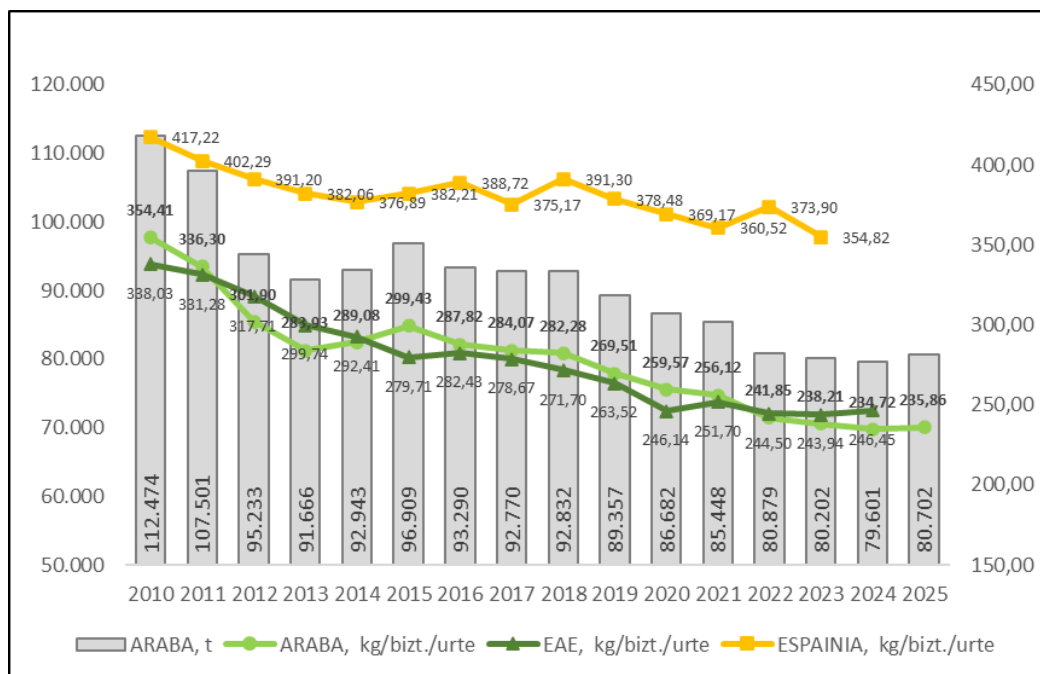

1. eranskina

Frakzio nagusien bilketen bilakaera

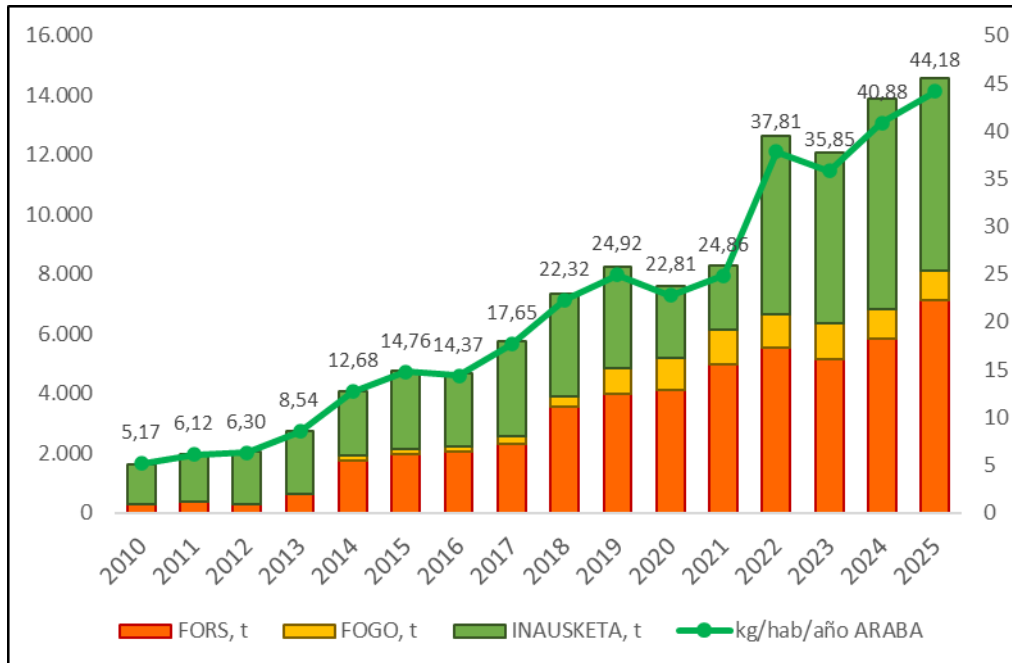

93. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Araba

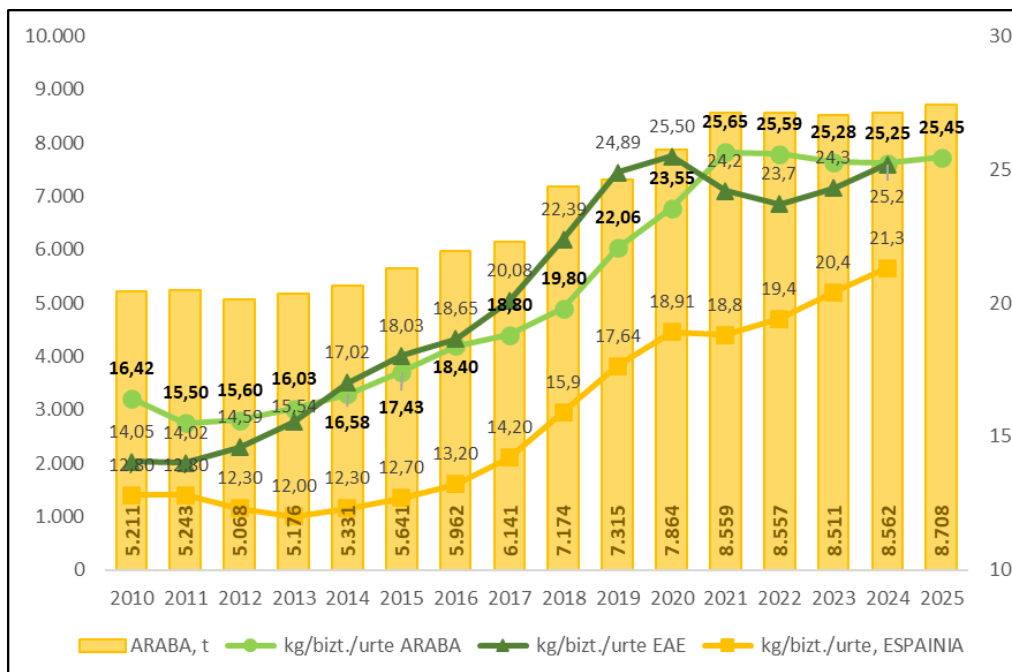

94. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Araba

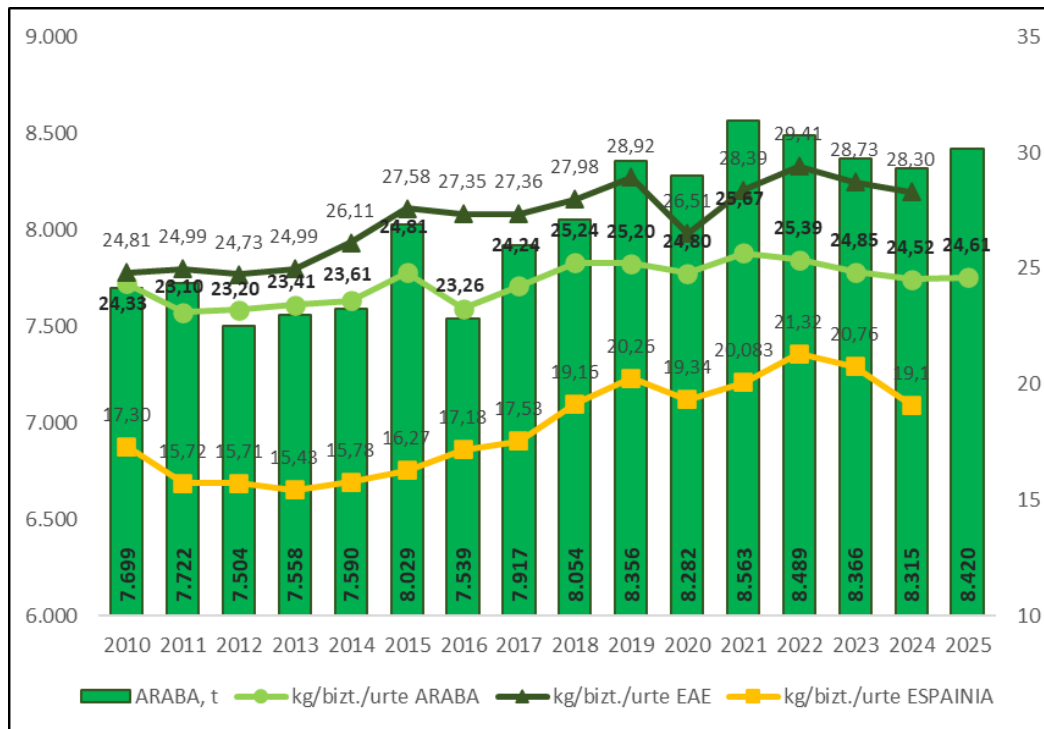

95. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Araba

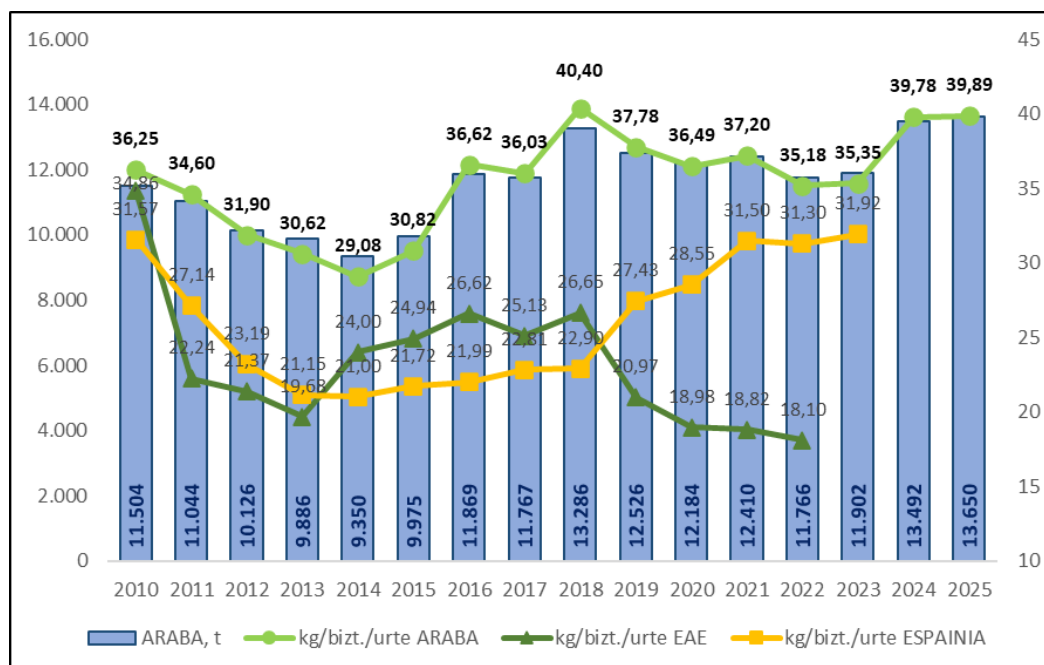

96. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Araba

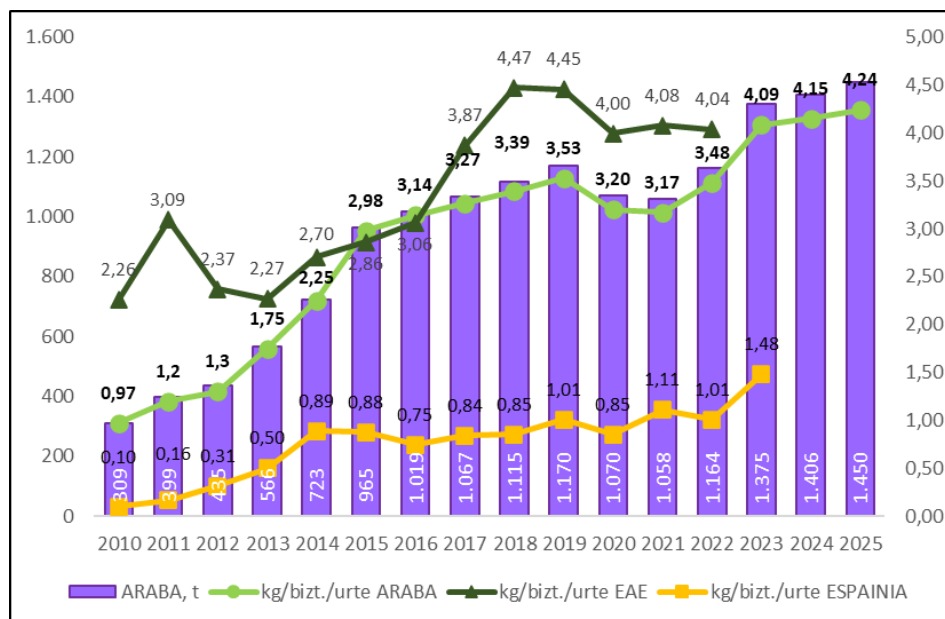

97. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Araba

98. grafikoa: Paperaren bilketaren bilakaera, Araba

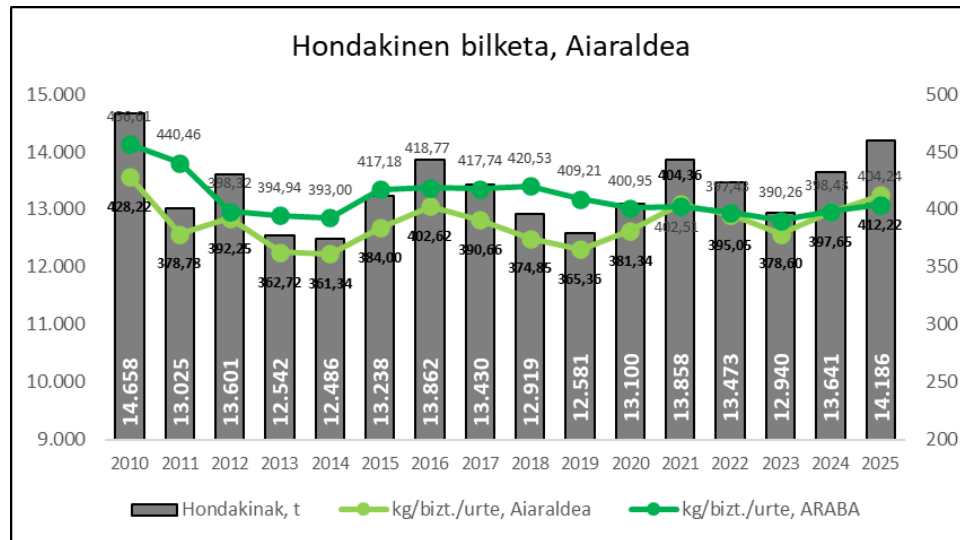

99. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Araba

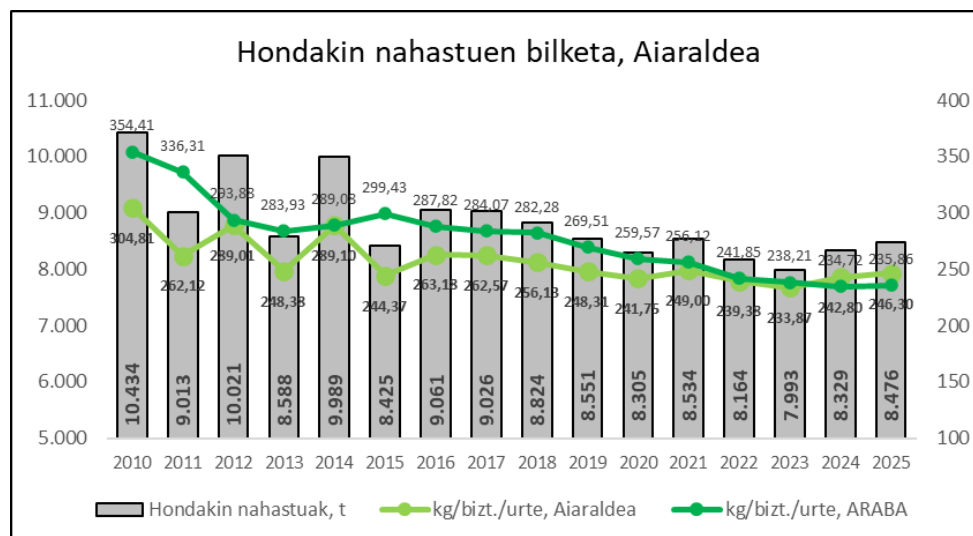
Iturriak: EIN, EUSTAT, Hondakinen Behatokia

Aiaraldeko kuadrilla

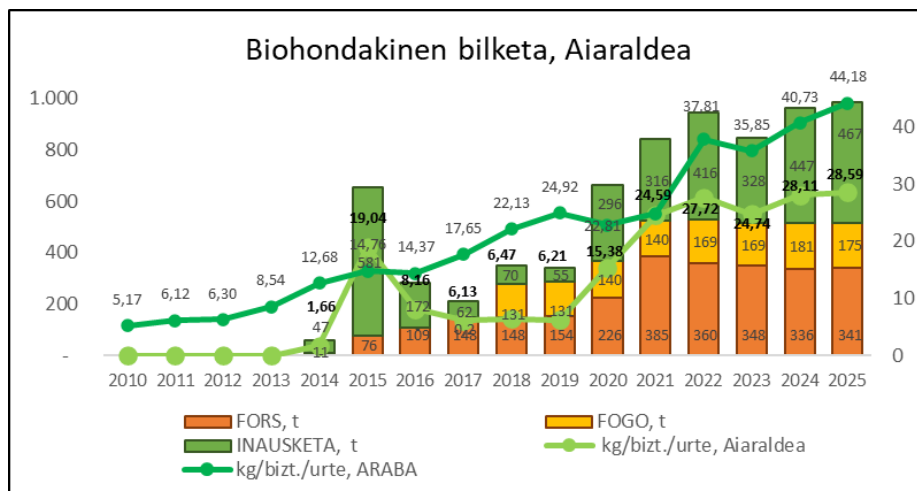

100. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Aiaraldea

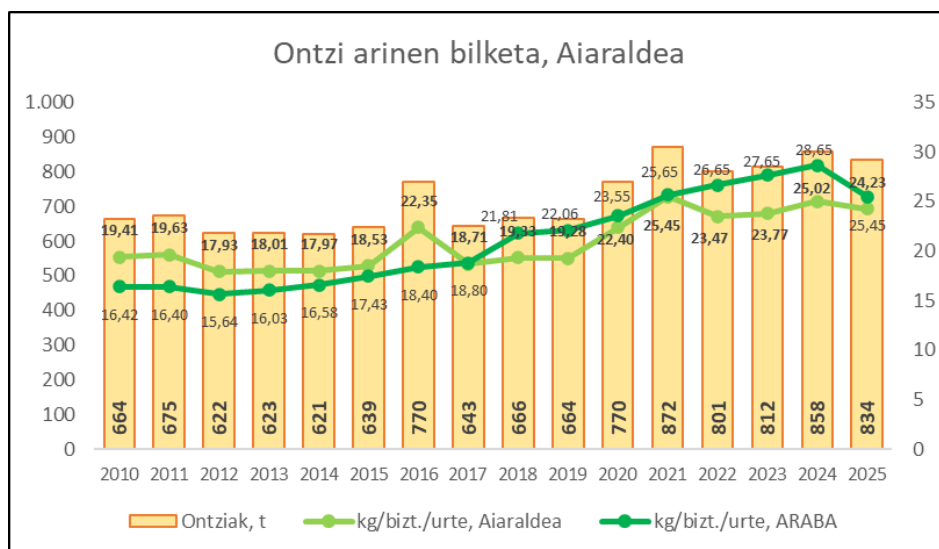

101. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Aiaraldea

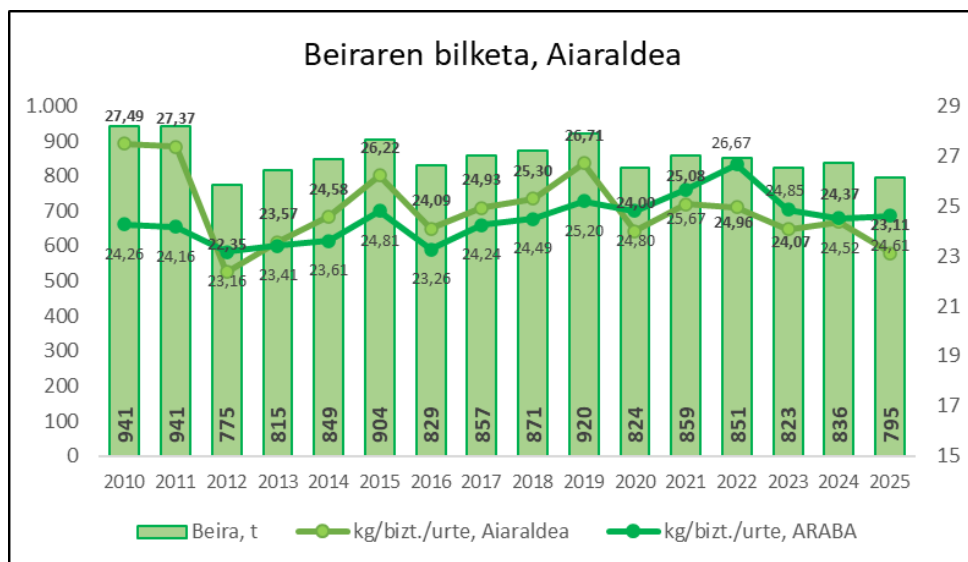

102. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Aiaraldea

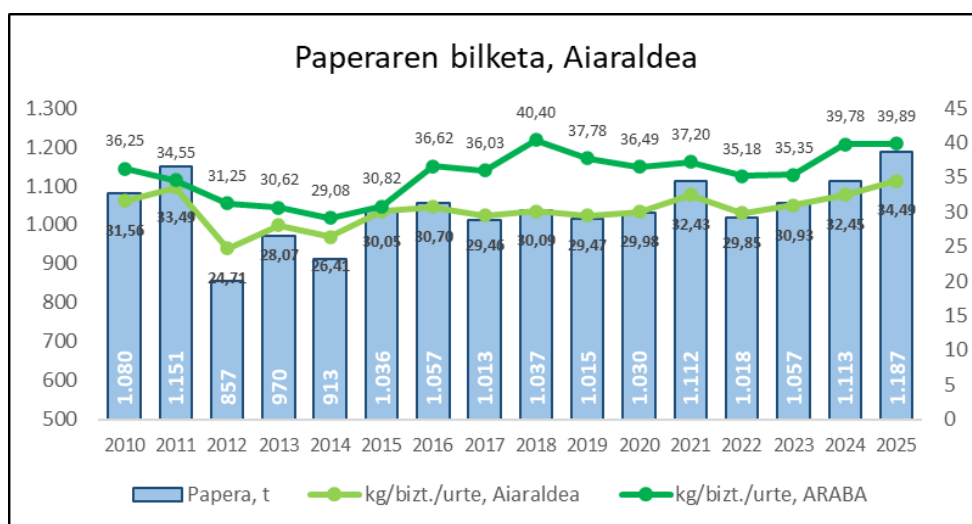

103. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Aiaraldea

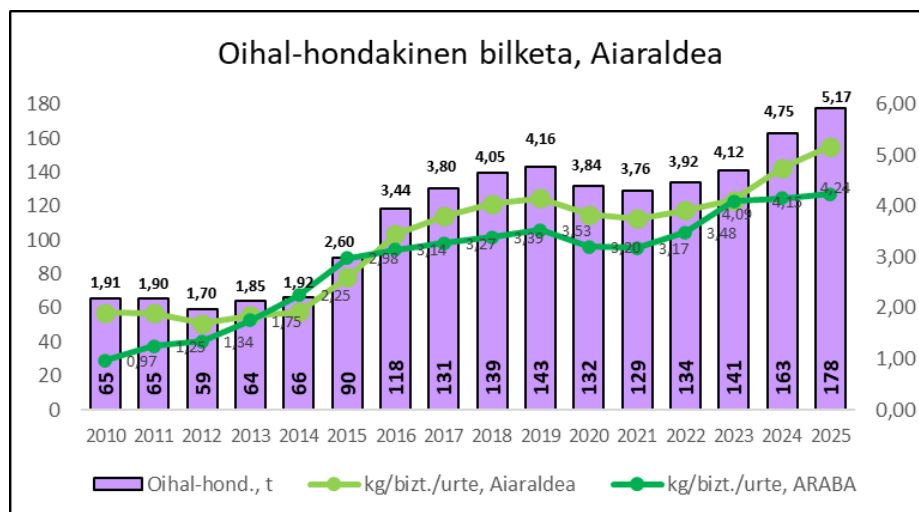

104. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Aiaraldea

105. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Aiaraldea

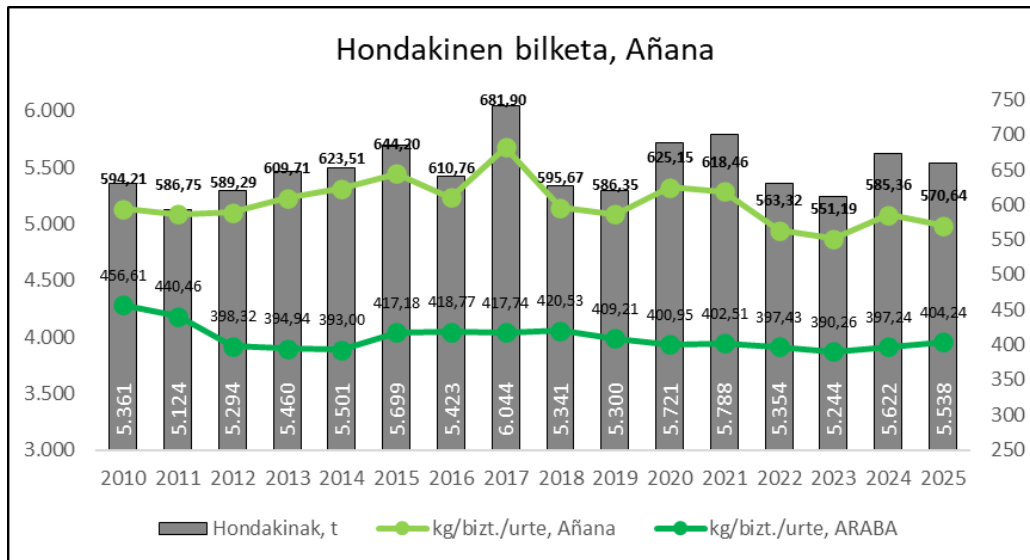

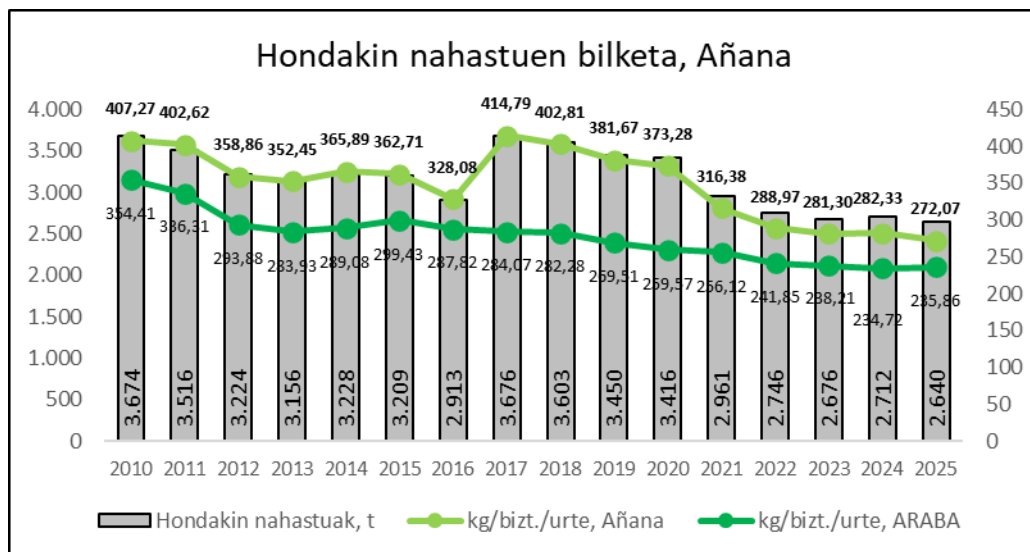
106. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Aiaraldea

Añanako kuadrilla

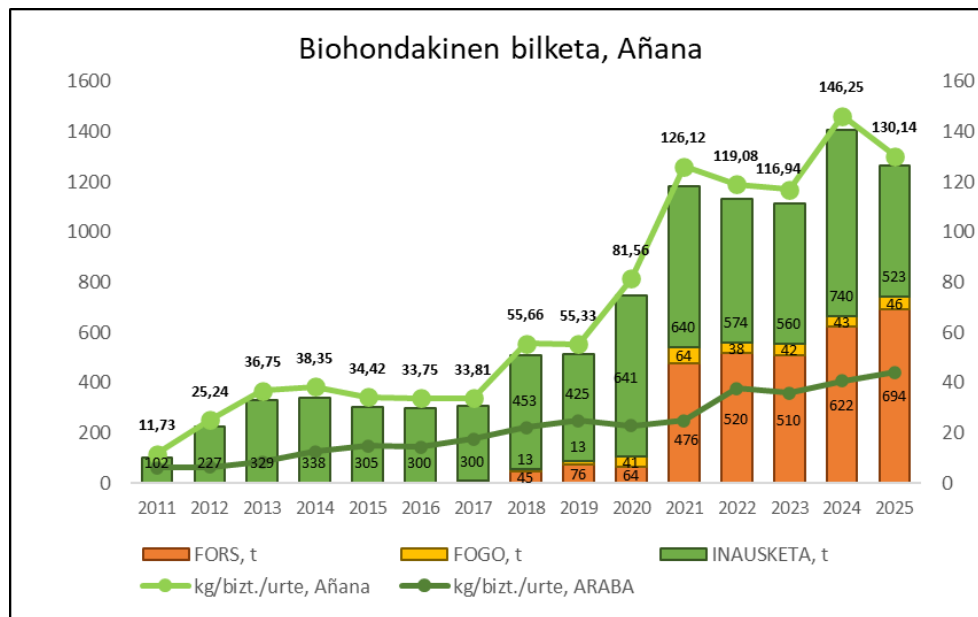

107. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Añana

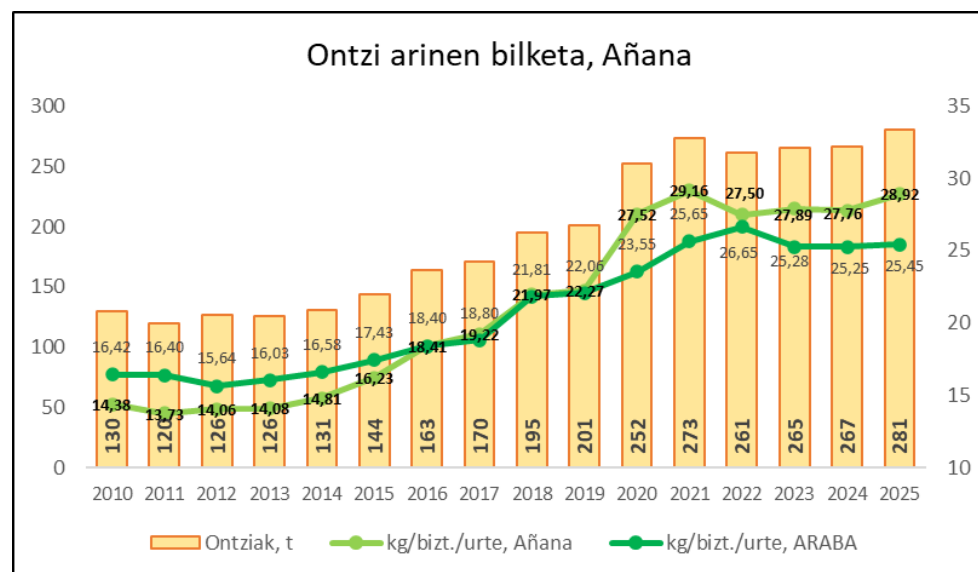

108. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Añana

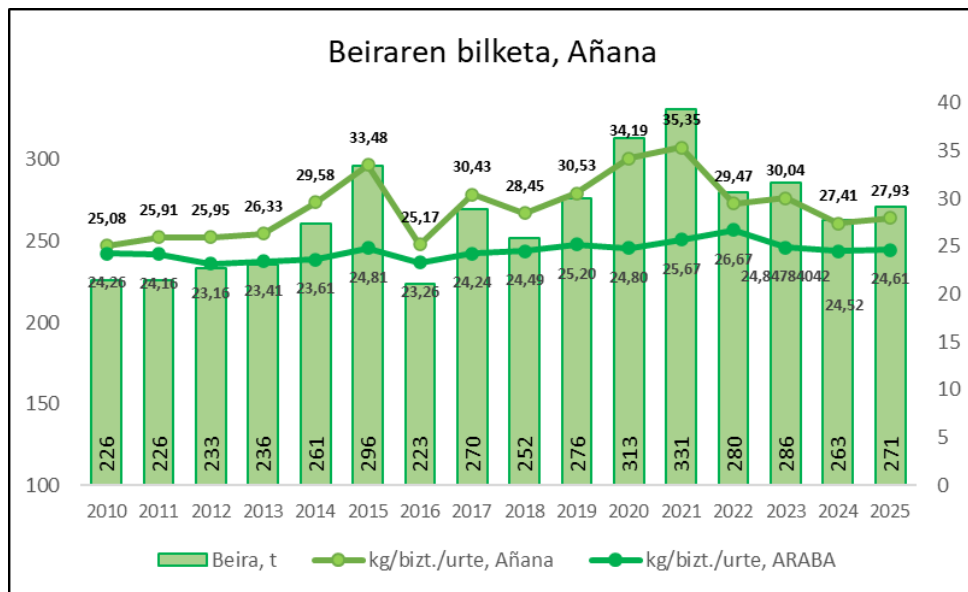

109. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Añana

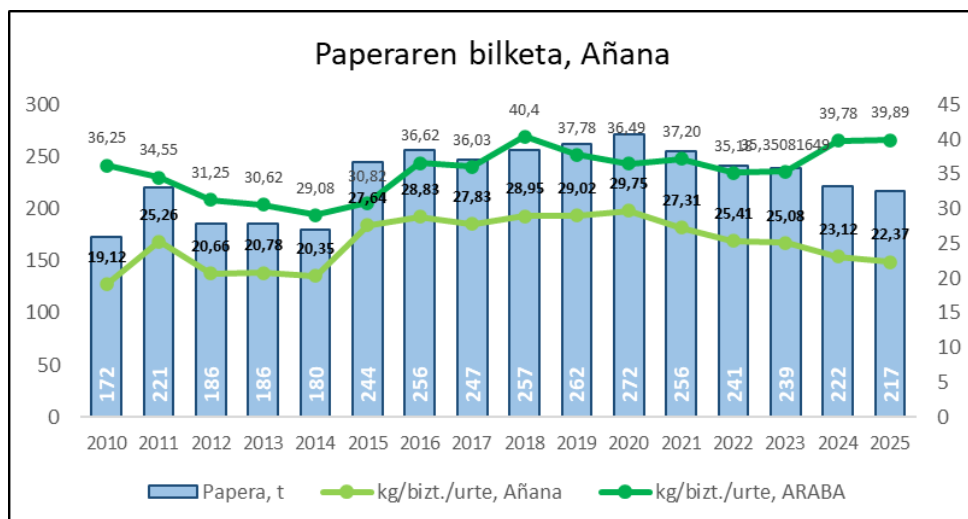

110. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Añana

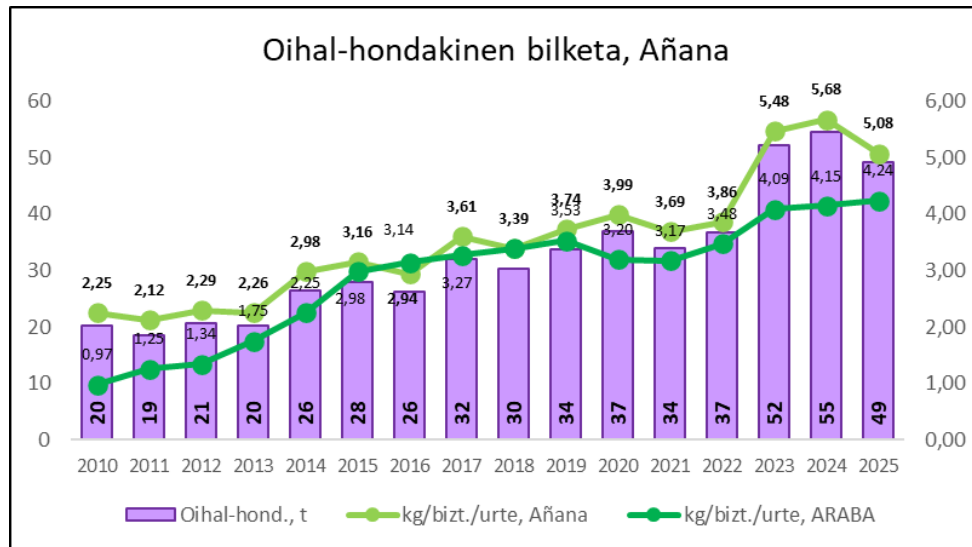

11. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Añana

112. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Añana

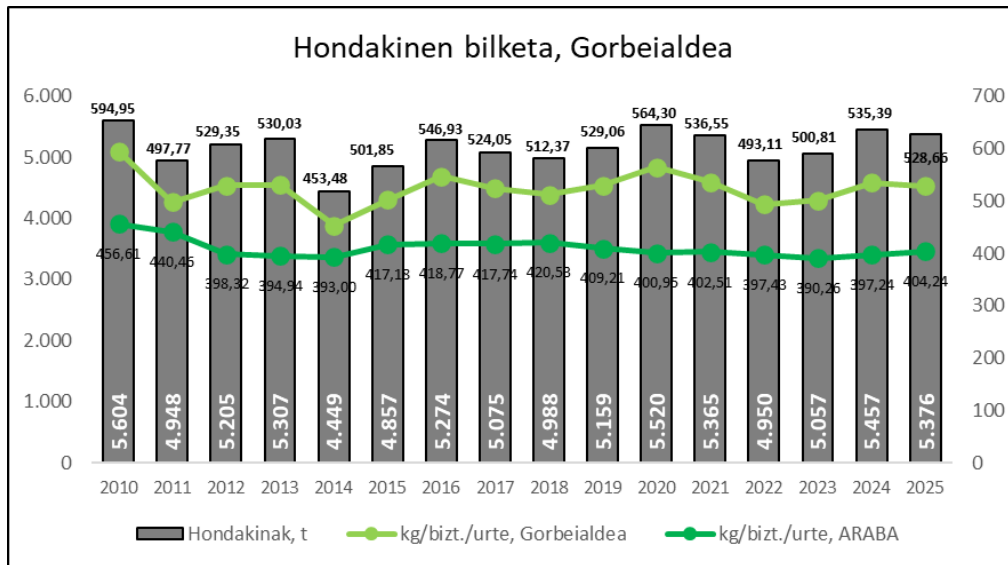

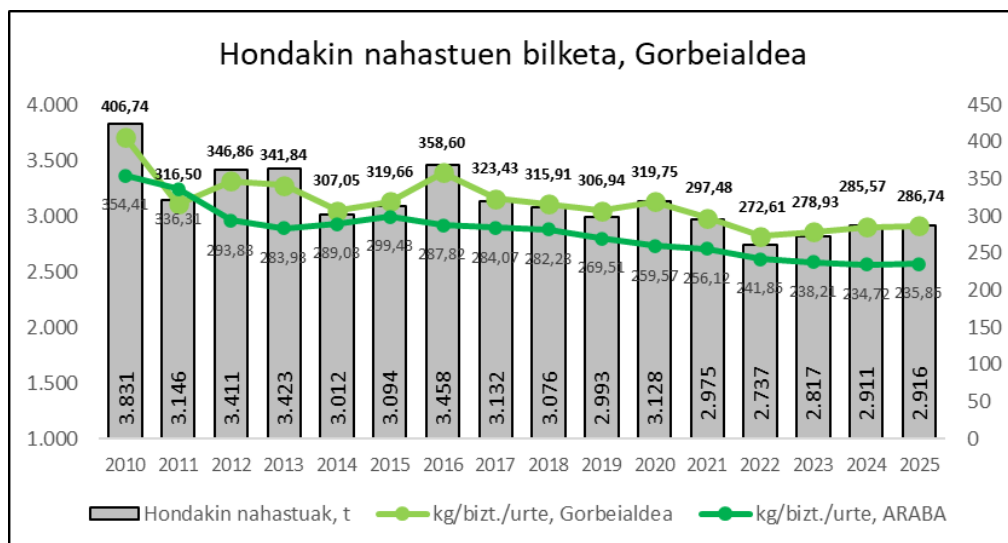
113. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Añana

Gorbeialdeko kuadrilla

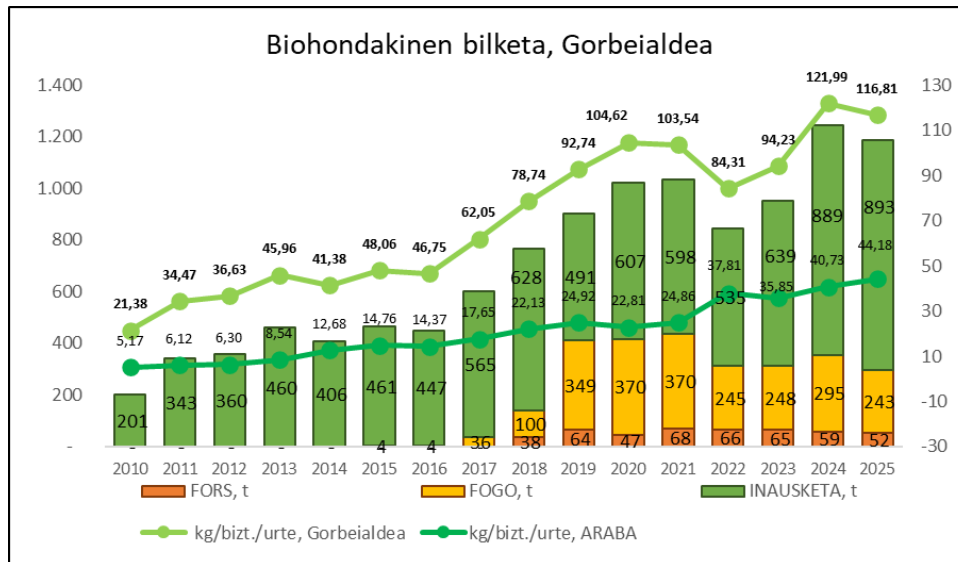

114. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Gorbeialdea

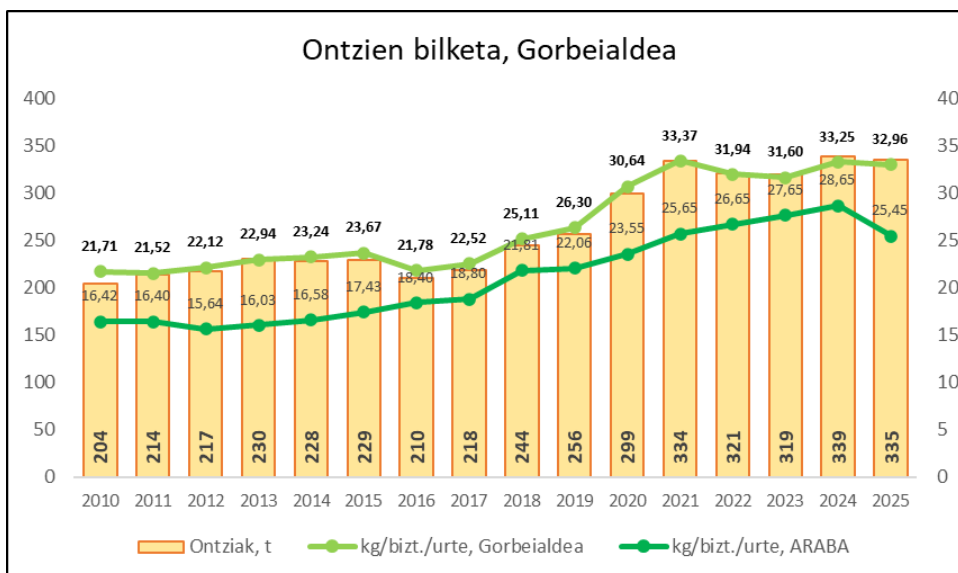

115. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

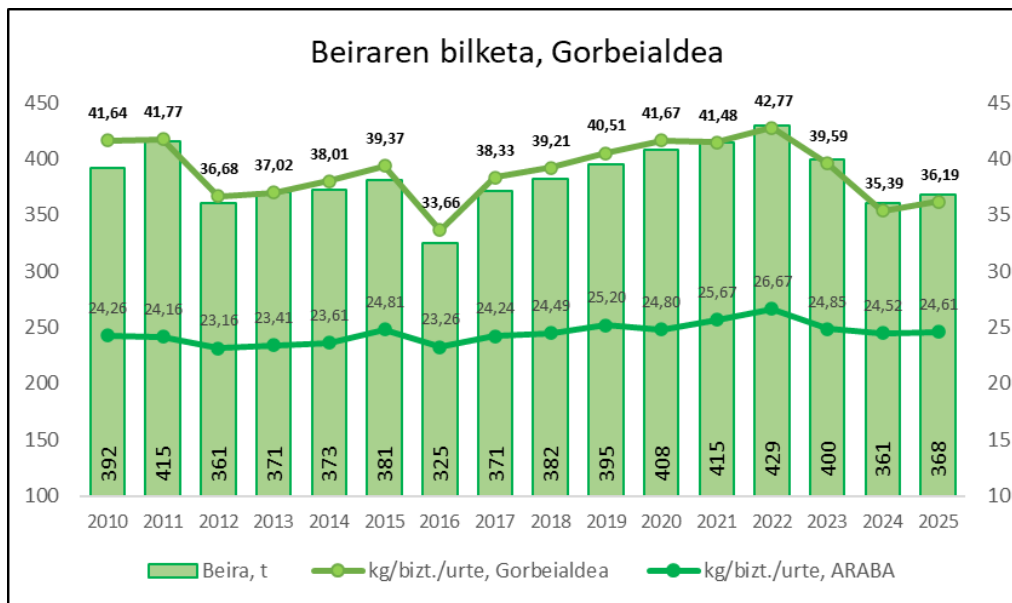

116. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

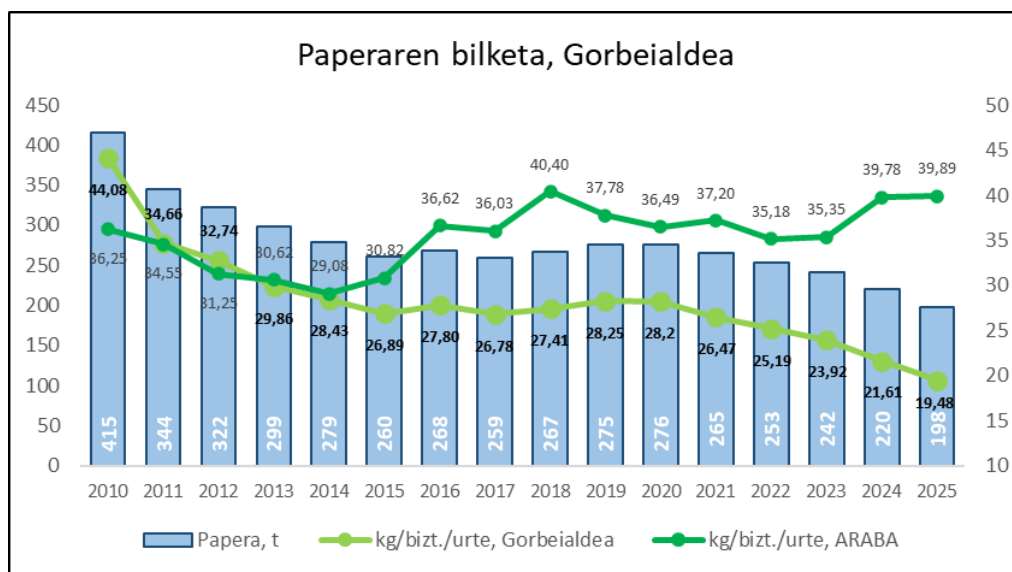

117. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

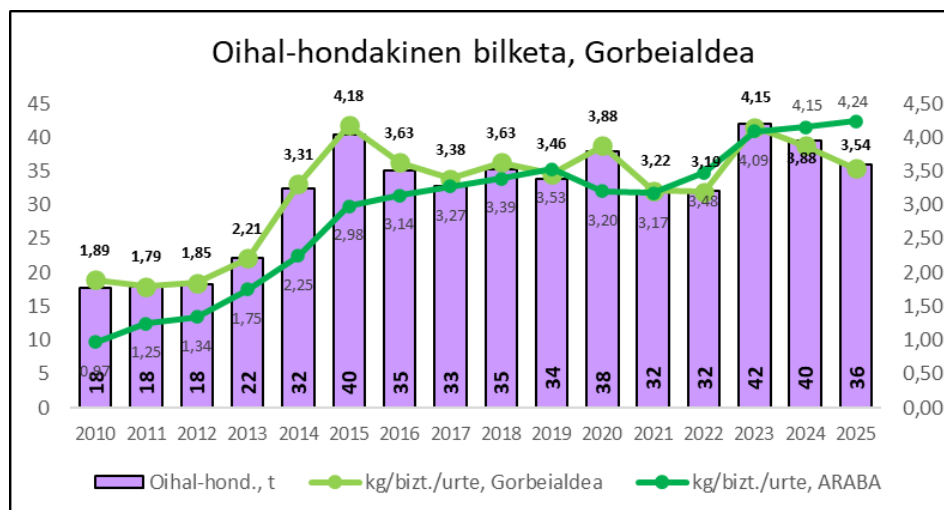

118. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

119. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

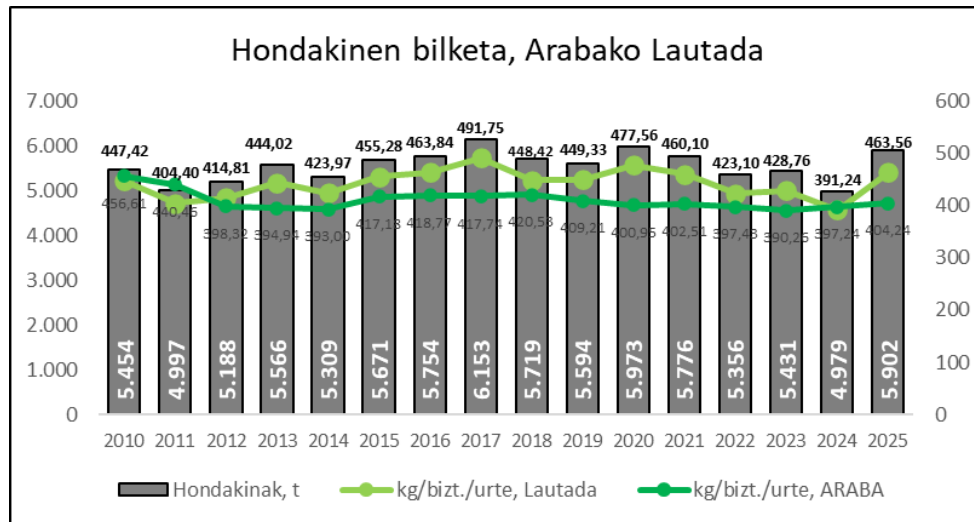

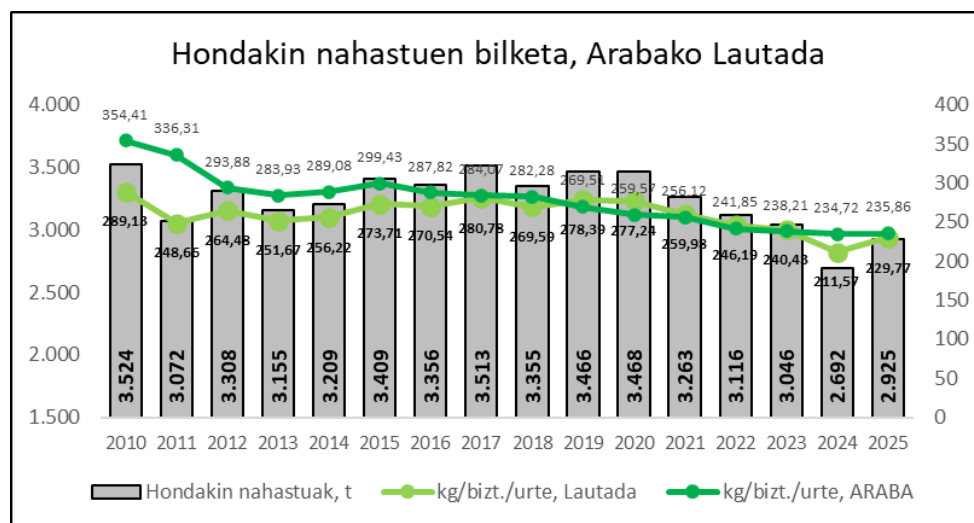
120. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Gorbeialdea

Arabako Lautadako kuadrilla

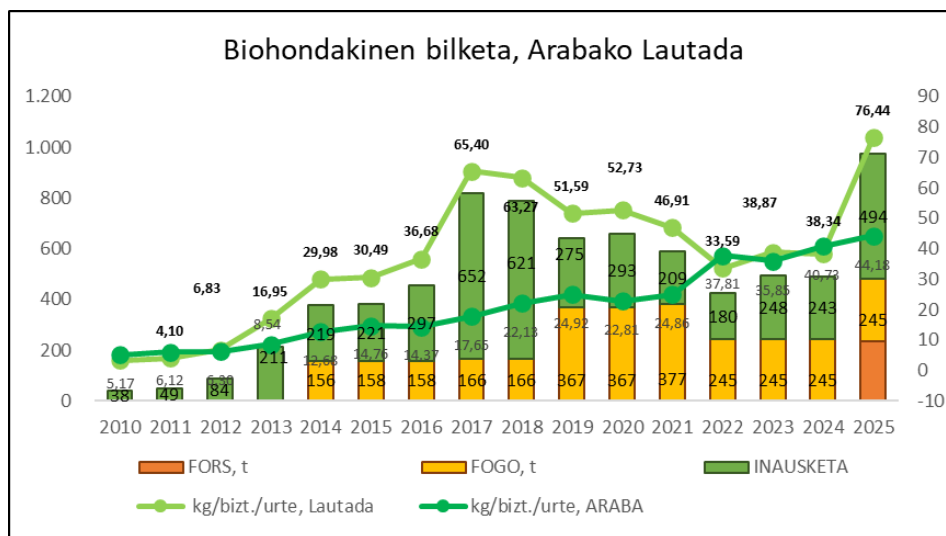

121. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Arabako Lautada

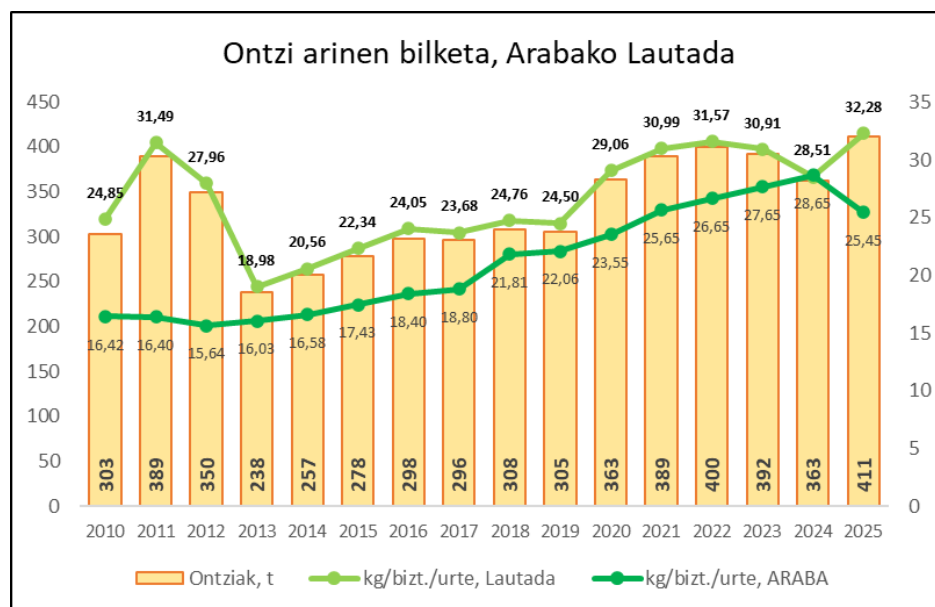

122. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

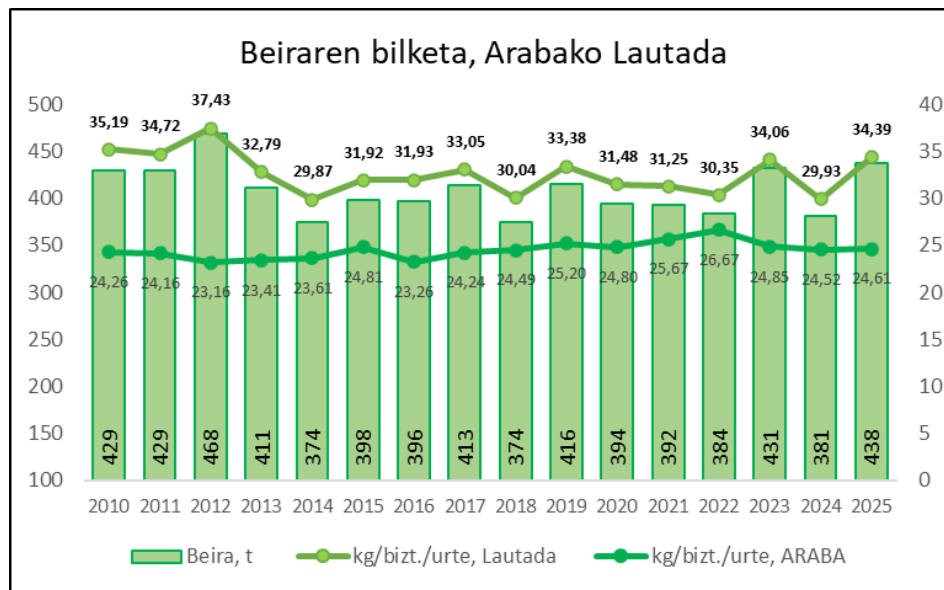

123. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

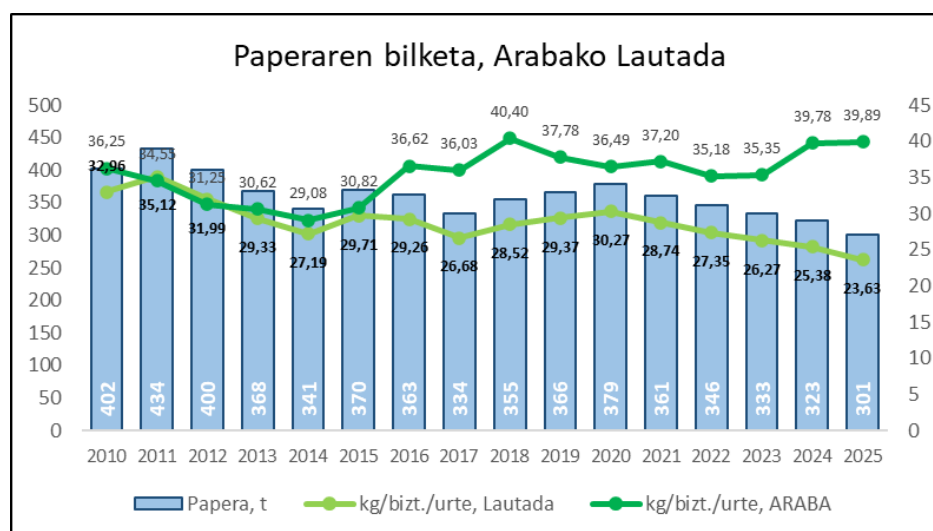

124. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

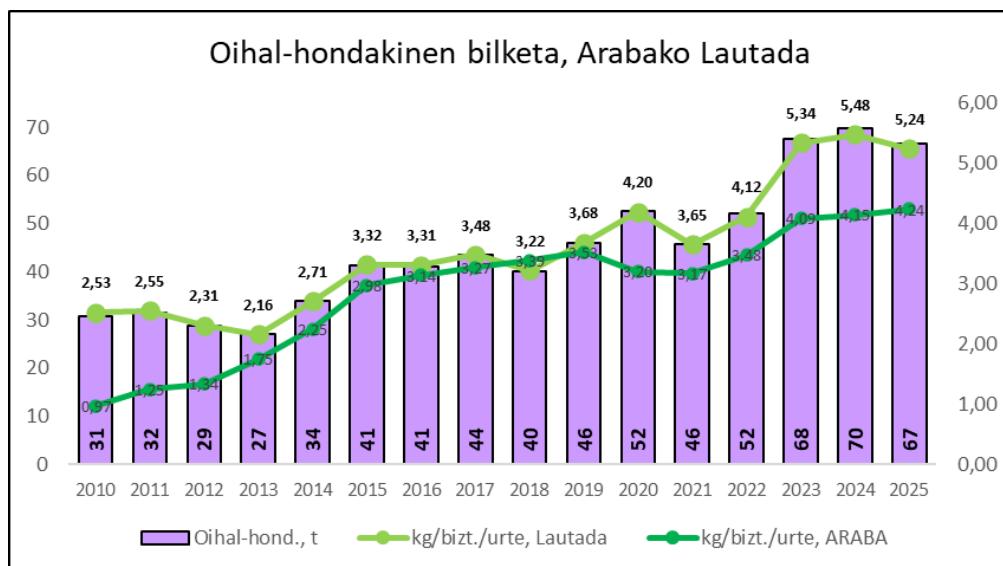

125. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

126. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

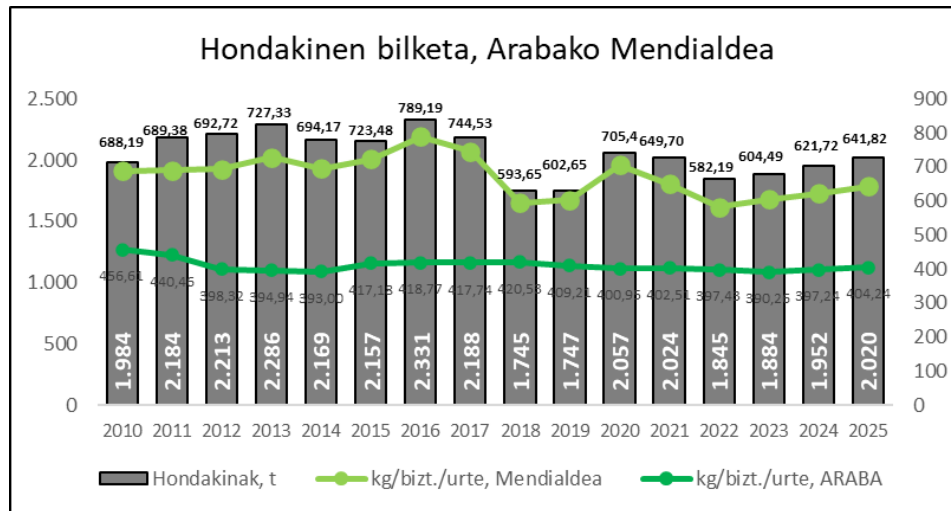

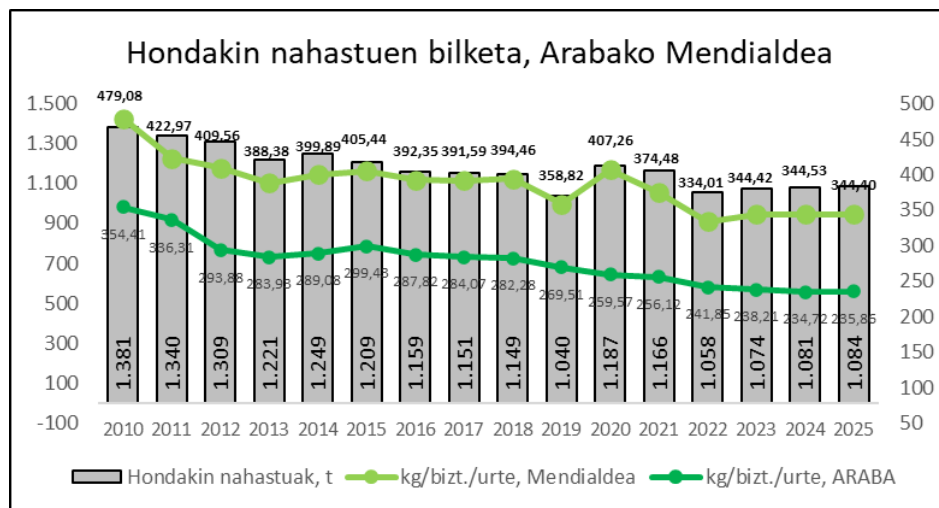
127. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Arabako Lautada

Arabako Mendialdeko kuadrilla

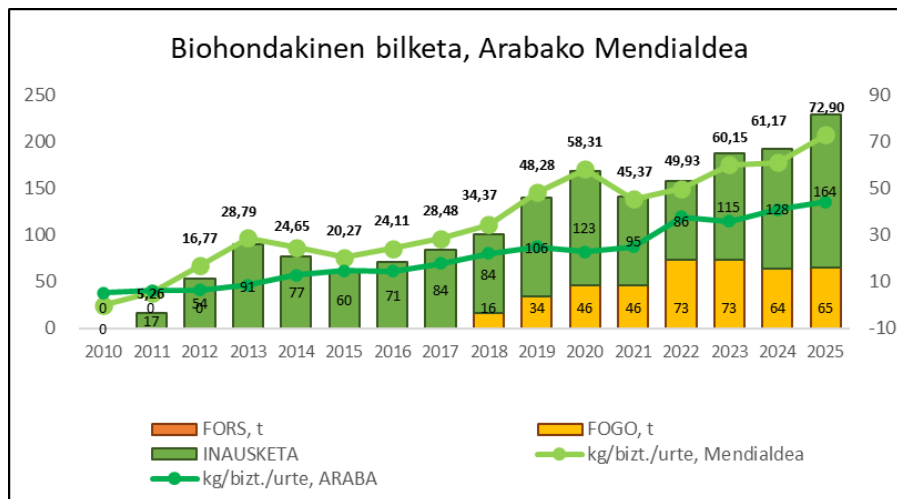

128. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Arabako Mendialdea

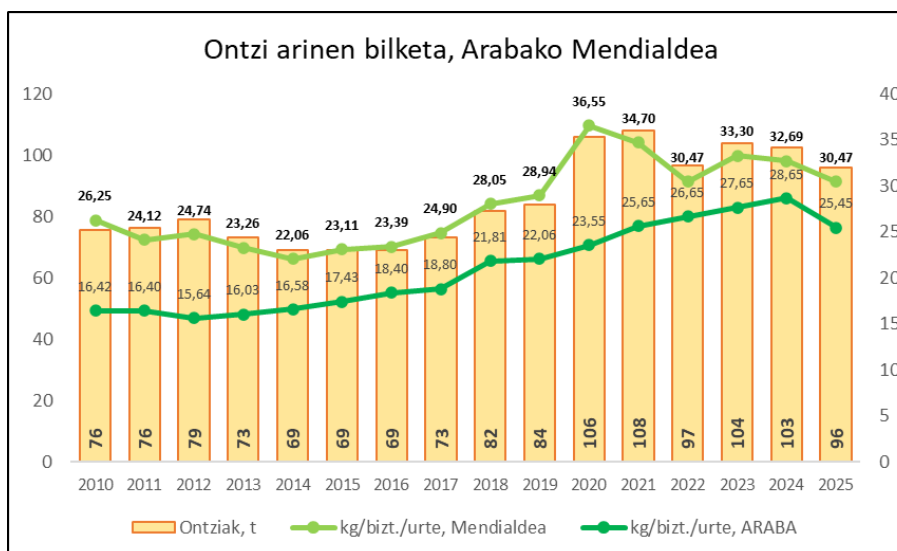

129. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

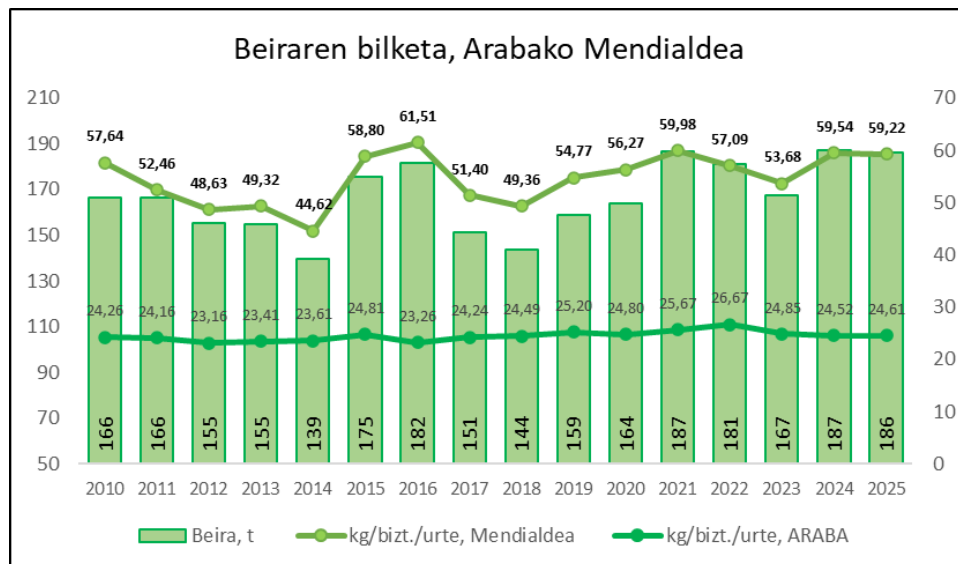

130. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

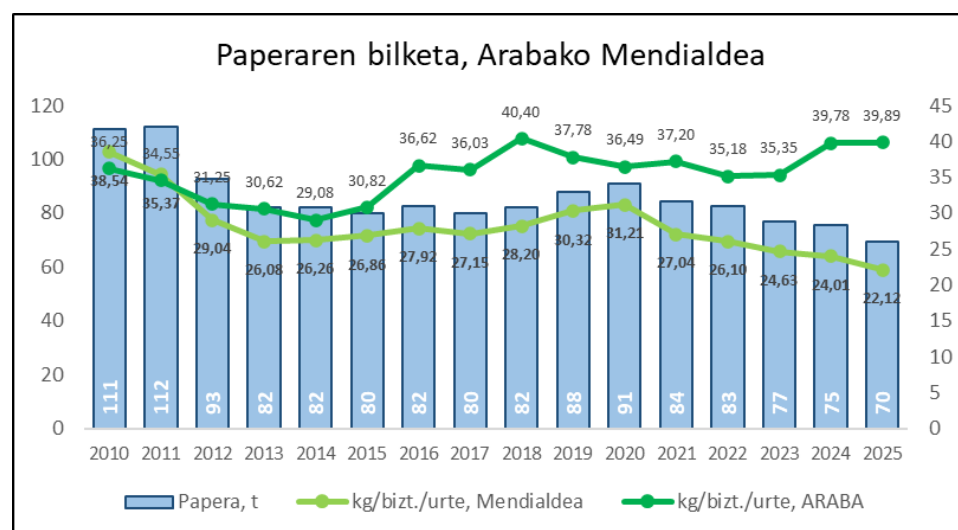

131. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

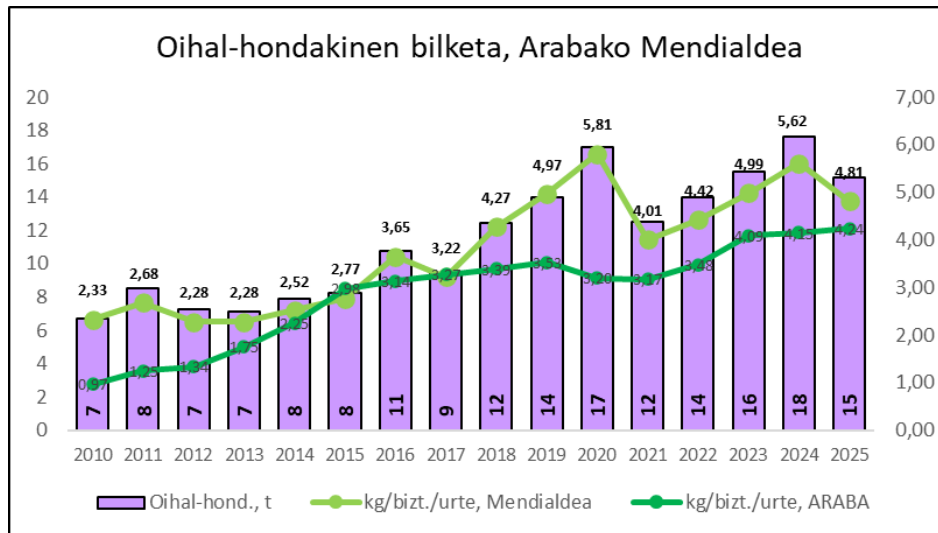

132. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

133. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

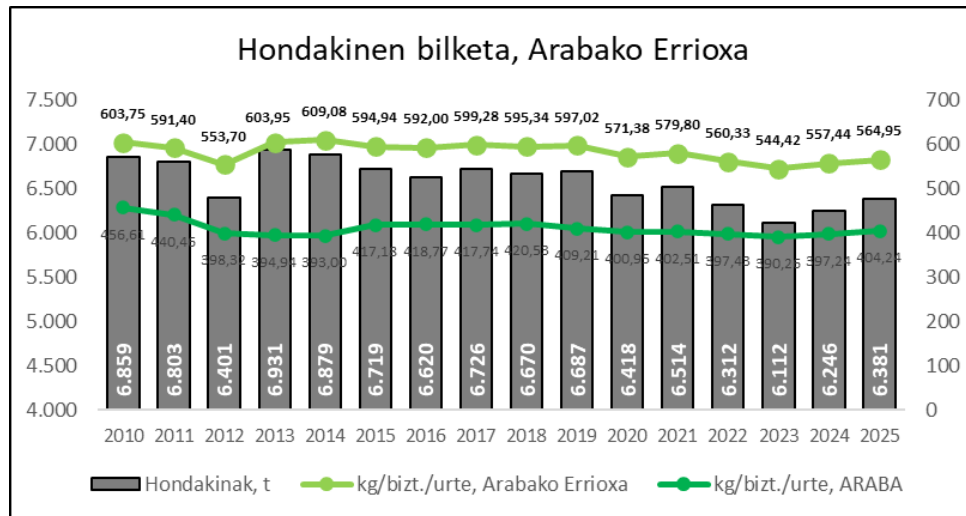

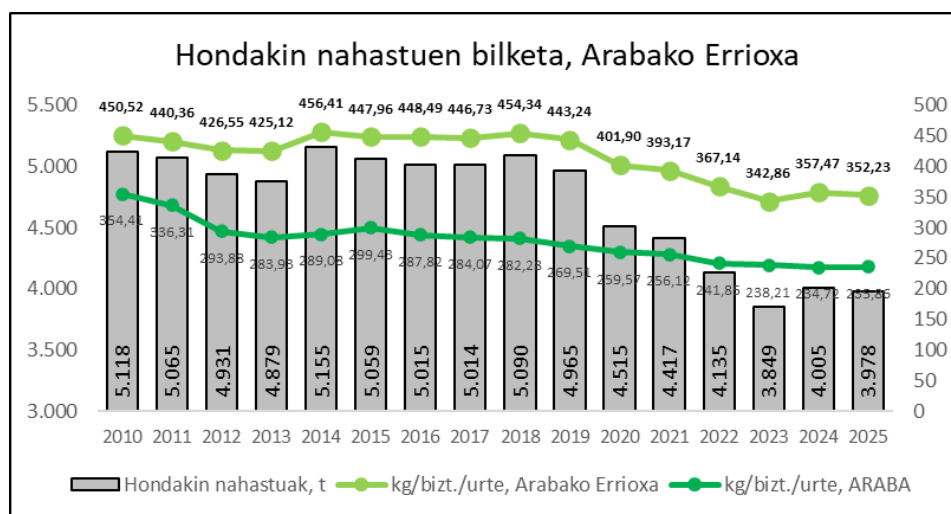
134. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Arabako Mendialdea

Arabako Errioxako kuadrilla

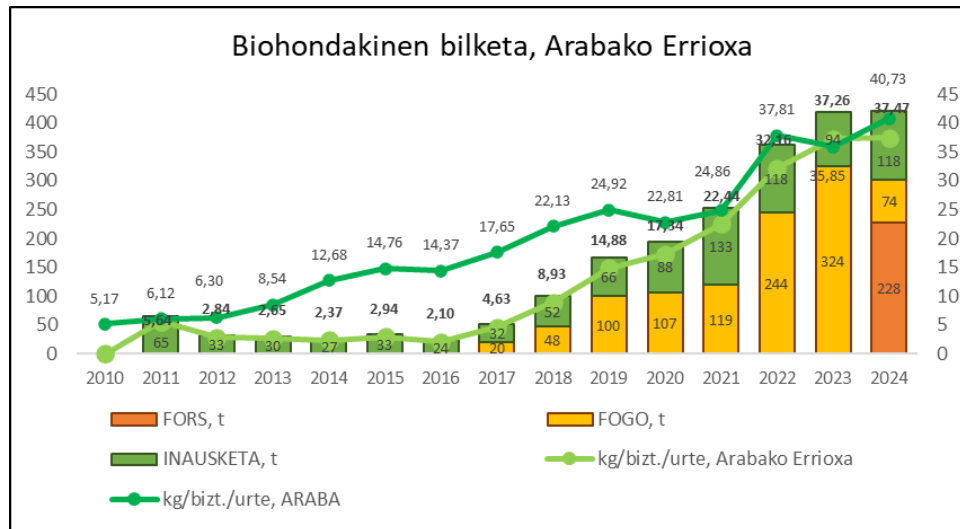

135. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Arabako Errioxa

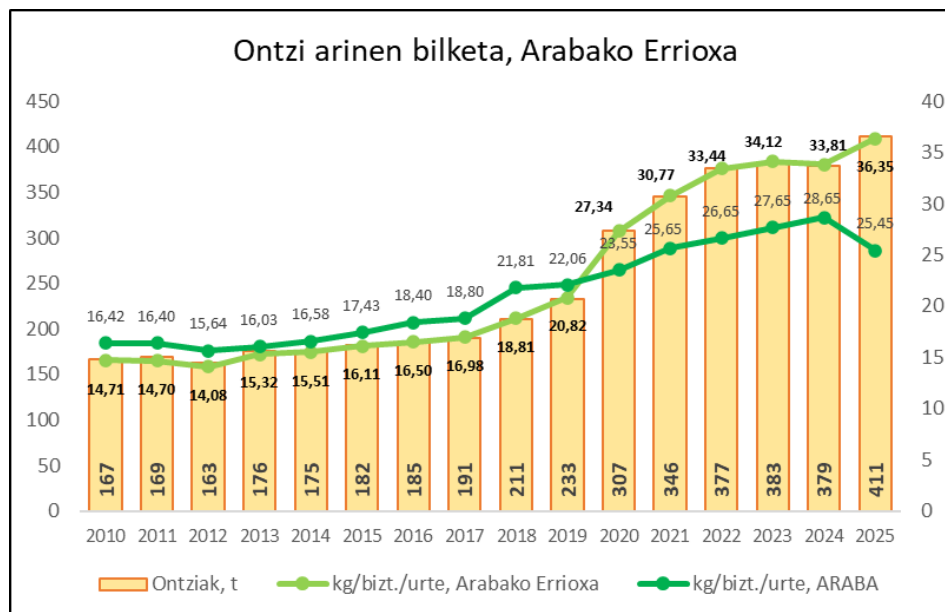

136. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

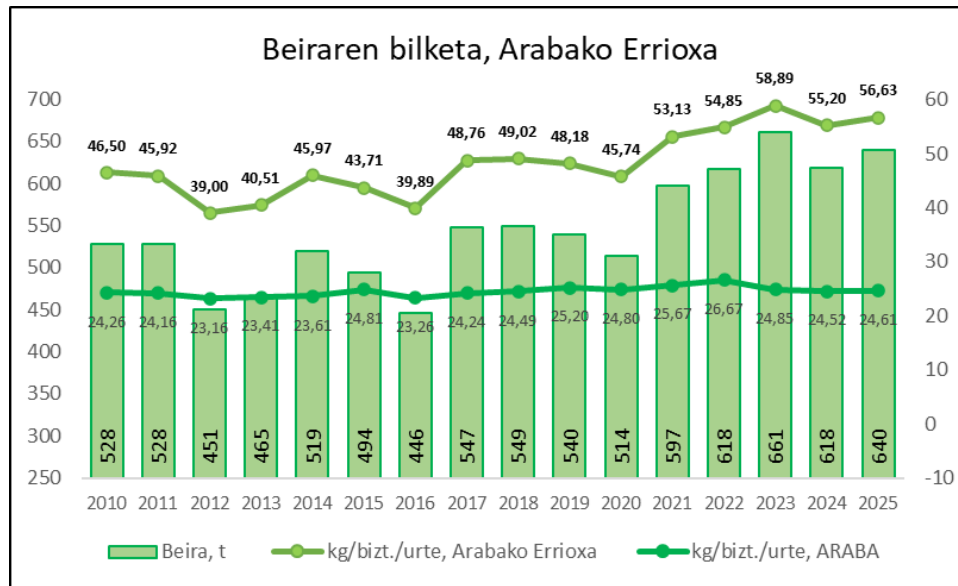

137. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

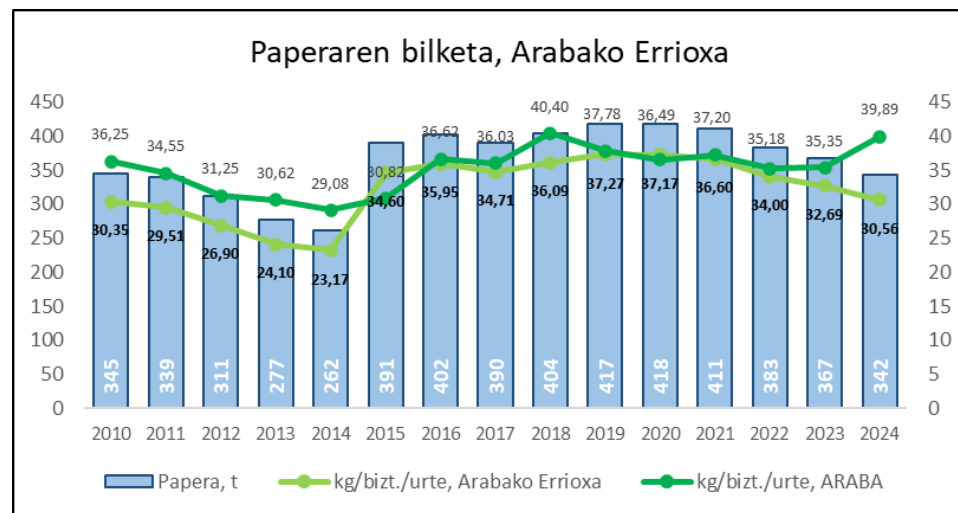

138. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

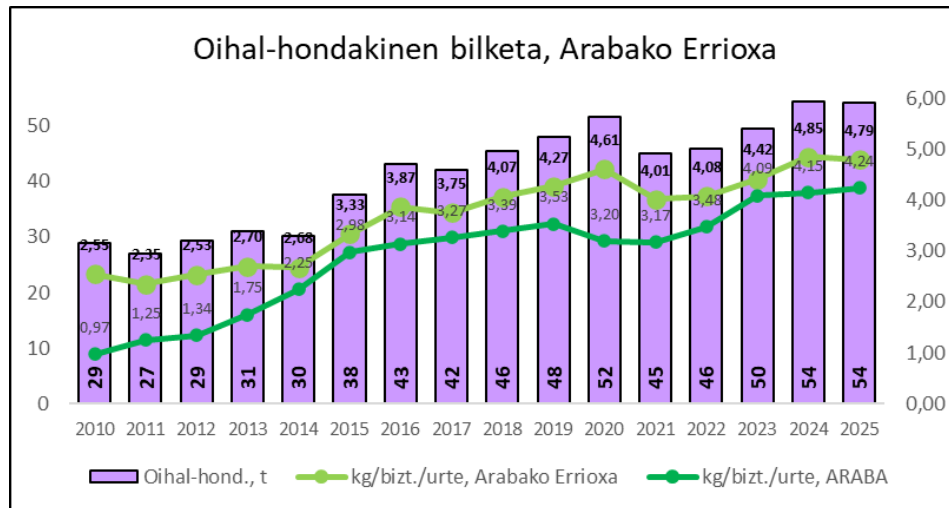

139. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

140. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

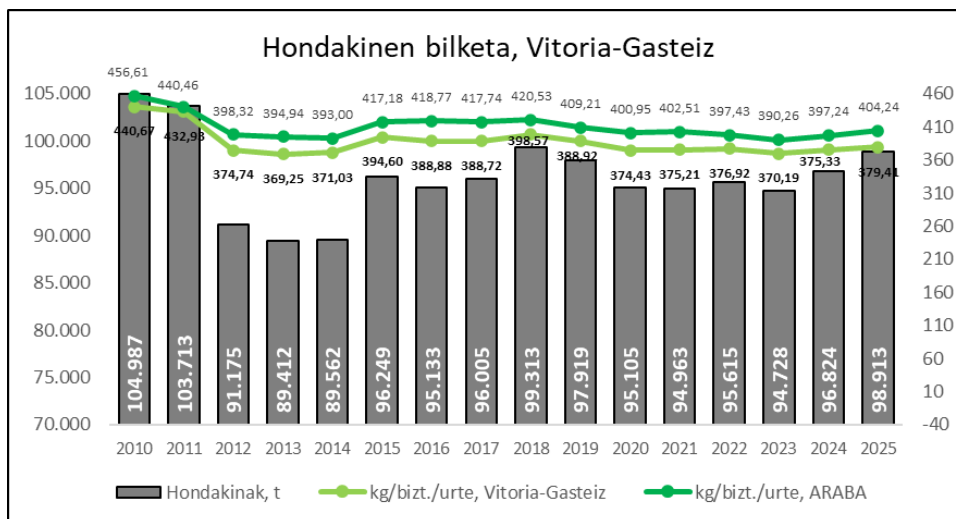

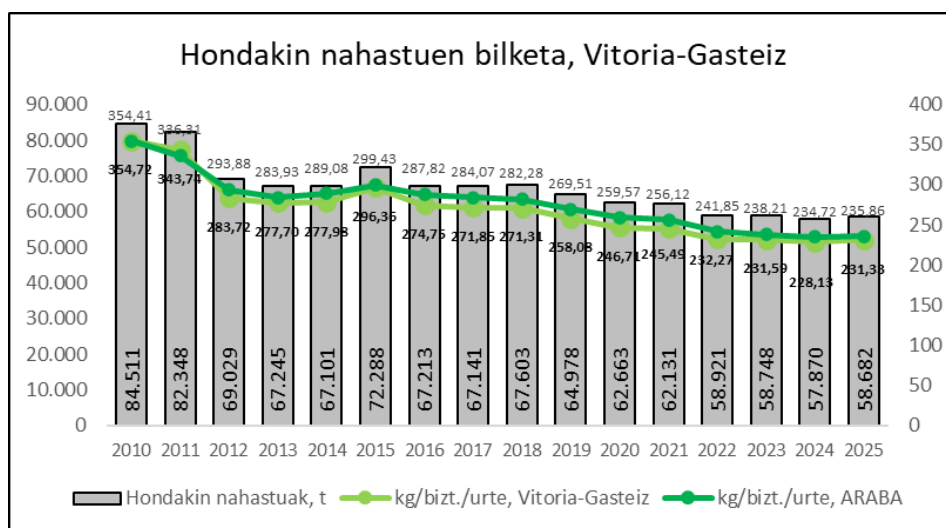
141. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Arabako Errioxa

Vitoria-Gasteizko kuadrilla

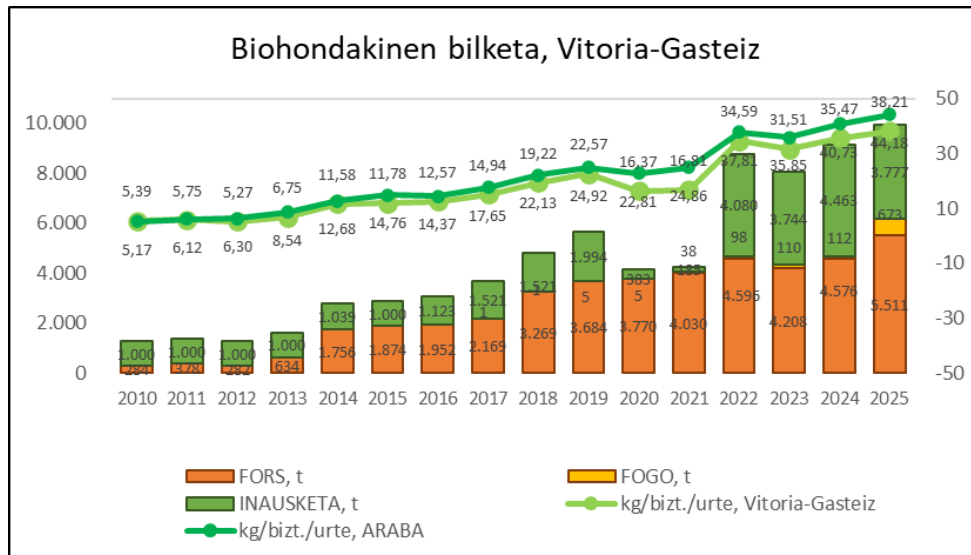

142. grafikoa: Sorkuntzaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

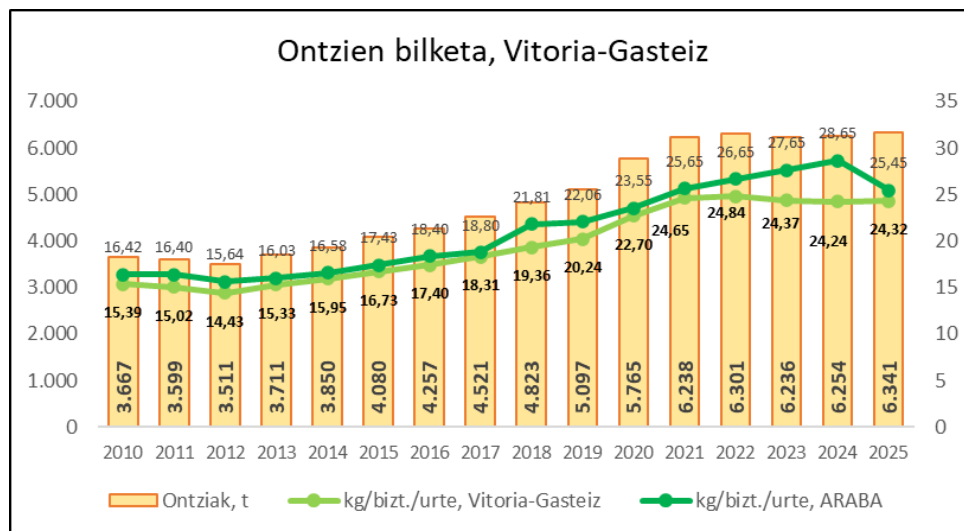

143. grafikoa: Hondakin nahastuen bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

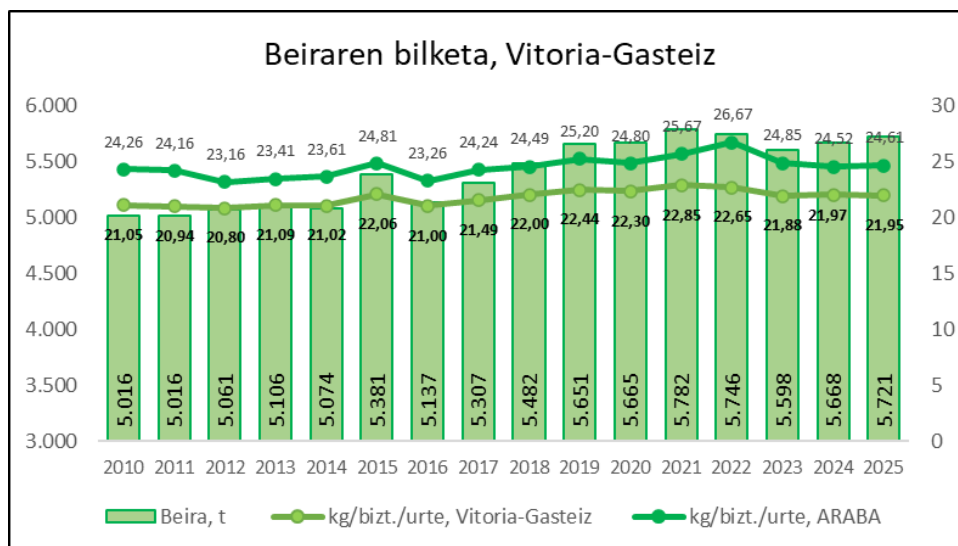

144. grafikoa: Biohondakinen bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

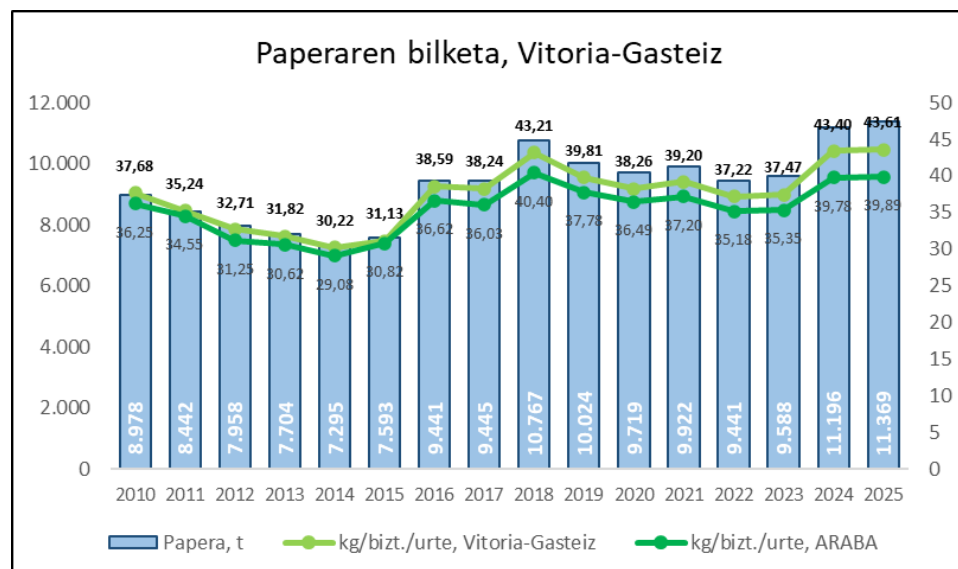

145. grafikoa: Ontzi arinen bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

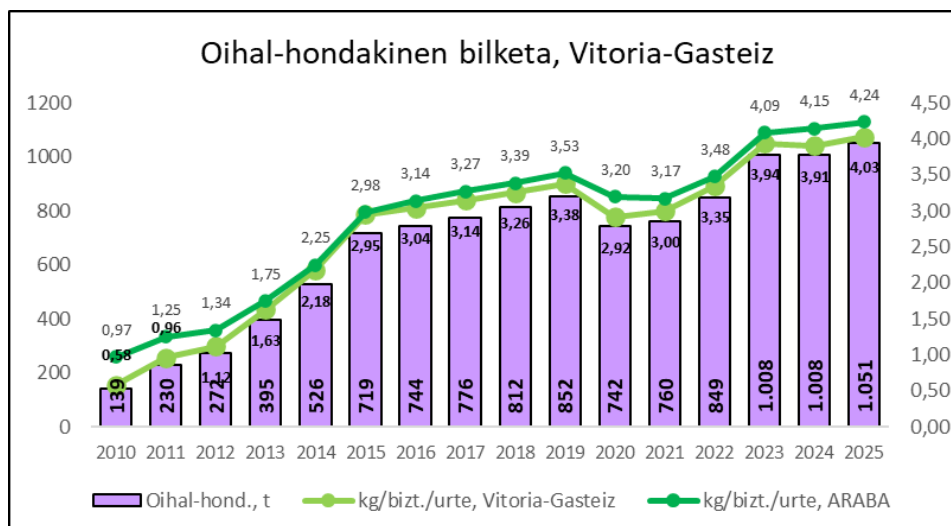

146. grafikoa: Beiraren bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

147. grafikoa: Papera-kartoiaren bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

148. grafikoa: Oihal-hondakinak eta berrerabiltzekoak frakzioaren bilketaren bilakaera, Vitoria-Gasteiz

